

PORSGRUNN KOMMUNE

Handlingsprogram 2019 - 2022

Økonomiplan med årsbudsjett for 2019

Vedtatt av bystyret 13. desember 2018

Sammen om Porsgrunn

Bystyrets vedtak 13. desember 2018 i sak 91/18

1. Handlingsprogrammet for 2019 – 22 vedtas med de tiltak og økonomiske rammeforutsetninger som fremgår av rådmannens forslag. Økonomiplanen for 2019 – 22 vedtas med de netto rammebeløp for de fem ulike rammeområdene som går fram av budsjettskjema 1B i handlingsprogramdokumentet.

Endringer i investeringsbudsjettet:

Nr	Tekst - investeringstiltak	2019	2020	2021	2022
1	Rådmannens forslag til investering i strukturendring på ungdomsskolene økes med kr 10 millioner, dette for å følge opp vedtak 79/18 i bystyret punkt 5. «Behovet for gymsal på Tveten ungdomsskole vurderes særskilt. Det må også tas hensyn til aktivitet utenfor skoletid»		10 000		
2	ENØK i kommunale bygg økes med tilsammen kr 20 mill. Disse investeringen bidrar til redusert energiforbruk.	5 000	5 000	5 000	5 000
3	Det settes av inntil kr 20 millioner til investeringer ved Langangen skole. Dette beløpet må ses i sammenheng med sak 82/16 (8 mill) i Bystyret som omhandlet vedlikeholdsbehovet ved Langangen skole. Investeringene skal gå til oppgradering av bygningsmasse samt utomhus.	2 000	10 000		
4	Det settes av inntil kr 1,2 millioner til parkering ved Bergsbygda Montessoriskole/Røra	1 200			
5	Det settes av inntil kr 500 tusen til oppgradering/oppussing kjøkken i bedehus/samfunnshus Heistad	500			
6	Det settes av inntil kr 540 tusen til felles minnelund på Eidanger kirkegård	540			
7	Den avsatte posten på Livssynsøytralt seremonibygge på Eidanger reduseres med totalt kr 20 millioner.		-20 000		
	Sum netto endring	9 240	5 000	5 000	5 000

Sum nto endring finansiert slik:

Endring vedr:				
Lån	7 540	4 080	4 080	4 080
Moms-kompensasjon	1700	920	920	920
Sum endret finansiering	9 240	5 000	5 000	5 000

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Endringer i driftsbudsjettet:

		2019	2020	2021	2022
Formannskapet					
	Helse og miljø-nettsted	250	250	250	250
Barn, unge og kultur					
1	Oppfyllelse av lærernorm	3530	3530	3030	2330
2	Lærernorm - økte overføring fra statsbudsjett	-530	-530	-530	-530
3	Porselenmuseet, økt statlig innsats	-500	-500	-500	-500
4	Den kulturelle spaserstokken	100	100	100	100
5	Økning kontigentkasse	100	100	100	100
Helse og omsorg					
	Helsesøster - økte ressurser	600	600	600	600
	Helsesøster - saldering fra statsbudsjett	-600	-600	-600	-600
	Styrke hjemmetjenestene	3000	3000	3000	3000
	Støtte heltidskultur i helse og omsorg	1000	1000	1000	1000
	Frivillighet for eldre, konto til eldrerådets disposisjon	100	100	100	100
Miljø og byutvikling					
1	Økning parker og lekeplasser, vedlikehold / oppussing i sentrum	200	200	200	200
2	Økning parker og lekeplasser, pott til nærlekeplasser	100	100	100	100
3	Sommerjobb for ungdom / byutvikling	200	200	200	200
4	Løypekjøring i helger	100	100	100	100
	Gevinst ENØK-satsing - redusert energibudsjett	-207	-414	-621	-828
Endringer i andre utgifter/inntekter					
1	Finansiell effekt av endring i investeringer (renter og avdrag)	340	523	706	890
2	Økte inntekter fra statsbudsjettet	-3500	-3500	-3500	-3500
3	Effektiviseringskravet økes med 0,1 %	-1700	-1700	-1700	-1700
4	Eiendomsskatt likebehandling næring / bolig	-3500	-3500	-3500	-3500
5	Korrigeringsrådmannens oppr. forslag , ref notat fra rådmann	755	755	755	755
6	Bedret budsjettbalanse – avsetn.	162	186	710	1433
Sum netto endring		0	0	0	0

Vedtatte verbalforslag:

1.1 . Bystyret ber rådmannen komme med en sak til Formannskapet om hvordan Porsgrunn Boligstiftelse kan bidra til mer boligbygging for grupper som faller inn under stiftelsens formål.

1.2. Bystyret ber rådmannen fremme en sak til Utvalget for Helse og Omsorg om hvordan kommunen kan bidra til å øke tilgjengeligheten for fysioterapeuter i kommunen. Særlig gjelder dette bydeler og pasientgrupper hvor det i dag er lang ventetid.

1.3. Bystyret ber rådmannen ved fremleggelse av årsrapport og regnskap vedlegge en rapport/liste som viser status på vedtatte forslag fremsatt i forbindelse med handlingsprogrammet.

- 1.4. Bystyret er opptatt av å etablere en heltidskultur i kommunen. Dette får vi til ved å samarbeide tett med de ansattes organisasjoner. Bystyret viser til budsjettvedtak og ber prosjektgruppa for heltidskultur komme med et konkret forslag til Administrasjonsutvalget for eksempel ved å prøve ut nye arbeidsordninger på en avdeling eller virksomhet innen helse og omsorg.
- 1.5. Bystyre ser med bekymring på befolkningsutvikling og alderssammensetning i Porsgrunn, og ber derfor rådmannen prioritere arbeidet med å tilrettelegge for flere boliger attraktive for barnefamilier. Nærhet til skoler, barnehage, idrettsanlegg og handel er vesentlig og minst 80 % skal være nær kollektivtilbud. For å sikre god boligsirkulasjon skal det legges vekt på variasjon
- 1.6. Bystyret ber rådmannen arbeide aktivt for å øke bruken av egne ansatte fremfor innleie både ved kortvarig og langsiktig behov. Rådmannen bes om nødvendig fremme en sak til Administrasjonsutvalget om hvordan dette kan oppnås.
- 1.7. Bystyret ber om at rådmann utarbeider en sak om livsynsnøytralt seremonibygge der det fremkommer hvor det kan tenkes plassert, hvilke behov som skal dekkes, hvor stort det skal være og hvor ulike alternativer vurderes.
- 1.8. Det er avgjørende å ha en sammensatt kompetanse i skolemiljøene. AP mener at miljøterapeutene bidrar med en kompetanse som stadig blir viktigere. Bystyret ber om at rådmann kommer tilbake med en sak til utvalg for barn unge og kultur om miljøterapeuter på de ulike skolene i Porsgrunn.
- 1.9. Strekningen Larvik-Porsgrunn med vekslende topografi, natur og kulturlandskap er spesiell. Turveien vil være attraktiv lokalt og nasjonalt. Larvik kommune vil overta strekningen fra Larvik til Oklungen. De er også villige til å ta på seg prosjektansvar. Det er mulig å søke om midler fra Miljødirektoratet i en kombinasjon med tippemidler. Vi ber derfor rådmannen ta kontakt med Larvik kommune og se på hvilke muligheter det ligger i dette. Formannskapet holdes fortløpende orientert.
- 1.10. Budsjettprosessen
Bystyret ber rådmannen i fremtidige budsjettforslag å tydeliggjøre hvilke tilleggsforslag til handlingsplan vedtatt av bystyret som det eventuelt ikke er funnet rom for å ta inn i neste års budsjettforslag.
- 1.11. Barnetrygd
Bystyret er opptatt av å bekjempe fattigdom blant barnefamilier i kommunen. For 2019 ber derfor Bystyret om at overføringene til NAV ikke reduseres som følge av økt barnetrygd i statsbudsjettet. Før behandling av neste års budsjett og handlingsprogram ber bystyret rådmannen vurdere ulike tiltak for å løfte denne gruppen familier inkludert økt innsats for arbeid, kvalifisering og inkludering.
- 1.12. Bystyret ber om at det utarbeides en sak til BUK med utgangspunkt i Ungdata og orienteringssak om fritidstilbud til ungdom. I arbeidet bør en rekke instanser inviteres til å delta; ungdomsrådet, FAU, SLT, helsestasjon for ungdom, kultursektor og frivillige organisasjoner.
- 1.13. Administrasjonen legger fram en sak om lokalene til kulturskolen for BUK og bystyret.
- 1.14. Bystyret ser med bekymring på det høye sykefraværet i kommunen og er opptatt av systematisk arbeid for å redusere dette. Bystyret er positive til at rådmannen har styrket dette området med en ny kommunalsjef.
Bystyret ber rådmannen sammen med de ansattes representanter komme med konkrete forslag til Administrasjonsutvalget på hvordan vi kan få ned det totale sykefraværet i kommunen, og øke andelen av de sykemeldte som er delvis i stedet for helt sykemeldt. Rådmannen bes også bruke arbeidet med heltidskultur som et aktivt virkemiddel for å få ned sykefraværet.
- 1.15. «Lærernormen skal være oppfylt ved skolestart 2019, dette gjennom økningen i budsjett, ved å fortsette arbeidet med å redusere spesialundervisningen og ved omgjøring av stillinger.»

- 1.16 I budsjettforliket mellom regjeringspartiene og KrF er det lagt inn 15mill. kr. til dekning av inntil 1/3 av utgiftene til skoleturer i regi av Hvite Busser e.l. som en del av en strategi mot antisemittisme. Bystyret ber administrasjonen sørge for at alle skolene er informert om dette tilbudet.
- 1.17. Styring etter FNs bærekraftsmål:
Bystyret ber rådmannen om å starte prosessen med å innarbeide FNs bærekraftsmål i styringsdokumenter og daglig drift i løpet av 2019. Det pågår et lignende arbeid i Skien og dette må gjerne samordnes. For å vurdere lokal betydning og videre arbeid med bærekraftsmålene må prosessen involvere både ansatte og politikere.
- 1.18. El-sykkelsamarbeid:
Felles ordning for utlån og leie av el-sykler ønskes utviklet i samarbeid med Skien og Bamble.
- 1.19. Luftkvalitet:
Bystyret ber rådmannen rette ekstra oppmerksomhet mot lokal luftkvalitet. Kunnskap om skadevirkningene øker, og tålegrensene settes stadig lavere. Porsgrunn kommune må være forberedt på å sette inn nødvendige tiltak for å forebygge dårlig luftkvalitet og imøtekomme nye krav.
- 1.20. Bystyret ber ordfører og gruppelederne i forkant av behandlingen av folkevalgreglementet i 2019 drøfte de ulike aspektene av Bystyrets forretningsorden.
- 1.21. Klimabudsjett: Bystyret ber rådmannen presentere framdrift og prosess for klimabudsjett for Porsgrunn kommune i rammesaken våren 2019.
2. Første året i økonomiplanen vedtas som kommunens årsbudsjett for 2019 med en samlet ramme til fordeling drift på 2.056,3 mnok, - jfr. budsjettskjema 1A og B i handlingsprogramdokumentet, og en brutto utgiftsramme på 572,5 mnok for investeringsbudsjettet, - jfr. årets finansieringsbehov i budsjettskjema 2A i handlingsprogramdokumentet.
3. Rammen for investering i anleggsmidler(investeringsrammen) for 2019 fastsettes til 494,1 mnok, - jfr linje 1 i budsjettskjema 2A, fordelt på enkeltprosjekt i samsvar med spesifikasjonen i vedlegg 1 i handlingsprogramdokumentet. Bystyret vedtar en låneramme på 405,1 mnok for finansiering av årets investeringsprosjekter. Bystyret vedtar at det i tillegg kan tas opp 60 mnok i startlån i Husbanken.
4. Skatt på inntekt og formue for forskuddspliktige skatteyttere skrives ut på grunnlag av lovens maksimum.
5. Skattegrunnlaget for utskriving av eiendomsskatt på produksjonsutstyr og – installasjoner i 2019 skal være skattegrunnlaget i 2018 redusert med en syvende-del. Skattegrunnlaget for utskriving av eiendomsskatt på næringsseiendom (bygg og grunn i tidligere verker og bruk) og skatt på bolig- og fritidseiendommer økes fra 2018 til 2019 med 10 %. Eiendomsskatten i 2019 skrives ut med syv promille av skattegrunnlaget.
6. Bystyret fastsetter satser for gebyr, avgifter og egenbetaling slik det framgår av vedlegg 2 i handlingsprogramdokumentet. Endringene gjelder fra årsskiftet 2018/2019 dersom ikke annet er spesielt angitt.
7. Bystyret godkjenner en trekkrettighet for kassakreditt på 60 mnok.

Administrasjonsutvalget ber Formannskap og bystyre i den videre budsjettbehandlingen vurdere å etablere en navnet minnelund ved Eidanger kirkegård. Det er flere og flere kommuner som har et slikt tilbud og etterspørselen øker også her i Porsgrunn. Opprettelse av slike minnelunder vil også legge en liten demper på arealbehovet i forhold til tradisjonelle gravsteder.

Innhold

1.	Innledning	7
2.	Kommunens langsiktige mål	10
3.	Økonomiske utfordringer og mål.....	11
3.1	Kommunens økonomiske hovedutfordring og mål	11
3.2	Økonomiske mål for omstilling og effektivisering	13
4.	Andre forutsetninger og økonomiske rammer	14
4.1	Hovedpunkter fra forslaget til statsbudsjett	14
4.2	Andre forutsetninger og enkeltheter som er lagt til grunn	16
5.	Hovedtall – drift og investering	19
5.1	Driftsbudsjettet – inntektsrammer.....	19
5.2	Driftsbudsjett – rammeområdene	20
5.3	Investeringsbudsjettet.....	23
5.4	Oppsummering – status i.f.t. de strategiske økonomiske målene.....	25
6.	Rammeområder	26
6.1	Formannskapet.....	26
6.2	Barn, unge og kultur	41
6.3	Helse og omsorg.....	65
6.4	Miljø og byutvikling	88
6.5	Kirker og trossamfunn	99
	Vedlegg 1 Samlet investeringsoversikt – budsjettskjema 2B.....	102
	Vedlegg 2 Gebyrer	104
	Vedlegg 3 Økonomiske rammer for virksomhetene	119
	Vedlegg 4: Investeringsoversikt 2019-22	121

1. Innledning

Bystyret vedtok de endringene i rådmannens som fremgår på side 2 og 3 foran i dette dokumentet.

De vedtatte endringer er innarbeidet i denne påfølgende presentasjonen av Handlingsprogram 2019 – 22 for Porsgrunn kommune.

Forventninger og realiteter

En tilnærmet samlet «ekspertise» sier at vi må forberede oss på mindre velferd og mer skatt på lang sikt i Norge. «Ekspertise» har selvsagt det privilegium at den er frikoblet fra de nære ting og kan tillate seg å vurdere utvikling på tidsperspektiver som avviker fra de 4-års sykluser vi er vant til å planlegge innenfor.

Noen realiteter tilsier imidlertid at det er grunn til å tenke over hva den såkalte ekspertisen sier:

- Befolkningen blir stadig eldre
- Andelen arbeidsaktive i forhold til befolkningen totalt vil fortsette å synke
- Oljeproduksjonens relative betydning for norsk økonomi har lenge sunket, og denne tendensen vil bli forsterket
- Befolkningens forventninger til det offentlige evne til å produsere velferd har økt kraftig i mange tiår, og disse forventningene ser ikke ut til å bli redusert

Til tross for nedturer i enkelte år, har Porsgrunn kommune i mange år vært begünstiget med relativt gode inntekter. Dette har gjort det mulig for Porsgrunn kommune å tilby velferdsgoder ut over gjennomsnittskommunen. Porsgrunn kommune bruker litt i overkant av 100 millioner kroner mer på de kommunale tjenestene enn gjennomsnittet av kommunene i den kommunegruppen vi sammenligner oss med (Kommunegruppe 13). Kommunen skårer godt på effektivitetsmålinger, men utfordringen er at vi tilbyr flere og mer omfattende tjenester enn gjennomsnittet av sammenligningskommunene. I tillegg har Porsgrunn kommune hatt et investeringsnivå i de siste 30 åra som er vesentlig høyere enn mange andre kommuner. Til illustrasjon av det siste kan det nevnes at investeringen i dobbelthall i tilknytning til svømmehallen på Kjølnes medfører et årlig behov for drifts- og forvaltningskostnader på 6-7 millioner kroner pr. år. I 40 år. Disse midlene må tas et sted fra – og det er verken akseptabelt eller forsvarlig at det salderes med økte inntekter. Av ovennevnte og flere andre grunner er det viktig å skru forventningene ned. Et eksempel på «andre grunner» er at Porsgrunn i de senere år har hatt en befolkningsvekst langt under landsgjennomsnittet. Spesielt bekymringsfull er nedgangen i befolkningen i de yngste aldersgruppene. Fortsetter den utviklingen vi nå ser for disse gruppene, må det eksempelvis bli konsekvenser i form av endret skole- og barnehagestruktur.

Hvordan lukke gapet?

Kommunens ansatte er vant til å ha et kontinuerlig fokus på forbedring og effektivisering. Gjennom konkrete økonomiske mål har kommunen effektivisert driften med mellom 200 og 300 millioner kroner de siste 7-8 åra. Dette er for øvrig en tilnærming som i de siste par år også er innført i statsbudsjettet. Regjeringen legger nå

til grunn at offentlig forvaltning skal effektivisere med 0,5% i de ulike etatenes budsjetter årlig.

Finansdepartementet har for øvrig regnet ut at gjennomsnittskommunen har et potensiale på 13% opp til den kommunen som driver mest effektivt i landet, så det er grunn til å anta at Stortinget også i overskuelig framtid vil vedta statsbudsjetter med forutsetninger om effektivisering.

Porsgrunn, med sine utfordringer knyttet til demografi og politisk vedtatte tiltak ut over minimum, må sette mål langt ut over dette. Derfor er det rådmannens anbefaling at vi fortsetter med den type forbedringsmål vi har vært vant til en stund. I tillegg etableres det en prosess (kalt «Prosess +100») med sikte på ytterligere effektivisering for – over litt tid – å sikre at kommunen stabilt kan ha et resultatnivå på minimum 100 millioner kroner årlig.

I en undersøkelse foretatt av NHO over de kommunene i Vestfold og Telemark som av næringslivet oppfattes som mest attraktive kom Porsgrunn på 3. plass – etter Tønsberg og Bø. Dette er et godt utgangspunkt for minst å vedlikeholde og helst videreutvikle Porsgrunns attraktivitetskraft for næringslivet. Næringsattraktivitet skaper arbeidsplasser, fører normalt til innflytting og sikrer derved en gunstigere befolkningsvekst – som igjen bidrar til å styrke kommuneøkonomien. Det er ikke noe å si på aktiviteten knyttet til investeringer i næringslivet i Porsgrunn. Det, sammen med massive infrastrukturinvesteringer i kommunen og regionen, kan forsvare en viss optimisme knyttet til utviklingen framover. Vi ser også en markant økning i ferdigstilling av reguleringsplaner, byggetillatelser og både igangsetting av og innflytting i nye boliger. Dette understreker at det går an å se fram til bedre statistikker framover. Den store utfordringen er ikke at det mangler på planer, men kommunens kapasitet – både administrativt og politisk - til å sikre høyt nok tempo i saksbehandlingen. Dersom det går for sakte eller utvises mangel på fleksibilitet og dristighet (eller blir for mange «omkamper») vil investorer og utbyggere finne andre kommuner.

Det aller viktigste

Viktigere enn alt annet er at vi beholder evnen til å løse de helt grunnleggende deler av samfunnsoppdraget, som er at Porsgrunn skal legge til rette for:

- Å være en god kommune å bo i
- Fremtidsrettet byutvikling
- Et nyskapende og variert næringsliv
- En kommuneorganisasjon med evne til endring og forbedring

Vi har de beste forutsetninger for å kunne tilby barn og unge gode oppvekstvilkår og vi har vært igjennom betydelige satsinger på kultur og fritid.

Innenfor helse-, velferds- og omsorgsområdet har det gjennom stor innsats de senere år vært gjort store løft for å møte befolkningsendringene og innbyggernes forventninger om kvalitet og trygghet i omsorgen.

De ansatte i kommunen har vært igjennom store omstillinger. Kravene til endringsvilje og omstillingsevne vil bli ytterligere forsterket framover. Samtidig med at vi må finne nye måter å jobbe på må vi innfinne oss med at noen jobber vil falle bort og nye vil oppstå. Moteord som digitalisering og robotisering vil også innebære

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

realiteter for folk som jobber i kommunen. Her er balansegangen å ikke gå for fort fram, men samtidig passe på å ikke bli hengende etter.

Det er all grunn til å takke alle medarbeidere for utvist fleksibilitet. Ikke minst må det fremheves at det i Porsgrunn kommune er et velutviklet samarbeid med de ansattes organisasjoner. Det er åpenbart et konkurransefortrinn.

2. Kommunens langsiktige mål

Kommunens handlingsprogram er det sentrale verktøyet for realisering av de langsiktige mål som ligger i kommuneplanen. Kommuneplanen er en langsiktig plan som beskriver hvordan vi ønsker å ha det i Porsgrunn om 10-12 år. Den er på flere områder retningsgivende for utviklingen av byen og kommunen vår.

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt av bystyret 05.09. 2013, og gjelder for perioden 2013-2025.

Samfunnsdelen viser kommunens langsiktige mål, særskilte satsingsområder og hvilke utfordringer og muligheter vi står overfor. Den viser vei for ønsket utvikling av byen og kommunens virksomhet.

Kommuneplanen følges opp i mer detaljerte planer, - ikke minst i de fire-årige handlingsprogrammene der det første året er det kommende års budsjett.

Gjeldende samfunnsdel «Sammen om Porsgrunn» peker på tre langsiktige utviklingsmål for ønsket samfunnsutvikling i Porsgrunn, samt et langsiktig utviklingsmål for hvordan kommunen som organisasjon og tjenesteutvikler skal bygge opp under og tilpasse seg denne. Det er de fire utviklingsmålene som fremgår i rådmannens innledning foran.

Til de fire utviklingsmålene er det utarbeidet underliggende mål og strategier. Innenfor rammen av de definerte mål og strategier er det to hovedutfordringer som vektlegges som særskilt viktige:

- Befolkningsvekst
- Barn og unge

Mål og strategier som bygger opp under satsingen på befolkningsvekst og barn og unge skal tillegges vekt i prioriteringene i planperioden. Målet om befolkningsvekst minst lik landet er nedfelt i kommunens overordnede styringsdokument og i regional plan for samordna areal og transport i Grenland, og er et signal om at det er ønskelig å legge til rette for vekst gjennom planer og vedtak. Bakgrunnen er en befolkningsvekst som avviker fra landet og sammenlignbare kommuner og regioner. Planens særskilte fokus på barn og unge er en videreføring av tidligere tiders satsing, og samfunnsdelens mål og strategier legger vekt på at Porsgrunn skal være en god kommune å bo i og med gode oppvekstmiljø i hele kommunen.

Kommuneplanens arealdel følger opp samfunnsdelens særskilte satsingsmål om befolkningsvekst ved å ha tilstrekkelig kapasitet gjennom arealformål og bestemmelser.

I handlingsprogrammet er det på tjenesteområdene en rekke tiltak og satsninger som kan begrunnes med utgangspunkt i kommuneplanens langsiktige mål og utfordringer.

For nærmere omtale vedr samfunnsutviklings-perspektivet vises det til kap 6.1.2 med utfordringer, mål og tiltak vedrørende temaene befolkning, bolig, næring og infrastruktur.

3. Økonomiske utfordringer og mål

3.1 Kommunens økonomiske hovedutfordring og mål

Sammenligninger med andre kommuner viser at Porsgrunn kommune over tid har hatt et relativt høyt utgiftsnivå. Men kommunens løpende inntekter er ikke lenger på det samme relativt høye nivået. Dette betyr at kommunens netto driftsresultat over tid har utviklet seg noe svakere enn sammenlignbare kommuner.

Etter et par -tre år med forbedret resultat fikk vi et svekket resultat i 2017 og det ligger nå an til ytterligere redusert resultat for 2018. Det relativt høye utgiftsnivået har en klar sammenheng med at vi har etablert et gjennomgående høyt nivå på tjenestene som ytes til kommunens innbyggere. Dette fremgår av nøkkeltallene på de ulike tjenesteområdene i dette dokumentet. Det høye nivået på tjenester og utgifter i Porsgrunn har tidligere latt seg forsvare rent økonomisk med et relativt høyt inntektsnivå.

Vi er nå inne i en fase med høye investeringer med både høyere lånegjeld med tilhørende økte finansutgifter og der en del av våre fonds også har blitt brukt. Det blir ytterligere utfordrende at rentenivået også nå er på vei opp i denne fasen. Den økonomiske utfordringen vi står overfor, består derfor i at vi de nærmeste årene må sørge for at våre løpende utgifter øker mindre enn våre løpende inntekter.

Bystyret vedtok i juni i 2018 følgende mål og retningslinjer for å håndtere denne utfordringen:

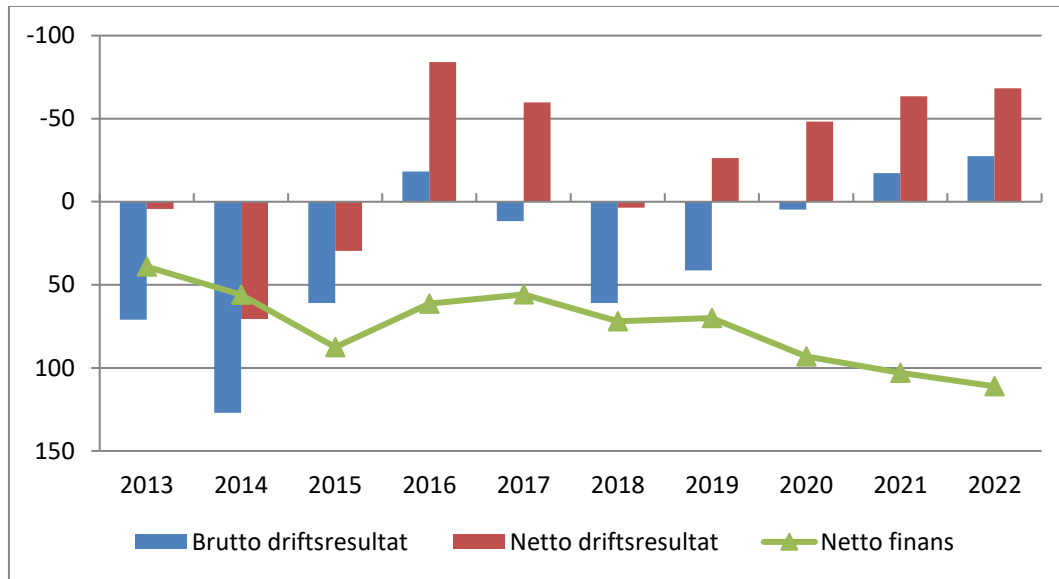
- *Brutto driftsresultat skal gradvis forbedres.*
- *Netto driftsresultat på 1,8 % av brutto driftsinntekt i løpet av perioden.*
- *Investeringsnivået begrenses til det som lar seg realisere uten økt netto lånegjeld pr innbygger og uten økt bruk av fond.*

Diagrammet nedenfor kan være illustrerende både for bakgrunnen for disse målene og de planlagte resultatnivåene fremover.

I budsjettoplegget som her legges frem for de kommende fire årene, legges det til grunn en relativt jevn resultatforbedring og med utgangspunkt i et nivå for 2019 som er klart forbedret i f.t. det som nå ser ut til å bli resultatet for 2018.

Nedenfor vises noen hovedtrekk ved den økonomiske utviklingen i Porsgrunn kommune fra 2013 og hvordan den vil bli de kommende fire årene, gitt det budsjettoplegget som her foreslås.

Resultatutvikling 2013 – 2022

Diagrammet viser at i årene 2013 og -14 hadde vi en gjennomgående negativ resultatutvikling. Men både i 2015 og -16 ble det en sterk forbedring av resultatet. Det var særlig to forhold som bidro til denne forbedringen. Det var at det ble realisert innsparingsmål på til sammen 65 mnok og samt at eiendomsskatten ble økt med knapt 60 mnok. I tillegg bør det også nevnes at særlig i 2016 bidro det at skatteveksten på landsbasis ble til dels betydelig sterkere enn forutsatt i opprinnelig budsjett.

Med det budsjettoplegget som er vedtatt for 2019 - 22, vil utviklingen i netto finans innebære en økt utgift. Finansinntektene forventes å øke svakt, mens finansutgiftene vil øke både som følge av økt lånegjeld, økt rentenivå og nye retningslinjer vedr minsteavdrag.

Endringen fremover i brutto og netto driftsresultat forventes å bli positiv og vil bli det forutsatt at veksten i løpende utgifter holdes lavere enn veksten i løpende inntekter. En slik utvikling er mulig ved å begrense omfanget av nye tiltak og med tilhørende reelt økte utgifter til det som nå er vedtatt for 2019 – 22.

Det forutsettes at det fortsatt stilles krav til kontinuerlig effektivisering og omstilling.

Det er forutsatt en årlig realvekst i skatt og rammetilskudd på det nivået som kan påregnes. Dette betyr at det ikke er innebygget noen reserve - de forventede inntekter er allerede disponert.

Fagøkonomenes anbefaling med hensyn til fornuftig resultatnivå for en kommune er et netto driftsresultat på 1,8 % av sum driftsinntekt. For Porsgrunn kommune er det en god grunn for å ha noe høyere mål enn dette

ettersom vi har en finansforvaltning som forutsetter at et beløp tilsvarende om lag 0,5 % av brutto driftsinntekt skal avsettes på fond. Dette for å opprettholde realverdien av våre langsiktige plasseringer.

I opplegget som er vedtatt er netto driftsresultat i 2019 på 26,2 mnok, tilsvarende 1 % av brutto driftsinntekt i 2019 og økende til 2,4 % i 2022.

Porsgrunn kommunes relativt høye investeringsnivå de nærmeste årene tilsier også at det hadde vært å anbefale å ha et høyere driftsresultat enn 1,8 %. Solide overskudd på driften kan disponeres til finansiering av investeringer, og slik begrense veksten i lånegjelden. Men selv om netto driftsresultat helst burde vært høyere og vi har et relativt høyt investeringsnivå så innebærer opplegget som er vedtatt at netto lånegjeld ikke øker i planperioden.

3.2 Økonomiske mål for omstilling og effektivisering

Porsgrunn kommune har hatt tallfestede krav til omstilling og effektivisering ved behandling av handlingsprogrammene gjennom flere år. Dette er ikke noe unikt for Porsgrunn og det er i tråd med forventninger fra statens side. Det fremgår av regjeringens forslag til statsbudsjett at det fra statens side forventes at kommunene utnytter det handlingsrommet som økt effektivisering vil innebære.

Våre erfaringer er at slike mål både er et nødvendig og fungerende virkemiddel for å bidra til mer effektiv ressursutnyttelse og nødvendig omstilling i den kommunale organisasjonen. Det er derfor en viktig forutsetning i det budsjettopplegget som her foreslås at et årlig krav til effektivisering og omstilling blir realisert. Innbakt i budsjetttrammene som er vedtatt ligger det et innsparingskrav tilsvarende 1,1 % for 2019, 1,0 % i 2020, og de øvrige årene ligger det inne et innsparingskrav på 0,5 %.

Det lavere nivået fra 2021 må sees i sammenheng med den usikkerheten som ligger inkludert i andre forutsetningene de tre siste årene i planperioden. Ikke minst gjelder det at det er lagt til grunn en årlig realvekst i frie inntekter, - skatt og rammetilskudd tilsvarende knapt 0,7 %. Særlig nå de siste par årene har dette vist seg å være en for optimistisk forutsetning, ikke minst som følge av at betydelige deler av inntektsveksten blir bundet opp i netto økte utgifter. En vesentlig usikkerhetsfaktor med stor betydning også for inntektsveksten er hvilket nivå befolkningsveksten vil være på de kommende årene.

I tillegg til det gjennomgående effektiviseringskravet har rådmannen satt i gang en prosess, «Prosess +100», for å identifisere konkrete forslag til innsparing og omstilling med en ambisjon om å bidra med 7 mnok i 2019, økende til 17 mnok i 2020 og deretter til 27 mnok. Dette antas å være forslag som til dels vil kreve politisk behandling og som det tas sikte på å legge frem for politisk behandling suksessivt etter hvert som slike forslag er utredet og vurdert, - inkludert også av ansattes organisasjoner.

4. Andre forutsetninger og økonomiske rammer

4.1 Hovedpunkter fra forslaget til statsbudsjett

Skatt og det statlige rammetilskuddet omtales som de frie inntektene som kommunene fritt kan disponere uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler.

Rammetilskuddet blir påvirket av befolkningsutvikling, alderssammensetning og andre demografiske forhold sammenlignet med landet samlet. Kostnadsnøkler blir brukt i utgiftsutjevningen. Målet med utgiftsutjevningen er å gjøre kommunene i stand til å gi innbyggerne likeverdige og gode tjenester.

Regjeringen legger opp til realvekst i frie inntekter på 2,6 milliarder kroner, tilsvarende 0,7 prosent. Inntektsveksten er i tråd med det som ble varslet i Kommuneproposisjonen 2019.

Finansiert innenfor veksten i kommunenes frie inntekter legger regjeringen opp til følgende satsinger:

- 200 millioner kroner til opptrappingsplanen på rusfeltet , - Porsgrunns del er 1,5 mnok.
- 200 millioner kroner til tidlig innsats i skolen, - Porsgrunns del er 1,3 mnok,
- 100 millioner kroner til opptrappingsplanen for habilitering og rehabilitering - Porsgrunns del er 0,65 mnok.

Noen andre tema i statsbudsjettet for 2019 og hvordan de er innbakt i dette vedtatte opplegget for 2019 - 22:

Ressurskrevende tjenester – finansiering

Kommunen mottar tilskudd for personer under 67 år som mottar omfattende tjenester innen helse, sosial og pleie og omsorg fra kommunen. Dette kan blant annet gjelde psykisk utviklingshemmede, fysisk funksjonshemmede, rusmiddelmissbrukere, personer med psykiske lidelser, og personer med omfattende pleiebehov. Regjeringen foreslo å stramme inn ordningen ved å øke innslagspunktet med 50 000 kroner utover nivået på 1,32 millioner kroner per bruker.

I budsjettforliket på Stortinget bortfall dette forslaget. I f.t. rådmannens forslag innebar dette en merinntekt på 3,5 mnok som ble disponert av bystyret ved saldering av de vedtatte endringene.

Utskrivningsklare pasienter

Det innføres betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling av rusavhengige i 2019, - det ligger i rammetilskuddet en økning for Porsgrunn på 1,2 mnok for finansiering av dette.

Lærernorm for grunnskolen

Fra og med skoleåret 2019-2020 innføres den endelige lærernormen for lærertetthet i ordinær undervisning. Dette betyr maksimalt en gruppestørrelse på 15 elever pr. lærer for 1-4 trinn og 20 elever pr. lærer for 5-10 trinn. Til nå har kommunen mottatt øremerkede tilskudd for å kunne innfri normen. De øremerkede midlene overføres til rammetilskuddet i 2020 og fordeles da på annen måte mellom kommunen. For Porsgrunn har ordningen med øremerkede midler vært gunstig. Endringen medfører en reduksjon av midler til lærernormen fra og med 2020.

Tilskudd	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021
Tilskudd økt lærertetthet i ungdomsskolene	5 517 832	3 307 248	-	-	-	-
Tilskudd økt lærertetthet 1-4 trinn	4 502 661	7 580 670	4 528 363	-		
Lærernorm	-	-	7 332 344	15 104 586		
Overført til rammetilskudd (Antagelse)	-	-	-	-	9 496 624	9 496 624
Sum tilskudd	10 020 493	10 887 918	11 860 707	15 104 586	9 496 624	9 496 624

Tilskuddet for 2019 er ikke klart fra departementet. Beregningen over er basert på antagelser, og beløpet kan bli endret når endelige tall fra departementet kommer.

I økonomiplanen er det lagt inn 11 million fra og med 2020 og fremover.

I budsjettforliket på Stortinget ble det vedtatt en økning i det øremerkede tilskuddet til dette formålet. Noe av dette ble finansiert med redusert rammetilskudd, men det innebar en netto økt inntekt for Porsgrunn som er innbakt i dette vedtatte opplegget for 2019 – 22.

Barnehage

Regjeringen foreslår at maksimalsatsen for foreldrebetaling økes fra 1.1.19 med 80 kr pr måned og en ytterligere økning fra 1.8.19 med 50 kr. pr måned. Regjeringen foreslår også å utvide dagens ordning med gratis kjernetid til også å omfatte to-åringene fra 1. august 2019. Som det går frem av det vedlagte gebyrvedlegget foreslår rådmannen endringer i tråd med regjeringens forslag.

Bemannings- og pedagognormer i barnehagene endres. Kommunene får tilskudd for å dekke opp for pedagognormen. Kommune skal dele tilskuddet mellom kommunale og private barnehager. For 2018 beregnes tilskuddet ut fra 2214,- kr for små barn og 1230,- kr for store barn.

Det var fra regjeringens side ikke lagt opp til at det skulle gis kompensasjon for bemanningsnormen. KS hadde beregnet at kommunene burde vært kompensert med ca.1 milliard kroner. I budsjettforliket på Stortinget ble det vedtatt et øremerket tilskudd til dette formålet. Dette vil gi anslagsvis 1 mnok til Porsgrunn i økt inntekt som antas å innebære en tilsvarende økt utgift fordelt på de kommunale og private barnehagene i Porsgrunn.

Lønns- og prisvekst

Pris- og lønnsvekst for kommunesektoren for 2019 er anslått til 2,8 prosent. Påregnet lønnsvekst inngår i denne med 3,25 prosent.

Deflator har to funksjoner:

- Historisk beregning av faktisk realvekst (regnskapsdeflator)
- Kompensasjon for anslått pris- og lønnsvekst i statsbudsjettet (budsjettdeflator)

Deflatoren for kommunesektoren utarbeides i Finansdepartementet i forbindelse med statsbudsjettet. Deflator består av en delindeks for lønnsvekst og en delindeks for kjøp av varer og tjenester. Lønnsvekst teller knapt 2/3 av deflatoren. Andelen har vært stabil over tid.

Følgende kostnadselementer er ikke dekket av deflatoren:

- Rentekostnader
- Pensjonskostnader er dekket i budsjettdeflatoren i den grad de øker i takt med lønnsveksten. Dersom pensjonskostnadene øker mer (eller mindre) enn lønnsveksten, fanges ikke dette opp av budsjettdeflatoren.
- Demografikostnader

Dette er da kostnadselement som må dekkes av veksten i frie inntekter.

Skattøre for 2019

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere deles mellom staten, kommuner og fylkeskommuner. Fordelingen bestemmes ved at det fastsettes maksimalsatser på skattørene for kommuner og fylkeskommuner.

Det er i statsbudsjettet foreslått at det kommunale skattøre skal være 11,55 %. Dette er en nedgang med 0,25 % sammenlignet med 2018.

4.2 Andre forutsetninger og enkeltheter som er lagt til grunn

Lønns- og prisvekst

For 2019 er det i tråd med forutsetningene i forslaget til statsbudsjett lagt til grunn en samlet lønns- og prisvekst (kommunal deflator) på 2,8 %, - herav er lønnsveksten forventet å være 3,25%. Det videre budsjettoplegget for 2020 - 22 er i faste priser, det betyr at alle endringer i f.t. 2019 er å forstå som realendringer.

Pensjon

Det budsjetteres i samsvar med den informasjonen vi har mottatt fra henholdsvis KLP og Statens Pensjonskasse for 2019. Det innebærer en budsjettert vekst på nivå med lønnsveksten fra 2018 til – 19 for SPK mens det er en realvekst på KLP-området i størrelsesorden 5 mnok for 2019. Mottatte prognoser fra KLP viser også realvekst de påfølgende årene. Vi har valgt å ikke legge inn så sterk økning som disse prognosene tilsier. Det ikke minst på bakgrunn av at disse prognosene erfaringsmessig har vært basert på

forutsetninger som gir en sterkere vekst enn den som faktisk har kommet. Her ligger det en viss usikkerhet men i liten grad vedr. tallene for 2019.

Frie inntekter - skatt og rammetilskudd

Anslaget på skatt og rammetilskudd i rådmannens forslag er som vanlig basert på tall hentet fra KS sin prognosemodell. Dette er prognoser som bygger på statsbudsjettets forutsetninger og den eneste variabelen vi definerer selv er forventet befolkningsvekst i 2019. Den er anslått muligens noe optimistisk til 0,5 %.

Som i tidligere handlingsprogram, er det lagt til grunn en årlig realvekst i de frie inntektene også for år 2-4 i planperioden. Veksten er lagt inn med lik relativ fordeling mellom skatt og rammetilskudd. Det er lagt til grunn en realvekst på 0,7 % tilsvarende det nivået som ligger i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2019.

Utbytte fra Skagerak Energi og Porsgrunn Utvikling

Etter det vi nå vet om strømpris og Skagerak Energis økonomiske situasjoner og planer fremover har vi funnet det realistisk å legge til grunn et utbyttensnivå på 33 mnok i 2019 økende med 2 mnok pr år i planperioden. Det er videre lagt til grunn et årlig utbytte fra Porsgrunn Utvikling på 3 mnok.

Renteforutsetninger - lån og avkastning

Renteutgiftene budsjetteres med utgangspunkt i de avtaler vedr. rentebinding som er inngått, og for øvrig ut fra en forventning om at flytende rente vil øke noe de nærmeste årene. Gjennomsnittlig lånerente pr d.d. for samlet lånegjeld er på 1,75 % og det forventes at den vil øke til 2,5 % i løpet av de påfølgende tre årene.

Det er f.o.m. 2020 tatt høyde for at det i den nye kommuneloven som da trer i kraft kommer endringer i regelverket vedr avdragsberegning, - minsteavdragsnivået vil øke som følge av disse endringene.

Når det gjelder forventet årlig avkastning på våre plasserte midler, så legger vi til grunnen avkastning på bto omlag 3,5 %. I flg. vårt finansreglement skal det budsjetteres med prisjustering av den såkalte lange porteføljen, for å opprettholde realverdien. Det er budsjettert årlig med omlag 7 mnok for dette formålet, - det burde vært på knapt det doble av dette nivået.

Eiendomsskatt

I 2019 starter den syvårige nedtrappingen av eiendomsskatt på maskiner og produksjonsutstyr. I tråd med Stortingets forutsetninger legges det til grunn at dette bortfallet blir kompensert. Regjeringen signaliserte dessuten endringer fra 2020 vedr. eiendomsbeskatning av boliger. Endringen består i det skal benyttes samme takstgrunnlag som ved verdsetting av egen bolig i ordinær ligning. Og i tillegg foreslås det at maksimalsatsen som kan benyttes ved eiendomsbeskatning på bolig f.o.m. 2020 reduseres fra syv til fem

promille. Budsjettforliket på Stortinget åpner for at kommunene f.o.m. 2020 fortsatt kan velge å legge de lokale takstene til grunn for utskrivning av eiendomsskatt på boliger.

I det opplegget som bystyret nå har vedtatt for 2019 benyttes den adgangen til såkalt "kontortaksering" av takstgrunnlaget med en oppjustering av verdigrunnlaget med 10 %. Denne oppjusteringen omfatter både bolig-, fritids- og næringseiendommer, - men ikke produksjonsutstyr og maskiner. Det legges videre i planperiodne til grunn at sum eiendomsskatt samlet blir liggende på 2019-nivå, - bare justert med en forventet økning som følge av nye bygg/skatteobjekt.

Etter det vi har brakt i erfaring kan den ligningsmessige takstverdien på boliger innebære en betydelig økning i f.t. takstgrunnlaget som benyttes ved utskrivning av eiendomsskatt i Porsgrunn. Kommunens takstgrunnlag har siden 2006 vært basert på den gjennomførte takseringen i 2005. Etter den tid har boligverdien i flg. SSB's boligindeks økt med omlag 100 %. Det er endringen i denne indeksen som i flere år har vært benyttet ved justering av boligverdi i f.m. de ligningsmessige skatteoppgjørene.

5. Hovedtall – drift og investering

5.1 Driftsbudsjettet – inntektsrammer

De forutsetningene som er omtalt foran ligger til grunn for våre beregninger og anslag av inntekter og utgifter for årene 2019 – 22. I tabellen nedenfor (budsjettskjema 1A) vises det hvilke inntektsrammer i form av skatt og rammetilskudd, samt ikke øremerkede statstilskudd mv. som er lagt til grunn. Det som er disponibelt for finansiering av rammeområdene fremkommer da på linjen «Til fordeling drift» nesten nederst i tabellen.

Budsjettskjema 1A Drift - disponible inntektsrammer

Beløp i 1000

	Regnskap 2017	Oppr. bud. 2018	2019	Økonomiplan 2020	2021	2022
Frie disponible inntekter						
Skatt på inntekt og formue	-954 527	-950 004	-995 000	-998 897	-1 003 271	-1 007 860
Ordinært rammetilskudd	-866 658	-898 923	-918 485	-933 866	-937 539	-940 338
Skatt på eiendom	-141 048	-143 000	-155 800	-157 600	-159 400	-160 900
Andre generelle statstilskudd	-85 449	-79 700	-69 700	-60 400	-54 100	-51 100
Sum frie disponible inntekter	-2 047 682	-2 071 627	-2 138 985	-2 150 763	-2 154 310	-2 160 198
Finansinntekter/-utgifter						
Renteinntekter og utbytte	-25 605	-32 300	-44 600	-48 350	-51 100	-53 850
Gevinst finansielle instrumenter	-40 223	-29 000	-29 000	-29 000	-29 000	-29 000
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	30 979	34 040	36 290	43 580	48 340	52 000
Avdrag på lån	79 093	84 000	87 740	103 523	107 706	111 890
Finansinntekter/-utgifter	44 244	56 740	50 430	69 753	75 946	81 040
Avsetninger og bruk av avsetninger						
Til ubundne avsetninger	33 366	5 510	7 256	7 339	8 476	7 800
Til bundne avsetninger	3	0	1	1	1	1
Bruk av tidl. års regn.messige mindreforbruk	-27 529	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	-72	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	5 767	5 510	7 257	7 340	8 477	7 801
Overføring til investeringsregnskapet						
Overført til investeringsregnskapet	24 550	23 000	25 000	40 000	50 000	60 000
Til fordeling drift	-1 973 120	-1 986 377	-2 056 299	-2 033 671	-2 019 888	-2 011 358
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	1 944 484	1 986 377	2 056 299	2 033 671	2 019 888	2 011 358
Merforbruk/mindreforbruk	-28 636	0	0	0	0	0

Nedenfor spesifiseres tre av radene i tabellen over.

Spesifikasjon av «Andre generelle statstilskudd»

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
MVA komp fra foretak og kirke	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Integreringstilskudd	-74,0	-66,8	-58,2	-49,2	-43,1	-40,3
Andre ikke-fordelte utgifter og innt.	-1,2	-1,2	0	0	0	0
Rentekompensasjon	-9,7	-11,2	-11	-10,7	-10,5	-10,2
Sum	-85,4	-79,7	-69,7	-60,4	-54,1	-51,1

Endringen i integreringstilskuddet disse årene er en konsekvens av nedlegging av asylmottakene i 2017 og færre bosatte flyktninger f.o.m. 2018.

Spesifikasjon av finansinntektene

Her inngår de to linjene «Renteinntekter og utbytte» og «Gevinst finansielle instrumenter»

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Utbytte fra Skagerak Energi AS	-16,9	-24,0	-33,0	-36,0	-38,0	-40,0
Utbytte fra Porsgrunn Utvikling AS	-1,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Renteinntekter - startlån	-3,4	-3,7	-4,0	-4,3	-4,6	-4,9
Finansinntekter for øvrig	-44,5	-17,3	-33,6	-34,1	-34,5	-35,0
Sum	-65,8	-48,0	-73,6	-77,4	-80,1	-82,9

5.2 Driftsbudsjett – rammeområdene

Tabellen under viser fordelingen av driftsbudsjettet på de ulike rammeområdene. Som tidligere, er det lagt til grunn nettorammer. I tallene pr. rammeområde er effektiviseringsmålet på til sammen 17,7 mnok inkludert.

Budsjettskjema 1B - Fordeling på rammeområdene

Beløp i 1000

	Regnskap 2017	Oppr. bud. 2018	2019	Økonomiplan 2020	2021	2022
Formannskapet	142 233	145 489	150 555	146 455	148 155	146 555
Barn, unge og kultur	737 197	722 671	747 174	754 652	752 113	745 804
Helse og omsorg	850 109	866 821	902 815	902 315	901 515	902 315
Miljø og byutvikling	216 043	227 407	237 945	243 264	243 508	242 900
Kirker og trossamfunn	21 801	21 610	22 291	22 511	22 511	22 511
Ikke fordelte utgifter/inntekter	-22 934	2 379	-4 481	-35 526	-47 914	-48 727
Frie inntekter og utgifter	36	0	0	0	0	0
Til fordeling drift (fra budsjettskjema 1A)	1 944 484	1 986 377	2 056 299	2 033 671	2 019 888	2 011 358

I kapitlene nedenfor, - der rammeområdene gjennomgås, er det egne tabeller med tiltak som viser de reelle endringene i f.t. 2018, -dvs. endringer utover lønns- og prisstigning og ren konsekvensjustering.

Nedenfor her oppsummeres bare noen hovedpunkt og særlig m.h.t reelle endringer fra 2018:

Formannskapet

De større beløpene som bidrar til relativt sterk vekst på dette området er:

Utgifter i f.m. med kommunevalget i 2019, - 1,6 mnok, det er økt bemanning på IKT-avdelingen for oppfølging av skolene, - årseffekt i 2019 på 1,0 mnok, ny kommunalsjefstilling, - 1,3 mnok og kommunalt tilskudd til fiberkabel i Oklungen og del av Bjørkedalen med 1,25 mnok. Og tilsammen ligger til folkevalgtopplæring og nettbrett til de nye folkevalgte inne 0,7 mnok i 2019.

Barn, unge og kultur

Blant endringene som gir økte rammer her er åpning av de nye og større barnehagene i Brevik og på Vestsiden med netto årseffekt i 2019 på omlag 2,8 mnok. Det er oppfølging av statlige føringer og

forventninger både innenfor barnehage og skole, med bemanningsnormer, tidlig innsats mv, nto over 4 mnok. Det ligger inne økte rammer som følge av tidligere vedtak og enkeltsaker, som tilskudd til Porselensmuseet og bevilgning til midlertidige løsninger vedr. hallkapasitet på Kjølnes. Det er tatt høyde for oppfølging som forutsatt av den nylig vedtatte hovedplanen for idrett. Budsjettrammen for barnevern økes inkl. her også kompensasjon for den såkalte avlasterdommen, - en utgiftsøkning på 1 mnok

Helse og omsorg

Det enkelt-tiltaket som gir størst økning i årets driftsbudsjett gjelder 7 mnok til Miljøarbeidertjenestens nye botiltak på Nystrand.

Også på dette rammeområdet er det lagt inn økte rammer som oppfølging av statlige føringer og forventninger. Det gjelder økning på tilsammen 2,5 mnok vedr økte utgifter i.f.m. utskrivningsklare pasienter innen psykisk helsevern, økning i opptrappingsplan vedr. rusarbeid, og økning knyttet til taksoppgjør for allmennleger. Forøvrig tas det høyde for justering av budsjettrammene for noen virksomheter på bakgrunn av avvik så langt i år jfr. økonomirapporten pr 2. tertial 2018.

Miljø og byutvikling

På dette området ligger den sterkeste veksten relativt sett blant rammeområdene med en økning fra opprinnelig budsjett 2018 på 4,2 %. Det er en økning i rammene relatert til drift av nye bygg med 4.8 mnok og som forutsatt i rammesaken er det også en økning i rammen for vedlikehold av formålsbygg på 2 mnok i og av boliger med 1 mnok.

Ikke- fordelte utgifter/inntekter

De større beløp som ligger inkludert i denne linjen i tabellen over er lønnsreserven på 35 mnok, det er den mer budsjett-tekniske motposten til avskrivninger på VAR-områdene med - 32 mnok. Det er også en post på 0,7 mnok til formannskapets disposisjon. Økningen i sum for ikke-fordelte utgifter-/inntekter etter 2019 gjelder de økte innsparingskravene. Økningen f.o.m. 2020 er ikke splittet og fordelt på virksomhetene/rammeområdene.

Driftsbudsjettet samlet

Tabellen under viser sammenstilt alle inntekter og utgifter i driftsbudsjettet. Det henvises spesielt til de to resultatlinjene i oversikten. Brutto driftsresultat viser resultat etter løpende inntekter og utgifter før finansinntekter og -utgifter og avsetninger. Brutto driftsresultat i 2019 er på nivå med opprinnelig budsjett for 2018 og er omlag 20 mnok bedre enn justert budsjett 2018. Den videre resultatutviklingen f.o.m. 2019 til – 22 innebærer en resultatforbedring på om lag 65 mnok.

Netto driftsresultat påvirkes i tillegg av finansinntekter og – utgifter og av at effekten av avskrivninger blir eliminert. Netto driftsresultat viser en forbedring i løpet av fireårsperioden på omlag 40 mnok, - fra 26 til 66 mnok.

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Økonomisk oversikt drift - budsjettskjema 3.

Beløp i 1000

	Regnskap 2017	Oppr. bud. 2018	2019	Økonomiplan 2020	2021	2022
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	-89 546	-92 780	-93 766	-93 766	-93 766	-93 766
Andre salgs- og leieinntekter	-261 902	-227 135	-241 471	-255 794	-266 165	-267 599
Overføringer med krav til motytelse	-340 399	-286 689	-283 846	-283 346	-283 346	-283 346
Rammetilskudd	-866 658	-898 923	-918 485	-933 866	-937 539	-940 338
Andre statlige overføringer	-134 125	-93 288	-80 311	-71 011	-65 211	-62 911
Andre overføringer	-2 231	-630	-515	-515	-515	-515
Inntekts- og formuesskatt	-954 527	-950 004	-995 000	-998 897	-1 003 271	-1 007 860
Eiendomsskatt	-141 048	-143 000	-155 800	-157 600	-159 400	-160 900
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	-2 790 435	-2 692 448	-2 769 193	-2 794 794	-2 809 212	-2 817 234
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	1 408 189	1 379 782	1 412 304	1 413 754	1 412 754	1 412 754
Sosiale utgifter	381 316	377 125	386 971	386 971	386 971	386 971
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	397 370	383 998	401 469	407 169	410 862	407 555
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	359 922	324 034	330 997	330 497	330 497	330 497
Overføringer	165 235	182 327	188 144	161 911	148 823	147 113
Avskrivninger	126 957	132 549	138 000	146 545	149 433	152 246
Fordeelte utgifter	-36 920	-46 585	-46 916	-46 916	-46 916	-46 916
Sum driftsutgifter	2 802 069	2 733 231	2 810 970	2 799 932	2 792 425	2 790 221
Brutto driftsresultat	11 634	40 783	41 777	5 138	-16 787	-27 013
Finansinntekter						
Renteinntekter og utbytte	-27 382	-34 088	-46 388	-50 138	-52 888	-55 638
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-40 223	-29 000	-29 000	-29 000	-29 000	-29 000
Mottatte avdrag på utlån	-201	-200	-200	-200	-200	-200
Sum finansinntekter	-67 807	-63 288	-75 588	-79 338	-82 088	-84 838
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostninger	43 834	47 558	57 460	68 643	76 829	83 625
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	79 093	84 000	87 740	103 523	107 706	111 890
Utlån	387	400	405	405	405	405
Sum finansutgifter	123 314	131 958	145 605	172 571	184 940	195 920
Resultat eksterne finanstransaksjoner	55 508	68 670	70 017	93 233	102 852	111 082
Motpost avskrivninger						
Motpost avskrivninger	-126 957	-133 500	-138 000	-146 545	-149 433	-152 246
Sum avskrivninger	-126 957	-133 500	-138 000	-146 545	-149 433	-152 246
Netto driftsresultat	-59 815	-24 047	-26 206	-48 174	-63 368	-68 177
Bruk av avsetninger						
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-27 529	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-2 011	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-10 571	-5 682	-6 284	-390	2 390	143
Sum bruk av avsetninger	-40 112	-5 682	-6 284	-390	2 390	143
Avsetninger						
Overført til investering	26 564	23 000	25 000	40 000	50 000	60 000
Avsatt til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	36 079	5 510	7 256	7 339	8 476	7 800
Avsatt til bundne driftsfond	8 649	1 219	235	1 226	2 503	235
Sum avsetninger	71 291	29 729	32 490	48 564	60 978	68 034
Regnskapsmessig merforbruk (+)/mindreforbruk (-)	-28 636	0	0	0	0	0

5.3 Investeringsbudsjettet

Nedenfor vises investeringsbudsjettene for de kommende fire årene. Her vises både investeringer i anleggsmidler og andre kostnader i investeringsbudsjettet og hvordan disse er planlagt finansiert.

Det legges opp til et relativt høyt investeringsnivå særlig de to første årene i planperioden. De største enkeltprosjektene er Kjølnes – ny svømmehall og idrettshall og skoleinvesteringer i f.m. med strukturendringer på ungdomstrinnet. Det bør også nevnes at i samsvar med vedtatte planer blir VAR-områdene prioritert med utskifting på både avløps- og vannledninger. Samlede investeringer innenfor VAR-områdene er på over 520 mnok de neste fire årene.

Som vedlegg 1 i denne planen følger en spesifikasjon av investeringsprosjektene sortert pr rammeområde, - budsjettskjema 2B.

Budsjettskjema 2A - Investering

Beløp i 1000

	Regnskap	Oppr. bud.	Økonomiplan				2019 -2022
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Finansieringsbehov							
Investeringer i anleggsmidler	448 433	524 700	494 090	357 600	272 350	185 850	1 309 890
Utlån og forskutteringer	59 260	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	240 000
Kjøp av aksjer og andeler	9 673	8 400	9 150	9 500	9 900	10 300	38 850
Avdrag på lån	19 718	7 000	7 300	7 600	7 900	8 100	30 900
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0	0
Avsetninger	19 945	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Årets finansieringsbehov	557 029	602 100	572 540	436 700	352 150	266 250	1 627 640
Ekstern finansiering							
Bruk av lånemidler	-200 546	-433 111	-465 127	-320 357	-243 783	-170 467	-1 199 734
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-9 842	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-8 000
Tiiskudd til investeringer	-181 923	-57 400	0	-2 000	0	0	-2 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-63 803	-56 589	-50 113	-41 743	-25 467	-12 583	-129 906
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-33 707	-5 000	-8 300	-5 600	-5 900	-6 200	-26 000
Andre inntekter	-3 323	0	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	-493 145	-554 100	-525 540	-371 700	-277 150	-191 250	-1 365 640
Intern finansiering							
Overført fra driftsbudsjettet	-26 564	-23 000	-25 000	-40 000	-50 000	-60 000	-175 000
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-37 320	-25 000	-22 000	-25 000	-25 000	-15 000	-87 000
Sum intern finansiering	-63 883	-48 000	-47 000	-65 000	-75 000	-75 000	-262 000
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0	0

Bevilgninger til IKT og digitalisering har t.o.m. 2018 vært oppdelt og spredt ut på de aktuelle tjenesteområdene/virksomhetene. Som et ledd i økt satsing på området kombinert med best mulig styring

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

m.h.t. både prioritering og hvor det skal satses, er bevilgninger til dette formålet samlet i ett prosjekt som er ansvars plassert under Formannskapet.

Når det gjelder finansieringen av investeringsbudsjettet, så er det lagt til grunn overføringer fra drift på det nivået som var forutsatt i rammesaken som bystyret behandlet i juni. Bruk av fonds er begrenset i budsjettoplegget til det som antas å være rom for uten at det gir nedgang i sum fonds. Dette gjelder primært tomte og boligfondet hvor alle inntekter ved salg av tomter og eiendommer tilføres fondet, og fondet brukes da f.eks. til finansiering av kommunal medvirkning ved utbyggingsavtaler.

Nedenfor vises utviklingen i lånegjeld gitt de foreslåtte årlige låneopptak og budsjetterte avdrag.

Lånegjeld - utvikling 2018 - 22.

	2018	2019	2020	2021	2022
Saldo lån 1.1.	2 935,6	3 290,7	3 661,1	3 870,9	3 999,8
- Budsjettert avdrag	78,0	94,7	110,6	114,9	119,1
+Låneopptak i året	433,1	465,1	320,4	243,8	170,5
Saldo lån 31.12.	3 290,7	3 661,1	3 870,9	3 999,8	4 051,2

Når det korrigeres for låneopptak som finansieres direkte av brukere på VAR-områdene samt lån opptatt i Husbanken for videre utlån, er det ikke økning i det vi betegner som netto lånegjeld. Her fremgår det at kommunens brutto lånegjeld vil øke med ca. 740 mnok fra 1.1.19 til 31.12.22.

Det fremgår av tabellen nedenfor at det er en marginal nedgang i netto lånegjeld perioden sett under ett, - 2019 -22.

Endring i netto lånegjeld

	2018	2019	2020	2021	2022	Sum 2019-22
Låneopptak i året	433,1	465,10	320,40	243,80	170,50	1 199,8
- Avdrag i året	-78,0	-94,7	-110,6	-114,9	-119,2	-439,4
- Startlån	-60,0	-60	-60	-60	-60	-240,0
- Selvfinansierende formål	-143,0	-149,5	-135,5	-132,5	-114,5	-532,0
Sum netto endring	152,1	160,90	14,30	-63,60	-123,20	-11,6

5.4 Oppsummering – status i.f.t. de strategiske økonomiske målene

De økonomiske målene som bystyret vedtok i juni 2018 var følgende:

- *Brutto driftsresultat skal gradvis forbedres.*
- *Netto driftsresultat på 1,8 % av brutto driftsinntekt i løpet av perioden.*
- *Investeringsnivået begrenses til det som lar seg realisere uten økt netto lånegjeld pr innbygger og uten økt bruk av fond.*

I det vedtatte budsjettoplegget som ligger i HP 2019 - 22 blir disse målene realisert.

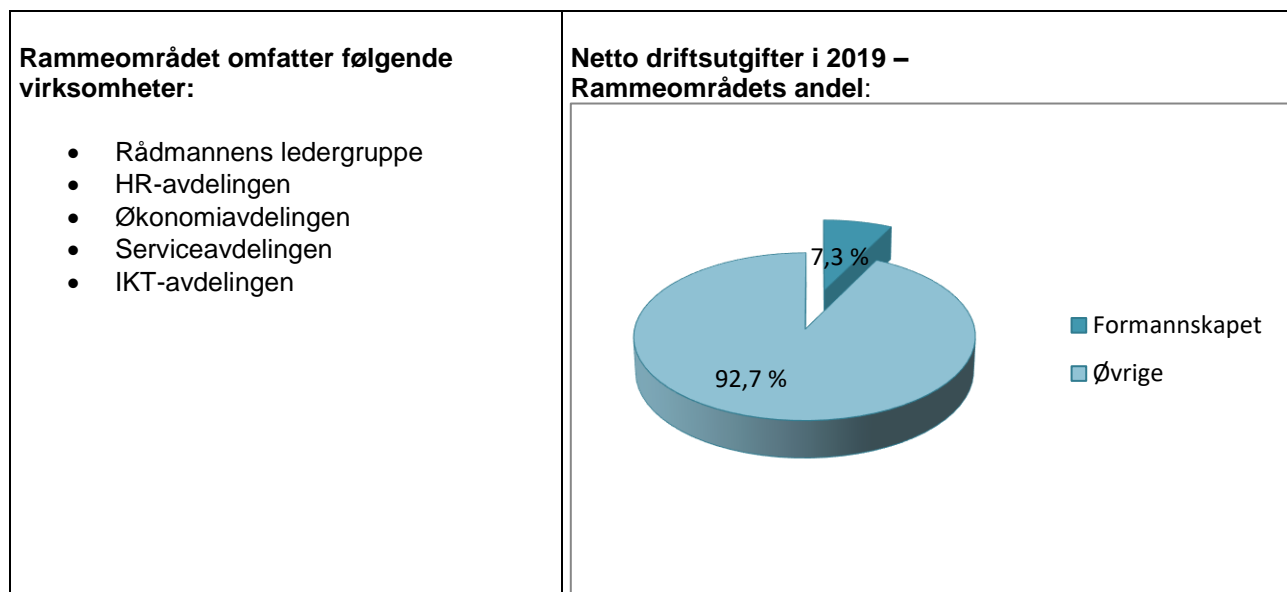
Brutto driftsresultat viser en forbedring i løpet av perioden på over 60 mnok, og i tillegg forventes en resultatforbedring fra 2018 til - 19 på i størrelsesorden 20 mnok gitt et resultat for 2018 i samsvar med justert budsjett pr 2. tertial - 18.

Netto driftsresultat er planlagt forbedret fra 1 % i 2019 til 2,4 % i 2022. Forbedringen målt i mnok er omlag 40 mnok, - en noe svakere forbedring enn for brutto driftsresultat. Det er økte netto finansutgifter som bidrar til den svakere forbedringen i netto driftsresultat.

Netto lånegjeld pr innbygger øker ikke i perioden sett under ett. Men det er da økning de første årene og nedgang de siste to årene. Siden det er en tendens at investeringsnivået i år 4 i økonomiplanen øker endel frem til at dette året har blitt år 1, - burde kanskje dette kravet vært definert til å gjelde hvert år i planperioden.

6. Rammeområder

6.1 Formannskapet

Kommunalsjefområdet har ansvar for de administrative støttefunksjonene herunder virksomhetene IKT-avdelingen, HR-avdelingen, Økonomiavdelingen og Serviceavdelingen.

Medarbeiderne i administrasjon og støtte har som sine viktigste arbeidsoppgaver å bidra til en mest mulig effektiv drift, samt å tilby gode administrative tjenester til virksomhetene i kommunen.

Administrasjon og støtte utøver arbeidsgiverrollen i det daglige, og er en støtte for hele kommuneorganisasjonen gjennom plan- og strategiarbeid, økonomiprosesser, forhandlinger, lederutvikling, rådgivning og utviklingsarbeid. En viktig del av ansvaret er samarbeid med tillitsmannsapparatet og vernetjenesten.

Området har viktige publikumsrettede tjenester, herunder kommunens servicesenter og dokumentcenter, samt ansvaret for det politiske sekretariatet og den daglige oppfølgingen av politiske utvalg.

6.1.1 Administrasjon

Nøkkeltall

	Porsgrunn 2015	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017	Kostragruppe 13
Prioritet				
Brutto driftsutgifter til funksjon 120 Administrasjon, i kr. pr. innb.	2 263	2 384	2 618	3 260
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb.	3 199	3 263	3 546	3 748
Dekningsgrad				
Administrasjon, kommune. Andel avtalte årsverk eksklusiv lange fravær	12,3 %	11,5 %	11,2 %	13,5 %

Kommentarer til nøkkeltallene

Prioritet og produktivitet

Sammenlignet med Gr13 har Porsgrunn de siste årene ligget lavt og vi er blant de kommunene i landet som bruker minst ressurser til administrasjon.

Vi anser det ikke som formålstjenlig å redusere ytterligere på dette området. Det vil innebære risiko for at vi ikke har kapasitet til å drive samordning og utviklingsarbeid på det nivået som bør kunne forventes, men det holdes et kontinuerlig fokus på god og kostnadseffektiv administrativ styring. Dette skjer gjennom organisatoriske tilpasninger, interkommunalt samarbeid, bruk av de muligheter som ligger i digitalisering og i IKT-verktøy som virker arbeidsbesparende, og som gir lett tilgang på kritisk styringsinformasjon for gode beslutninger og anbefalinger.

Samfunnsoppdraget

Porsgrunn kommune skal ha en framtidsrettet, brukervennlig og kostnadseffektiv administrasjon som støtter opp om kommunens oppdrag som tjenesteleverandør og samfunnsutvikler. Det skal legges vekt på at de interne støttefunksjonene er til for å dekke behovene i de delene av kommuneorganisasjonen som leverer eksterne tjenester. De interne støttefunksjonene skal utvikles til å være framtidsrettede med hensyn til de behov som skal dekkes og de løsningene som velges. En skal utnytte de mulighetene som ligger i utnyttelse av ny teknologi, herunder digitalisering av interne og eksterne tjenester. Videre skal en ivareta brukerperspektivet, slik at det utvikles brukervennlige løsninger som møter behovene både til innbyggere, brukere, politikere og medarbeidere i kommuneorganisasjonen. Det skal legges vekt på god koordinering og samhandling, internt i støttefunksjonene og med de tjenesteytende virksomhetene.

Aktuelle innsatsområder

Service og kundeføring

Det er viktig for Porsgrunn kommune at innbyggere og brukere opplever god service. Det viktigste elementet i dette er at møtet mellom innbyggerne og kommunens representanter oppleves som positivt og at det jobbes med å utvikle en organisasjon med et kundefokus, både mot egne ansatte og kommunens innbyggere. Det arbeides derfor kontinuerlig med god service og kundeorientering. I tillegg arbeides det med å sikre at kommunen har effektive arbeidsprosesser og systemer for å håndtere kundeføring. Det arbeides i så måte med systemer for å få til en enda bedre integrasjon med ulike fagsystemer og de digitale kanaler som innbyggerne benytter.

Digitalisering

Teknologiutvikling og digitalisering er i økende grad en drivkraft for hvordan Porsgrunn kommune organiserer, utvikler og leverer tjenester. Digitale løsninger endres i takt med at teknologien og samfunnet endrer seg. Samfunnsmessige utfordringer som bla. demografi, klima og inkludering gjør at en må tenke nytt om etablerte løsninger. Digitalisering dreier seg i stor grad om endring og fornyelse av tjenester, prosesser og arbeidsmåter. Ledelse, kultur og holdninger står sentralt.

For å styrke arbeidet med digitalisering framover er det utarbeidet «Digitaliseringsstrategi for Porsgrunn kommune 2018-2021». I denne strategien legges det følgende innsatsområder til grunn, hentet fra KS' Digitaliseringsstrategi for kommuner og fylkeskommuner 2017–2020:

Brukeren i sentrum: Offentlige tjenester skal oppleves som sammenhengende og helhetlige for innbyggere, næringsliv og frivillig sektor. Forvaltningen skal gjenbruke informasjon i stedet for å spørre på nytt.

IKT er en vesentlig innsatsfaktor for innovasjon og produktivitet: Næringslivet og samfunnet skal kunne utnytte mulighetene som digitaliseringen gir. Myndighetene skal legge til rette for økt digital innovasjon.

Styrket digital kompetanse og deltakelse: Gjelder fra grunnopplæringen og gjennom alle faser i livet. Digitale tjenester skal være lette å forstå og lette å bruke for alle. Avansert IKT-kompetanse og IKT-forskning er en forutsetning for digitalisering av Norge.

Effektiv digitalisering av offentlig sektor: Offentlige digitaliseringsprosjekter skal planlegges og gjennomføres profesjonelt. Gevinster skal realiseres. Markedet skal brukes når det er hensiktsmessig. Stat, kommune og ulike sektorer bør benytte fellesløsninger for å dekke like behov.

Godt personvern og god informasjonssikkerhet: Personvern og informasjonssikkerhet skal være en integrert del av utviklingen og bruken av IKT. Den enkelte innbygger skal i størst mulig grad ha råderett over egne

personopplysninger. Informasjonssikkerhet skal ivaretas med utgangspunkt i risikovurderinger basert på trussel og sårbarhetsinformasjon, og følges opp gjennom god internkontroll.

I Digitaliseringsstrategi for Porsgrunn kommune 2018-2021 knyttes det strategier til hvert av disse innsatsområdene. Det forutsettes at disse strategiene følges opp med konkretiserte tiltak på de enkelte kommunalsjefområdene.

Kompetansearbeid

Planen «Strategisk plan for kompetanseutvikling og rekruttering 2017-2025» gir føringer for hele kommuneorganisasjonen, med overordnede mål og strategier. Den peker på utfordringene knyttet til aldrende befolkning og økende digitalisering, med de samme eller minskende økonomiske rammer. Utfordringene knyttet til aldrende befolkning gjør at vi må tiltrekke, rekruttere, utvikle og beholde personell i en skala vi ikke har gjort før. Digitaliseringsskiftet vil kreve at organisasjonen har høy endringstakt og er endringsvillig.

I forlengelse av dette vil følgende områder spesielt bli fulgt opp i perioden:

- God rekrutteringsteknikk forsterkes. Digital tilstedeværelse og fokus i omdømme og rekrutteringsarbeid utvikles videre.
- Introduksjon av nyansatte revitaliseres og gjøres digitalt tilgjengelig i så stor grad som mulig.
- Kompetanseutvikling vil fokusere på lederutvikling (virksomhetsledere og avdelingsledere) for å forbedre og styrke kompetanse innen endringsledelse, oppgaveorientert ledelse og relasjonsorientert ledelse.
- Vi må tilrettelegge for kompetanseutvikling i arbeidssituasjonen for ansatte, og øke graden av digitalt tilgjengelige læringsressurser.

Personalpolitikk og rekruttering

Det er bare gjennom motiverte og dyktige medarbeidere vi på en god måte kan løse det samfunnsoppdraget kommunen har. Det er etablert en arbeidsgiverstrategi og en rekke planer og strategier for øvrig som skal bidra til å sikre at kommunen kan rekruttere og beholde de beste medarbeiderne.

Det er utarbeidet en egen rekrutteringsstrategi som er en del av «Strategisk plan for kompetanseutvikling og rekruttering 2017-2021». Denne omhandler blant annet omdømmebygging, employer branding og job branding. KS sier følgende i «Stolt og unik – arbeidsgiverstrategi mot 2020»:

Kommunesektoren har to hovedutfordringer:

- Evnen til å rekruttere, utvikle og beholde medarbeidere.
- Evnen til utvikling og nyskaping.

(kilde www.ks.no)

Porsgrunn kommune har en langsiktig målsetting om at ansatte som ønsker det, skal få heltidsstilling. Fokuset på heltidskultur og alternative turnusordninger er derfor et viktig personalpolitisk område hvor det må være en kontinuerlig innsats. Helse- og omsorg har startet et prosjekt: Heltidskultur 2018-2020.

Porsgrunn kommune deltar i Trainee Telemark. Dette er en regional trainee-ordning som rekrutterer og engasjerer uteksaminerte mastergrad-studenter i en 18 måneders periode i tre forskjellige virksomheter i regionen. Arbeidsgiverne får et rikere rekrutteringsgrunnlag, mens traineene får en spennende, attraktiv og verdikende karrierestart.

Porsgrunn kommune har de siste to årene valgt å ha en praksis- eller internshipkandidat fra Universitetet i Sør-Øst Norge, avd. studiested Bø. Dette er tredjeårs-studenter innenfor de tre bachelorprogrammene, økonomi og administrasjon, internasjonal markedsføring og IKT, som har mulighet til å ha praksis hos en arbeidsgiver i fem måneder. Ved å være med på denne ordningen får Porsgrunn kommune mulighet til å vise studenter innenfor disse områdene hva vi jobber med, og dette er da med på å sikre ønsket kompetanse og rekruttering til disse fagfeltene. I tillegg gir vi studentene en mulighet til å få en god og relevant erfaring hos oss, som er viktig for videre karrierevei.

Porsgrunn kommune har i en årrekke drevet et omfattende arbeid med lærlinger. Som en av Telemarks største tilbyder av lære plasser har det vært viktig for kommunen å utvikle gode vilkår på dette området, nettopp for å sikre ønsket god kompetanse og rekruttering inn i våre virksomheter. Porsgrunn kommune er godkjent som lærebedrift i alle fag som er knyttet til offentlige virksomheter.

I 2019 skal arbeidsgiverpolitikken revideres og revitaliseres. Arbeidsgiverstrategi og utvalgte fokusområder blir tema på virksomhetsledersamlinger gjennom hele året.

Nærværsarbeid

Nærværsarbeid er den samlede innsats for å få et arbeidsmiljø der flest mulig kan være tilstede på arbeidsplassen, og i samspill med andre mestre arbeidets krav og utfordringer og trives med det.

Helsefremmende arbeid er en tilnærming som sammen med tradisjonelt, forebyggende HMS-arbeid utgjør en helhet i arbeidsmiljøarbeidet. Friske og motiverte medarbeidere er en nøkkelfaktor i Porsgrunn kommune, og viktig for nærvær, effektivitet og kvalitet. For den enkelte betyr en helsefremmende arbeidsplass bedret livskvalitet gjennom økt jobbtillfredshet og færre jobberelaterte helseplager.

Helsen vår er nært knyttet til opplevelsen av at det er en sammenheng i livet, det vil si i hvilken grad hverdagen er begripelig, håndterlig og meningsfull for oss. Å kjenne at en har innflytelse og mulighet til å påvirke er helsefremmende. Derfor er involvering sentralt i helsefremmende arbeid. Helsefremmende arbeid

retter oppmerksomheten mot forhold som bidrar til å bevare og fremme helse gjennom økt mestring, mer motstandskraft og overskudd.

- Kommunen benytter seg av en forskningsbasert medarbeiderundersøkelse fra Kommuneforlaget/KS. Undersøkelsen heter 10-Faktor og ble tatt i bruk i Porsgrunn kommune i 2016. Undersøkelsen ble gjennomført på nytt våren 2018.
10-Faktor er et ledd i en strategisk arbeidsgiverpolitikk og bygger på nasjonal og internasjonal forskning om hva som er viktige innsatsfaktorer for å oppnå gode resultater i forhold til organisasjonens mål og kvalitet på tjenestene. En godt planlagt og gjennomført medarbeiderundersøkelse, som blir fulgt opp på en god og systematisk måte, kan gi organisasjonen flere gevinster. Det kan være økt motivasjon, økt bruk av kompetanse, bedre arbeidsmiljø, forebygging av sykefravær, styrket omdømme og bedre ledelse. Det er prosessen som skjer mellom undersøkelsene som er det viktigste. 10-FAKTOR-verktøyet vil være et viktig bidrag for videre utviklingsprosesser i organisasjonen. Det er etablert en god dialog mellom arbeidsgiver, tillitsvalgte og vernetjeneste, som er en styrke i arbeidet med at kommunen yter gode og riktige tjenester og har en effektiv drift.
- I tillegg til det helsefremmende fokuset vil kommunen fortsette sitt forebyggende og oppfølgende HMS-arbeid. Det er også et mål om å øke antallet graderinger hos de som er sykmeldt. Ca. 60 % av det totale sykefraværet er knyttet til muskel-/ skjelettplager eller lettere, psykiske plager.
- Høsten 2018 ble det igangsatt et satsingsarbeid for lærlinger. Lærlingene har over tid hatt et gjennomsnittlig høyt sykefravær, og det er derfor vedtatt en spesiell satsing for lærlinger, instruktør og leder med fokusområder som bl.a. skal ruste til bedre kommunikasjon, forståelse for arbeidslivet og nærvær.
- Prosedyre for oppfølging av sykmeldte må vi hele tiden ha et øye på, og kvalitetsforbedre og utvikle. Det er gjort et stort stykke arbeid med prosedyren høsten 2018, og vedtatt endringer. Endringene skal implementeres og det blir viktig å følge med på om dette fører til ønskede kvalitetsforbedringer i arbeidet.

Omstillingsarbeid

Kommunens økonomiske situasjon krever kontinuerlige endringer og omstillinger. Ansatte må være forberedt på å få endret arbeidssted. Tjenesteetterspørselen kan medføre innstramning i en del av virksomheten, med overtallighet, samtidig som en har ledighet og behov for å rekruttere et annet sted. I henhold til arbeidsmiljølovens bestemmelser plikter arbeidsgiver å se hele virksomheten under ett og vurdere om ansatte som blir overtallig ett sted har tilstrekkelig kompetanse til å fylle ledig stilling annet sted. Porsgrunn kommune rekrutterer ikke nye personer hvis kommunen har overtallig personell som har tilstrekkelig kompetanse til å fylle ledig stilling. Omstillingsutvalget sikrer dette.

Bystyret har tidligere vedtatt at ingen skal sies opp som følge av omstillinger (vedtaket utelukker ikke at det kan gjennomføres oppsigelser dersom arbeider bortfaller). Videre har Bystyret vedtatt at Porsgrunn kommune ikke skal benytte seg av at Arbeidsmiljøloven gir generell adgang til midlertidig ansettelse i tolv måneder. Disse to vedtakene er særegne for Porsgrunn kommune og gir oss noen spesielle utfordringer mht. endringer og omstillinger.

Kvalitetsarbeid

Kommunen har utarbeidet en kvalitetsstrategi som skal gi kvalitetsarbeidet felles retning og fokus, slik at vi oppnår best mulig tjenester innenfor de rammer som foreligger. Det er anskaffet et nytt helhetlig kvalitetsstyringssystem, og implementeringen er i gang. Ved implementeringen av nytt system, er det naturlig med en gjennomgang av internkontrollen samtidig. Det legges opp til en risikobasert tilnærming når prosedyrer og retningslinjer produseres og evalueres. Det systematiske HMS- og kvalitetsarbeidet skal bidra til å sikre at alle deler av organisasjonen styres av kvalitetstenking og at kravene i lov og forskrifter overholdes.

HR-analyse

Et mål for kommende planperiode er et økt fokus på HR-analyser. Forskning viser sammenheng mellom virksomhetens resultater og de aktivitetene vi tillegger HR og ledelse. Ved å innrette HR-aktiviteter slik at de gjensidig forsterker hverandre og drar mot en samlet retning, kan de støtte opp om virksomhetens og organisasjonens målsettinger.

Måling og analyse er et vesentlig element i arbeidet med strategisk HR. Analyse av HR-aktivitetenes bidrag til verdiskaping er sentralt for å sikre ønskede prestasjoner og derigjennom nå mål og strategier. Det er av stor betydning for organisatoriske resultater at det er sammenheng mellom ulike HR-aktiviteter, samt at disse er knyttet til organisasjonens strategi. Sammenheng kan oppnås gjennom riktig design av arbeidsprosesser og med teknologi-støtte. Utvikling og implementering av et slikt system krever analyse-kompetanse, samt forståelse for både virksomhetens strategi og hvordan HR-prosessene kan bidra til å lykkes med denne.

Analyse av HR-data vil bidra til at Porsgrunn Kommune kan drive med strategisk oppfølging og utvikling av kompetanse, ansatte og virksomheter. Være med på å gi retning for tiltak. Bidra til å gi et godt grunnlag i beslutningsprosesser.

Systemer for rapportering og styring

Porsgrunn kommune benytter ulike systemer for rapportering og sammenstilling av data. Mye av dette er rapportering som er pålagt av statlige myndigheter, mens noe er lokalt initiert. Hensikten med slik rapportering er å kunne styre og kvalitetssikre driften med utgangspunkt i et godt datagrunnlag, enten det gjelder økonomirapporter, KOSTRA eller andre kilder som individbasert pleie- og omsorgsstatistikk (IPLOS). Det er imidlertid viktig å finne en god balanse mellom arbeidet med datainnhenting og den praktiske nytten av slike data og det vil derfor bli gjort en løpende «kost/nytte-vurdering» av hvor mye rapportering som skal gjøres, ikke minst ved å se på effektiviseringsmuligheter og bedre samordning av de ulike systemene. På den annen side må det ses på om en i tilstrekkelig grad utnytter de mulighetene for styring som ligger i de dataene som innhentes.

Informasjonssikkerhet og personvern

Fra mai 2018 trådte nye personvernregler i kraft. Reglene gir alle virksomhetene endrede og nye plikter. Alle må sette seg inn i den nye lovgivningen og hvilke plikter som er gjeldende for dem. Arbeidsgiver har fått økt plikt til å ha oversikt over hvilke personopplysninger som samles inn, hvorfor og hvordan de oppbevares. Dette meldes inn i Drafit, et system som gir arbeidsgivere oversikt over hvilke personopplysninger vi har og hvor de er lagret. Videre skal alle virksomheter ha personvernerklæringer. Reglene gir videre enkeltindividet økt krav på informasjon om hvordan virksomheter behandler personopplysninger.

Automatisering av saksbehandling og muligheten for kommunikasjon på tvers av IKT-systemer vil kunne påvirke hvordan kommunens oppgaver organiseres og utformes i fremtiden. Skytjenester og innsamling og bruk av stordata utfordrer informasjonssikkerhet og personvern. Kommunens dokumentasjon skal være tilgjengelig på kort og lang sikt for alle som har rettmessige krav. For å oppnå dette må Porsgrunn kommune ha forsvarlig og effektiv arkiv og dokumentasjonsforvaltning, både nå og i fremtiden.

Bruken av elektroniske arbeidstidsregistreringssystemer i Porsgrunn kommune øker. Vi fortsetter utviklingen av disse systemene fremover, med et særlig fokus på effektivisering av administrative rutiner. I tillegg er utviklingsfokus rettet mot at systemene sikrer rettferdighet og likhet for ansattgrupper, samt bedre oversikt over egen arbeidstid for våre ansatte.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Vårt nærområde har mye industri med potensiale for storulykker i umiddelbar nærhet til befolkningen. Skips- og veitrafikken er stor, og mye farlig gods fraktes til lands og på sjøen. Økt globalisering og mobilitet mellom land og kontinenter øker faren for utbrudd av smittsomme sykdommer og sykdommer som før var begrenset til bestemte deler av verden. Antallet klimarelaterte uønskede hendelser ser ut til å øke i tiden fremover, noe som gir store utfordringer med å sikre bl. a. samfunnets infrastruktur. Det har dessverre også vist seg nødvendig å ha et større fokus på terror og trusler. Alt dette gjør samfunnet sårbart med hensyn til at det kan oppstå uønskede hendelser med store konsekvenser for liv og helse, bygg og anlegg, miljø og økonomi.

Derfor er det viktig å ha fokus på samfunnssikkerhet og beredskap. Dette skjer først og fremst gjennom oppdaterte beredskapsplaner og jevnlig beredskapsøvelser. Kommunen må sørge for å ha et riktig og oppdatert risikobilde som et grunnlag for forebyggende tiltak og for å ha beredskapsplaner dersom en større krise oppstår. Alle ledd i organisasjonen skal arbeide for å redusere muligheten for at uønskede hendelser eller kriser kan oppstå, og ha planer for avbøtende tiltak dersom en uønsket hendelse skulle inntreffe. Dette skjer blant annet gjennom et løpende HMS-arbeid. Planer som omhandler beredskap ved kriser og katastrofer skal ajourføres løpende eller minst en gang i året. Kommunen skal minst hvert fjerde år gjennomgå den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen (ROS) og skal derfor revideres i 2019.

Gaveprofessorater som støtte til regionalt utviklingsarbeid

Porsgrunn kommune vil bidra til å styrke posisjonen til Universitet i Sørøst-Norge og Campus Porsgrunn som samarbeidspartner og regional utviklingsaktør. Viktige regionale aktører innenfor næringsliv, samfunnsliv og offentlige sektor inviteres med som deltakere. Gaveprofessoratene har som formål å støtte utviklingsarbeid innenfor utvalgte fagfelt der det er mulig for regionen å innta en ledende rolle, og koblet opp mot industriell/teknologisk næringsutvikling, digital utvikling, og tjenesteutvikling/håndtering av samfunnsutfordringer. Samarbeidet tenkes som grunnlag for søknader om eksterne utviklingsmidler, og som en organisering av framtidig regionalt utviklingsarbeid.

Frivillighetsarbeid

I samsvar med kommuneplanens samfunnsdel legger Porsgrunn kommune til rette for at flere deltar i frivillig arbeid. Det er utarbeidet frivillighetsstrategi for Porsgrunn kommune. Frivillighetsstrategien legger opp til et godt samarbeid mellom kommunen og lag og foreninger på alle nivåer og i alle sektorer, også enkeltpersoner, og skal være et dynamisk verktøy for kommunens samspill med frivillig sektor. For å lette arbeidet med finansiering av gode prosjekter, er Porsgrunn kommune medlem av Tilskuddsportalen. Portalen gir tilgang til en kontinuerlig oppdatert oversikt over finansieringsmuligheter både for kommunale og frivillige aktører. Det arrangeres årlig en frivillighetskonferanse for å synliggjøre og hylle det mangfoldige og frodige frivillighetsarbeidet i Porsgrunn, samt inspirere og styrke samarbeidet for felles mål ut fra visjonen Sammen om Porsgrunn som aktiv frivillighetskommune. Utdeling av frivillighetsprisen vil være et fast innslag på programmet. Temaet for konferansen i 2019 er Sammen om Porsgrunn.

Mål

På bakgrunn av utfordringene som er omtalt ovenfor settes følgende mål for perioden med tiltak for første år i perioden.

Periodemål 2019-22	Tiltak 2019
1. Framtidsrettet, brukervennlig og kostnadseffektiv bruk av digitale løsninger som støtter opp om Porsgrunn kommunes oppdrag som tjenesteleverandør og samfunnsutvikler.	1.1 Videreføre satsing på IKT i skole og velferdsteknologi 1.2 Videre utbygging av linjer og nett til kommunens virksomheter, slik at flest mulig kan benytte digitale løsninger. 1.3 Delta i KS' finansieringsordning for digitaliseringsprosjekter for å få tilgang til digitale fellesløsninger som utvikles for kommunesektoren. 1.4 Starte opp prosjekt for etablering av ny innbyggerportal
2. Porsgrunn kommunes innbyggere og brukere skal oppleve god service. Kommunen skal ha effektive arbeidsprosesser og systemer for å håndtere kundehenvendelser.	2.1 Kunde håndteringssystem er tatt i bruk på Servicesenteret og Byutvikling. Minimum fem virksomheter skal ta dette i bruk i 2019

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

<p>3. God kvalitet på leverte tjenester, ved systematisk fokus på prosedyrer og bruk av avvikssystem for kvalitetsforbedring.</p>	<p>3.1 Nytt kvalitetsstyringssystem er ferdig implementert for hele organisasjonen.</p>
<p>4. Vi skal sikre nødvendig kompetanse for å kunne levere og utvikle tjenester, både for nåtid og fremtid. Vi skal møte de krav som stilles til oss, og sørge for at Porsgrunn kommune er en trygg og sikker arbeidsplass.</p>	<p>4.1 God rekrutteringsteknikk er forsterket. Digital tilstedeværelse og fokus i omdømme og rekrutteringsarbeid er utviklet. 4.2 Introduksjon av nyansatte er revitalisert og gjort digitalt tilgjengelig i så stor grad som mulig. 4.3 Kompetanseutvikling fokuserer på lederutvikling (virksomhetsledere og avdelingsledere) for å forbedre og styrke kompetanse innen endringsledelse, oppgaveorientert ledelse og relasjonsorientert ledelse. 4.4 Vi tilrettelegger for kompetanseutvikling i arbeidssituasjonen for ansatte, og har økt graden av digitalt tilgjengelige læringsressurser. 4.5 Porsgrunn kommunes arbeidsgiverstrategi er revidert og revitalisert. 4.6 HR-analyser skal bidra til at Porsgrunn kommune kan drive med strategisk oppfølging og utvikling av kompetanse, ansatte og virksomheter. Være med på å gi retning for tiltak og bidra til et godt grunnlag i beslutningsprosesser.</p>
<p>5. Sykefraværet i Porsgrunn kommune skal hvert år reduseres med 10 prosent (av foregående års resultat). Med et sykefravær på 8,2 % høsten 2018, blir målet å komme ned på 7,4 % i løpet av 2019.</p>	<p>5.1. Alle virksomheter har fulgt opp medarbeiderundersøkelsen 10 faktor og utarbeidet handlingsplaner for perioden 2018-2020 som følges opp i dialog mellom ansatt, verneombud og leder. 5.2. Antall graderte sykemeldinger er økt 5.3. Satsingen på lærlinger høsten 2018 er evaluert, og en vurdering av om dette skal gjennomføres flere ganger er gjennomført. 5.4. Justert prosedyre for oppfølging av sykmeldte er implementert 5.5. Risikovurdering og personregisteret er ferdigstilt i eco-online systemet.</p>
<p>6. Bidra til å styrke Universitetet i Sørøst-Norge og Campus Porsgrunn. Dra nytte av den ressursen universitet og studentene representerer som regional utviklingsaktør.</p>	<p>6.1 Styrke og utvikle Porsgrunn som studentby og Grenland som attraktiv region for studenter. 6.2 Etablere gaveprofessorater finansiert som regionalt spleiselag.</p>

6.1.2 Samfunnsutvikling

Kommuneplanens samfunnsdel

Bystyret vedtok den 5.9.2013 kommuneplanens samfunnsdel for perioden 2013-25. Her er det satt konkrete utviklingsmål og særskilte satsingsområder for den langsiktige samfunnsutviklingen i Porsgrunn og hvordan kommunen som organisasjon og tjenesteutvikler skal kunne bygge opp under og tilpasse seg denne.

Samfunnsdelen skisserer noen strategier innenfor følgende utviklingsmål:

- En god kommune å bo i
- En fremtidsrettet byutvikling
- Et nyskapende og variert næringsliv
- En organisasjon med evne til endring og forbedring

Bærekraftig utvikling er fellesnevner for målene i kommuneplanen. Det betyr at planens mål og strategier må avstemmes mot bærekraft, og hensynet til miljø, inkludering, folkehelse og samfunnssikkerhet ivaretas på tvers av planens mål og strategier.

Folkehelsearbeidet skal bidra til god helse og bedre levekår i befolkningen. Det handler ikke bare om helse- og omsorgssektoren, men er et mål for all offentlig politikk.

Folkehelseloven bygger på fem prinsipper: utjevning, helse i alt vi gjør, bærekraftig utvikling, føre-var og medvirkning.

Innenfor rammen av samfunnsdelens fire utviklingsmål pekes det på to hovedutfordringer det skal satses særskilt på i planperioden, og det er:

- Befolkningsvekst
- Barn og unge

Status i arbeid med større plan- og utviklingsprosjekter

Nedenfor gis en status i arbeidet med noen av de større planene og prosjektene som samlet sett danner noe av bildet av samfunnsutviklingen i Porsgrunn i 2018. Listen er ikke uttømmende, men er ment som et bilde på utviklingen og de muligheter som ligger foran oss.

Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt 26.03.15. Ny arealdel er lagt til høring høsten 2018.

Mulighetsstudie for Porsgrunn stasjon

I samarbeid med Telemark fylkeskommune, Statens vegvesen og BaneNOR Eiendom ble det gjennomført en mulighetsstudie for Porsgrunn stasjon og omegn. Formannskapet har vedtatt at det skal inviteres til et

kommunedelplanarbeid som skal finansieres gjennom bypakke Grenland. Administrasjonen følger opp dette og tar sikte på å komme igang med en kommunedelplan våren 2019 gitt at staten deltar i arbeidet.

Ny E18 gjennom Porsgrunn

Ny E18 er lagt til høring høsten 2018 og det forventes vedtak og anleggsoppstart i 2019. Det arbeides med å løse opp i innsigelser slik at planen kan vedtas.

Regulering av Lønnebakke næringsområde

En av de større reguleringsplanene under arbeid er Lønnebakke næringsområde. Dette planarbeidet er lagt til høring og det arbeides med å løse opp i innsigelser slik at planen kan vedtas.

Bypakke Grenland som element i samfunnsutviklingen

I hovedrullering av handlingsprogrammet for Bypakke Grenland i 2018 legges det blant annet opp til å:

- Ferdigstille Grønn Lenke med tiltak på overordnet vegnett
- Prosjektere og regulere gang og sykkelbro over Porsgrunnelva
- Betydelige tiltak i Sverresgate og Storgata
- Bidra til utvikling av Enger-området
- Ferdigstille Lilleelv krysset

Samlet sett er dette investeringer som i stor grad vil løfte Porsgrunn inn i fremtiden.

Befolkningsvekst

Nøkkeltall

	Porsgrunn 2015	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017
Samlet befolkningmengde, antall	35 955	36 198	36 091
Årlig befolkningsvekst, % -vis vekst	0,6	0,7	-0,3
0-15 åringer, % -vis vekst	-0,2	-0,2	-1,2
20-44 åringer, % -vis vekst	-0,5	-0,5	-1,5
Netto flytting innenlands	-17	-8	-249
Netto flytting til/fra utlandet, antall	203	231	180
Fødselsoverskudd (fødte/døde), antall	6	21	-34

Kommentarer til nøkkeltallene

Porsgrunn har de siste årene hatt en markert lavere befolkningsvekst enn landet i alt. Samtidig minsker avstanden mellom landet for øvrig og Porsgrunn i tallene til og med 2016.

Bolig

Nøkkeltall

	Porsgrunn 2015	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017	Porsgrunn hittil i 2018
Nye boliger ferdigstilt	192	104	104	134
Vedtatte detaljreguleringsplaner	7	10	11	10
Estimert boligpotensial i vedtatte detaljreguleringsplaner	260	280	332	215
Estimert boligpotensial i detaljreguleringsplaner på høring	180	186	38	136
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Antallet vedtatte reguleringsplaner er hentet fra planregistret. Mindre endringer og områdeplaner er ikke inkludert. ➤ Boligpotensialet estimeres fra vedtatte planer det aktuelle året og omfatter kun bolig (ikke fritidsbebyggelse). Eldre planers urealiserte boligpotensial inngår ikke i estimatet. ➤ Boligpotensialet beregnes fra planer som ble lagt på høring, men som ikke ble sluttbehandlet det aktuelle året. 				

Kommentarer til nøkkeltallene

Tallene hittil i 2018 viser en vekst i antall nye ferdigstilte boliger kontra 2017. Dette er gledelig. Men det er rom for mer. Flere planer har blitt vedtatt i 2018. Eksempler på dette er Nedre Lunde, Øvre Mule, Aaltvedt bru og Tollskogvegen vil bidra til fremtidig boligforsyning gjennom å tilby attraktive boliger.

Næring

Nøkkeltall

	Porsgrunn 2015	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017
Arbeidsplasser i alt, ant	16 886	17 008	17 088
Sysselsatte personer bosatt i Porsgrunn	16 495	16 734	16 826
Sysselsatte i kommunen m. høyere utdanning, %	32,1	32,2	32,7
Innpendling, ant	8 041	8 281	8 421
Utpending, ant	7 651	8 005	8 157
Registrerte arbeidsledige 15-74 år	3,6 %	2,9 %	2,4 %

Kommentarer til nøkkeltallene

SSB endret f.o.m. rapportering for 2015 datagrunnlaget for sysselsettingsstatistikken slik at tallene ikke er sammenlignbare med tall på dette området for tidligere år. Hovedkilden fram til og med 2014 var NAVs Arbeidstakerregister (Aa-registeret). I 2015 ble rapporteringen til NAV til dette registeret, samordnet med rapportering av lønns- og personelldata til Skatteetaten og SSB. Dette felles rapporteringssystemet kalles a-ordningen.

Utsikter for næringslivet i Grenland og kommunal innsats

Administrasjonen legger betydelig vekt på å være en god vertskommune for de som allerede driver virksomhet i Porsgrunn, for de som ønsker å ekspandere og for de som ønsker å etablere ny virksomhet. Mye av førstelinjearbeidet i denne sammenheng gjøres av det felles næringsskapet – Vekst i Grenland

IKS – i nært samarbeid med kommunens politiske og administrative ledelse. Gjennom Porsgrunn Utvikling AS har kommunen dessuten et verktøy som gjør det mulig å møte næringslivets forventninger om effektiv saksbehandling og gode løsninger. Eksempel på det siste er Delta-bygget på Kjølnes, som har vært og er en katalysator for å oppnå synergier mellom offentlig virksomhet, akademia og næringsliv. Porsgrunn Utvikling AS er også medeier i Herøya Næringspark AS. Dette selskapet – som SIVA er største aksjonær i - har vært en viktig bidragsyter til å utnytte eksisterende infrastruktur til ny virksomhet.

Den største konsentrasjon av industriell virksomhet i Telemark befinner seg på Herøya. Her foreligger det en reguleringsplan fra 2008 som legger til rette for utfylling av betydelige arealer i Gunneklevfjorden. Kommunen samarbeider aktivt med mange aktører for at dette nå skal kunne gjennomføres – først og fremst Nye Veier AS, som kan bidra med betydelige overskuddsmasser fra den forestående E-18 utbyggingen, og tiltakshaver, som er Herøya Industripark AS

Attraksjonskraft overfor næringslivet – og i særdeleshet overfor nyetableringer – er i sterk grad avhengig av at kommunen i alle ledd oppfattes som en kundeorientert og effektiv tjenesteprodusent, at det er god og tilgjengelig infrastruktur og at plan- og byggesaker gjennomføres i et tempo og med en kvalitet som oppfattes effektiv. Det er i denne sammenheng nødvendig å erkjenne at Grenlandsområdet er en felles bo- og arbeidsmarkedsregion. Samarbeid med nabokommuner om å finne den for kunden beste lokaliseringen er derfor nødvendig. Det motsatte – altså intern strid mellom Grenlandskommunene - vil øke risikoen for at en aktør finner det mer opportunt å etablere seg annetsteds. Gode eksempler på at en i regionen har lyktes med dette er planene om et datasenter i Skien og planene for utvikling av industriområdet Frier Vest i Bamble.

Porsgrunn kommune skal være en god og ikke minst forutsigbar og profesjonell vertskommune for alle typer bedrifter – uansett næring og uansett størrelse. Overfor eksempelvis handels- og servicenæringene er det derfor viktig å ha gode kanaler og å være lydhøre for eksempelvis byutviklingsgrep som oppfattes som attraktive for disse næringenes kunder.

Grenland er – sammenlignet med byregioner av samme størrelse – kraftig underrepresentert hva angår statlige arbeidsplasser. Om en ser på veksten i statlige arbeidsplasser og andelen statlige arbeidsplasser som er flyttet ut av Oslo de siste 15 åra, har det knapt kommet noen til Grenland. Porsgrunn kommune må samarbeide med de øvrige kommunene i Grenland om å snu denne utviklingen. Det er ingenting med Grenland hva angår tilfang av kompetanse, infrastruktur og tilgang på boliger som skulle tilsi at Grenland ikke skulle kunne ha minst sin relative andel av statlige arbeidsplasser.

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Driftstiltak og konsekvensjusteringer samlet for Formannskapet

Tabellen nedenfor er en fullstendig oversikt med alle endringene fra opprinnelig budsjett 2018 til forslag til budsjetttramme for 2019 for rammeområdet. Endringene gjelder lønns- og prisjustering (tekniske justeringer) andre endringer i budsjetttrammene i 2018 som videreføres. Og ikke minst er det tiltak som refererer seg til endringer i aktivitet, - tidligere vedtatte og nye tiltak og det gjelder innsparingstiltak innenfor området.

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2019	2020	2021	2022
Vedtatt budsjett	145 489	145 489	145 489	145 489
Sum Prisjustering og diverse endringer	767	767	767	767
Sum Budsjettendringer inneværende år	2 345	2 345	2 345	2 345
Tekniske justeringer	3 112	3 112	3 112	3 112
Konsekvensjustert ramme	148 601	148 601	148 601	148 601
Tidligere vedtatte tiltak				
119 Rådmannens ledergruppe: Gave professorat	200	200	200	200
119 Rådmannens ledergruppe: Rådmannen - Årlig Frivillighetskonferanse	-100	-100	-100	-100
121 Økonomiavdelingen - Økt digitalisering	0	-100	-200	-200
123 Serviceavdeling: År med valg	1 600	0	1 600	0
124 IKT-avdelingen: IKT - Økte lisensutgifter - Microsoft	0	0	700	700
124 IKT-avdelingen: IKT - Ny innbyggerportal økt drift fra 2020	0	500	500	500
124 IKT-avdelingen: IKT - Tre nye stillinger for oppfølging av skolene	1 000	1 000	1 000	1 000
xxx: Bemanningsreduksjon stab & støtte	-500	-1 000	-1 500	-1 500
Sum Tidligere vedtatte tiltak	2 200	500	2 200	600
Nye tiltak				
1,1% Effektivisering 2019	-1 462	-1 462	-1 462	-1 462
119 Rådmannens ledergruppe - Oppretting av ny kommunalsjefstilling	1 300	1 300	1 300	1 300
119 Rådmannens ledergruppe: Boligbygging/utviklingsavtaler - bevilgning til kjøp av konsulent tjenester.	200	0	0	0
119 Rådmannens ledergruppe: Kommunalt tilskudd til fiberkabel i Oklungen og Bjørkedalen	1 250	0	0	0
120 HR: Rådmannens forslag til rammeendring	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
121 Økonomi: Rådmannens forslag til rammeendring	-500	-500	-500	-500
121 Økonomiavdelingen - Utvidet bruk Framsikt	350	100	100	100
121 Økonomiavdelingen: Overført finanskostnader	300	300	300	300
123 Serviceavd: Flytting av beredskapsansvarlig	-754	-754	-754	-754
123 Serviceavd: Rådmannens forslag til rammeendring	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
123 Serviceavdelingen - Ipader til politikerne	600	0	0	0
123 Serviceavdelingen - Politikeropplæring	100	0	0	0
123 Servicesenteret - "Kommune Kari chatte robot"	120	120	120	120
124 IKT-avdelingen: Helse og Miljø nettsted	250	250	250	250
Sum Nye tiltak	-246	-2 646	-2 646	-2 646
Nye tiltak og realendringer budsjett	1 954	-2 146	-446	-2 046
Ramme 2019-2022	150 555	146 455	148 155	146 555

6.2 Barn, unge og kultur

<p>Rammeområdet omfatter følgende enheter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 12 barnehager hvorav 11 er organisert i 4 virksomheter, og 1 er en del av Brevik oppvekstsenter • 9 barneskoler • 1 kombinert barne- og ungdomsskole, Vestsiden • 1 oppvekstsenter, Brevik • 4 ungdomsskoler • Klokkerholmen • Voksenopplæringscenteret • PP-tjenester • Barnevernstjenesten • Porsgrunn kommunale kulturskole • Kultur og idrett 	<p>Netto driftsutgifter i 2019 – Rammeområdets andel:</p> <table border="1"> <caption>Netto driftsutgifter i 2019 – Rammeområdets andel</caption> <thead> <tr> <th>Kategori</th> <th>Andel</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Barn, unge og kultur</td> <td>36,3 %</td> </tr> <tr> <td>Øvrige</td> <td>63,7 %</td> </tr> </tbody> </table>	Kategori	Andel	Barn, unge og kultur	36,3 %	Øvrige	63,7 %
Kategori	Andel						
Barn, unge og kultur	36,3 %						
Øvrige	63,7 %						

6.2.1 Barnehager

Nøkkeltall

	Porsgrunn 2015	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017	Kostragruppe 13
Produktivitet				
Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i kommunale barnehager	6,5	6,4	6,3	6,2
Korr. Bto. dr. utg. til kommunale barnehager per korrigert oppholdstime (kr)	61,0	66,0	64,0	64,0
Korrigerte brutto driftsutgifter f201 per korrigert oppholdstime i kommunale barnehager (kr)	49	51	51	49
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstime (kr)	61	66	64	64
Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager	13 642	13 586	13 321	13 223
Dekningsgrad				
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år	95,4 %	97,4 %	97,1 %	92,1 %
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage	35,0 %	34,6 %	33,4 %	40,2 %
Andre nøkkeltall				
Andel barn, eks. minoritetsspråkl., som får ekstra ressurser, i forhold til alle barn i komm. bhg.	10,3 %	8,0 %	3,3 %	3,7 %
	Porsgrunn 2015	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017	Landet 2017
Kvalitet				
Foreldres samlede tilfredshet med barnehagen til sitt barn	5,2	5,3	4,5	4,5

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Antall barn framskrevet:	2019	2020	2021	2022
0-5 åringer	2 114	2 125	2 128	2 132

Kommentarer til nøkkeltallene

Kvalitet

Det er generelt svært høy tilfredshet blant barnehageforeldre i Norge, og foreldre i Porsgrunn svarer likt med landsgjennomsnittet. Alle kommunale barnehager benytter utdanningsdirektoratets foreldreundersøkelse.

Barnehagene i Porsgrunn har en høy andel ansatte med høgskole, fagskole- og fagbrevkompetanse. Dette er et resultat av bevisst satsing på kompetanse som et viktig element i kvalitetssatsingen «*Klart vi kan!*» Et høyt kompetansenivå gir noe høyere lønnskostnader og medvirker til høyere driftskostnader per oppholdstime som ytes i barnehagene og er helt i tråd med nasjonale føringer.

Utfordringer

En fortsatt høy brukertilfredshet blant foreldrene på barnehagetilbudet forutsetter en god brukerdialog og evne til å imøtekomme krav og ønsker fra foresatte, dog innenfor de rammene barnehagene drives under. Utfordringen ligger i å opprettholde høy brukertilfredshet og samtidig være enda mer kostnadseffektive enn det vi er i dag. Vi har i 2018 tatt i bruk nye Brevik oppvekstsenter og ny paviljong på Vestsiden barnehage. I påvente av at nye Maristien barnehage skal stå ferdig i 2020, driver vi videre i gamle Tveitanlia barnehage og i Skrukkerød barnehage. Samlet sett driver vi mer kostnadseffektivt nå enn tidligere.

Dekningsgrad

Porsgrunn har høy barnehagedekning. Den er høyere enn snittet i Gr13 og høyere enn lovens minimumskrav til tilbudet. Det er liten ventetid på plasstilbud og mange får tilbud før fylte ett år i private barnehager. De kommunale barnehagene velger å prioritere barn som har rett til plass ved opptak i barnehagene, noe som påvirker driftskostnadene i positiv retning. Forholdet mellom private og kommunale barnehageplasser er stabilt. De private barnehagene har barnehagetilbud for 65 % av barna som går i barnehage. Porsgrunn har betydelig lavere antall kommunale plasser enn det som er snittet i Gr13.

Utfordringer

Kommunen har ikke styringsrett over de private barnehagene vedrørende opptak når det gjelder opptakskrets og opptak av barn under ett år (født etter 1.9). Det høye antallet private barnehageplasser gir kommunen mindre styring med det totale tilbudet og gjør balansen mellom tilbud og etterspørsel litt mindre oversiktlig, men samarbeidet fungerer godt. Tilbudet totalt sett og den framtidige drift av hele barnehageområdet skal gås gjennom nærmere ettersom utviklingen i fødselstallene ikke er like positiv som tidligere antatt..

Produktivitet

Det er gjennomført effektiviseringstiltak i kommunale barnehager gjennom flere år. En langvarig prosess for å profesjonalisere ledelsen av våre virksomheter fører til en omorganisering til fire barnehagevirksomheter fra 1.1.2018 i tillegg til Brevik barnehage som er en del av Brevik oppvekstsenter. Nye lederteam og større virksomheter gir større fleksibilitet og handlingsrom. Samtidig har vi fått en pedagognorm, og en bemanningsnorm som iverksettes fra 1.8. 2019

De kommunale barnehagene har prioritert å ta inn barn med rett til plass fremfor de minste barna som etter loven ikke har rett til slik plass. Vi fortsetter med to uker sommerstengning i alle kommunale barnehager.

Brutto driftsutgifter pr barnehagetime er stabile, og fortsatt noe høyere enn snittet for Gr 13. Vi forventer en tilnærming i 2018 og 2019

Forhold som er med på å forklare kostnadsnivået er:

- Høyere lønnskostnad
- Barnehagebygg som ikke er optimalt tilpasset en kostnadseffektiv drift
- Et samlet høyere kostnadsnivå i kommunale barnehager medfører også større kommunale overføringer til de private barnehagene.
- Ekstra utgifter på grunn av brannen ved Frednes barnehage i mai 2016

Andelen barn som mottar spesialpedagogisk hjelp er nær landsgjennomsnittet. KOSTRA-tallene viser likevel høye utgifter på dette området. Dette indikerer en relativt høy ressursinnsats pr barn som mottar spesialpedagogisk hjelp. Enkelt sagt betyr dette at ressursene til barn med særskilte behov ikke spres tynt utover, men konsentreres rundt dem med størst behov.

Utfordringer

Et fortsatt høyere kostnadsnivå i de kommunale barnehagene gir økonomiske utfordringer i form av større kommunale overføringer til de private barnehagene. Nye investeringer i barnehage på Brevik oppvekstsenter, Vestsiden barnehage og nye Maristien barnehage vil bidra til mer effektivitet,, men det vil likevel være en utfordring å nå gjennomsnittet av gruppe 13 før Maristien står klar i 2020.

Planer/vedtak

Ny rammeplan, Klart vi kan! og strategisk plan for barnehagene i Porsgrunn

Fra 1.8.2017 ble det innført ny og tydeligere nasjonal rammeplan for barnehager

Den overordnede plan for barnehage og skole i Porsgrunn, «*Klart vi kan!*» definerer tiltak og satsingsområder både for skole og barnehage. Målene med kvalitetsarbeidet som beskrives i «*Klart vi kan!*» gjelder alle våre virksomheter og planen vil foreligge i ny revidert utgave fra 1.1.2019. Den skal vare til 2025 og er den strategiske plattformen for alle små og store satsinger og tiltak i våre barnehager.

Strategier og prinsipper for redusert bruk av spesialpedagogisk hjelp

Barnehagene i Porsgrunn kommune sammen med PPT jobber aktivt med å redusere bruken av spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning. Tidlig innsats og spesialpedagogisk hjelp er ikke nødvendigvis det samme, og det ser ut til at disse nye prinsippene og strategiene kan ha positiv effekt på arbeidet med tilpasset opplæring i barnehagen, og gjennom det redusere behovet for særskilte tiltak.

Kompetanseutvikling

Satsingsområdene fra «*Klart vi kan!*» skal være førende for kompetanseutvikling i barnehagene i årene framover og er i tråd med Utdanningsdirektoratets kompetansestrategi.

Det er et mål å videreutvikle kvaliteten i tilbudet gjennom å øke de ansattes kompetanse. Assistenter uten fagutdanning tilbys muligheter til å oppnå fagbrev. Mange har benyttet seg av dette tilbudet, og det er høy fagkompetanse i barnehagene. Vi har egne kurstiltak på foreldresamtalen og modellen «Fra bekymring til handling». Det oppmuntres til at pedagoger tar videreutdanning i prosjektledelse, veiledningskompetanse og flerspråklig kompetanse. Vi oppfyller pedagognormen i alle våre barnehager.

Barnehageanleggene

En del av kommunens barnehager har nå vært i drift så lenge at det melder seg betydelige behov for rehabilitering. Samtidig er kravene til fleksibilitet i driften økt vesentlig og gjør noen lokaler mindre egnet. Med ny barnehage i Brevik oppvekstsenter og nybygg på Vestsiden barnehage som erstatter Kirketjernet, har vi kommet et stykke på vei. Maristien barnehage med 120 plasser vil stå ferdig som en pedagogisk tidsriktig og moderne barnehage sommeren 2020. Det kan også være hensiktsmessig å se på investeringer i barnehagene i sentrum øst og på Brattås og Heistad. Men det må ligge noe lenger fram i tid. Vi vil utarbeide en strategisk plan for barnehagene våre i 2019.

Statlige føringer

Rett til plass i barnehage

Barn som fyller ett år i september, oktober eller november det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage innen utgangen av den måneden barnet fyller ett år i samsvar med denne loven med forskrifter. Lovendringen gjelder fra 01.08.2017

Nasjonal ordning for reduksjon i foreldrebetalingen

Hvis maksprisen er høyere enn 6 prosent av den samlede inntekten til husholdningen, skal du ha en redusert pris. Ordningen går ut på at ingen skal betale mer enn 6 prosent av inntekten sin til barnehagen. Dette gjelder både kommunale og private barnehager. Kommunen har ansvaret.

Gratis kjernetid for 3-, 4- og 5-åringer

Fra 1. august 2016 har alle 3-, 4- og 5-åringer, og barn med utsatt skolestart, som bor i husholdninger med lav inntekt, rett til å få 20 timer gratis oppholdstid i barnehage per uke. Fra og med 1. august 2018 gjelder dette for husholdninger som har en samlet inntekt som er lavere enn 533 500 kroner per år. I forslaget til statsbudsjett er det foreslått gratis kjernetid også for 2-åringer fra 1.8.2019. Inntektsgrensen er da foreslått til 548 500.

Mål

På bakgrunn av utfordringene som er omtalt ovenfor settes følgende mål for perioden med tiltak for første år i perioden.

Periodemål 2019-22	Tiltak 2019
1. Full behovsdekning	1.1 Tilby plasser til de søkerne som etter endringer i regelverket får lovfestet rett til plass. Tilpasse opptaket etter statlige føringer og endringer.
2. Følge opp Klart vi kan!	2.1 Gjennomføre tiltak med bakgrunn i revidert utgave av Klart vi kan! 2.2 Følge opp statlige signaler og lokale bestemmelser om styrking av kompetanse i barnehagen. Dette gjelder spesielt språklig og sosial utvikling samt migrasjonspedagogikk og norsk som 2. språk. 2.3 Implementeringstiltak ny rammeplan
3. Brukertilfredshet	3.1 Gjennomføre brukerundersøkelser for å sikre en god dialog med foresatte. Målet er fortsatt høy brukertilfredshet og på linje med landsgjennomsnittet
4. Kostnadseffektivitet	4.1 Identifisere mulige effektiviseringstiltak og gjennomføre disse der dette ikke medfører større investeringsbehov
5. Oppgradere og vedlikeholde barnehagenes bygningsmasse	5.1. Følge vedtatte investeringer Maristien barnehage 5.2. Sørge for at bygningsmassen og uteareal ivaretar behovene for å drive barnehagene med sikkerhet og god kvalitet.
6. Bedre og tidligere tverrfaglig innsats	6.1 Bruke <i>Fra bekymring til handling</i> som sikrer tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid overfor barn og unge.
7. Følge opp ny bemanningsnorm	7.1 Nye statlige føringer til voksentetthet og pedagognorm
8. Utarbeide strategisk plan for barnehagene	8.1 Utarbeide en overordnet plan for barnehagedrift i Porsgrunn i et langsiktig perspektiv.

6.2.2 Barn og unge med særlige behov

Nøkkeltall

	Porsgrunn 2015	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017	Kostragruppe 13
Prioritet				
Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251, 252) per barn i barnevernet	95 529	104 844	118 721	127 155
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten	8 216	9 491	10 535	9 782
Styrket tilbud til førskolebarn Nto. dr.utg. Andel av tot. utg. (%)	0,7 %	0,7 %	0,6 %	1,2 %
Produktivitet				
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (f. 252)	385 028	421 599	484 386	453 275
Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251)	14 014	14 807	26 005	39 698
Dekningsgrad				
Andel barn med barnevernstiltak pr 31.12 ift. innbyggere 0-17 år	4,0 %	3,7 %	2,8 %	2,8 %
Økonomi				
Korr. Bto. dr.utg. (211) Styrket tilbud til førskolebarn	13 457	13 689	13 828	

	Porsgrunn 2015	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017
Prioritet			
Andel undersøk. i barnevernet m. behandling innen 3 mnd	91 %	95 %	96 %
Antall ungdom bosatt i bofellesskap	11	21	23
Dekningsgrad			
Antall aktive saker i PP-tjenester – totalt	548	468	494
Antall tilmeldte saker i PP-tjenester – skole	189	236	270
Antall tilmeldte saker til PPT – barnehage/hjemme	56	54	48

Informasjonstall for PPT

	2015	2016	2017
Antall stillinger pr. 31.12.	39,1	39,5	39,1
Antall sakkyndige vurderinger, totalt	174	290	296
Antall sakkyndige vurderinger, barnehage	56	54	57
Antall sakkyndige vurderinger, skole	110	206	210
Antall sakkyndige vurderinger, voksenopplæring	8	30	29
Deltagelse i antall tiltak Familiesenteret	4	4	1
Antall meldinger "Bekymringsfullt fravær"	9	27	24
Antall foreldre i foreldreveiledning		7	10
Antall barn før opplæringspliktig alder med spesialpedagogisk/logopedisk hjelp	85	88	85

Kommentarer til nøkkeltallene

Kvalitet

Barnevernet hadde svært få fristoverskridelser. Bofellesskapene for enslige mindreårige flyktninger hadde en stabil og god drift fram til høsten 2017. I dag er behovet for disse bofellesskapene drastisk redusert, og vi har

avviklet et bofellesskap i 2018, og vil avvikle et i 2019. De som flytter ut blir fulgt opp av fagkoordinatorer og miljøarbeider. Vi har uansett en forpliktelse for å ivareta de ungdommene vi har bosatt i kommunen. PPT fortsetter sitt arbeid med å utvikle tjenestene basert på økt tverrfaglig samarbeid og et systemperspektiv i arbeidet med barn og unge med behov for spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning. Førtilmeldingsarbeid, tilstedeværelse i skolen og et systematisk kompetanse – og organisasjonsutviklingsarbeid har som mål å øke kvaliteten i den tilpassede opplæringen i skolene, og på sikt å redusere behovet for spesialundervisning slik intensjonene er i lokale og sentrale føringer. Ekspertgruppen for barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging har lagt noen føringer for en kommende stortingsmelding for dette området. Vi holder på med flere prosjekter for å imøtekomme sentrale krav og lokale behov for gode tilrettelegginger uavhengig om det er spesialundervisning eller ikke.

PPT har gjennomført opplæring i programmet «De utrolige årene» i alle våre barnehager, og i mange private barnehager. Denne opplæringen er et støttende program som fremmer positivt samspill og utvikling av sosial kompetanse, i tråd med satsningsområder i «*Klart vi kan!*». Den forskningsbaserte opplæringen styrker barnehagens generelle kompetanse på å fremme sosial, emosjonell og begrepsmessig kompetanse hos barn.

Utfordringer

Andelen asylsøkere og flykninger som kommer til Porsgrunn har gått drastisk ned det siste året og vi har redusert tilbudet innenfor oppvekstområdet. Det er spesielt Voksenopplæringscenteret som har fått utfordringen på dette området, spesielt økonomisk da refusjonsinntektene har blitt kraftig redusert på kort tid. Introduksjonstilbudet i barnehage og småskole foregår i den enkelte barnehage og skole, mens introduksjonstilbudet i grunnskolen er på skolene på Tveten. Dette tilbudet retter seg også mot flerspråklige barn som kommer hit av andre årsaker. Et godt tverretattlig samarbeid og en økt kompetanse på mangfold og inkludering er nødvendig for å lykkes med et inkluderende læringsmiljø slik det er formulert i «*Klart vi kan!*».

Barnevernstjenesten har fortsatt noen få fristbrudd og noen svært ressurskrevende saker som medfører en stor grad av uforutsigbarhet både når det gjelder ressursinnsats og adekvate tiltak. Institusjonsplassering har blitt betydelig mer kostbart de siste årene, men kan i enkelte tilfeller være den eneste løsningen.

PPT må hele tiden balansere innsatsen mellom individsaker og systemrettet arbeid. Det vil alltid være fokus på systemarbeid i individsaker. Systemarbeid må inkludere individperspektivet, men i perioder med mange tilmeldinger vil utarbeidelse av sakkyndige vurderinger innenfor tidsrammen på 3 måneder måtte prioriteres. Det er naturlig å tro at systemarbeidet virker forebyggende og i tråd med de prinsipper og prosedyrer vi følger for spesialundervisning og spesialpedagogisk hjelp, men her skal både noen holdninger og kulturer videreutvikles i henhold til dagens krav og behov. Det er en utfordring for PP-tjenester å ivareta lovens krav

om saksbehandlingstid samtidig med å være en pådriver innenfor organisasjons- og kompetanseutvikling i barnehager og skoler.

Dekningsgrad og utfordringer

Vi har stabilt høyere dekningsgrad enn Gr13 når det gjelder andel barn med barnevernstiltak per innbygger i alderen 0-17 år. Antall bekymringsmeldinger tilsier at dette kan vedvare, men vi tror vår tverrfaglige modell fra bekymring til handling mer effektivt kan allokere hvilke tiltak det er behov for.

Kommunene har i det siste fått større ansvar i barnevernsarbeidet. Det medfører høyere utgifter, men også økte rammetilskudd. Vi må kontinuerlig sørge for å ha den riktige kompetansen og utvikle gode tiltak innenfor rammene av behov og økonomi. Refusjonsordninger for bosetting av enslige mindreårige flyktninger har vært endret, og det vil være viktig å sørge for at de statlige bevilgningene havner der tjenestene utføres.

Prioritet og produktivitet

Barnevernstjenesten har høyere netto driftsutgifter enn Gr13 pr. innbygger 0-17 år, men lavere utgifter pr. barn i barnevernet. Det tyder på at Porsgrunn gir flere barn ulike tiltak som er rimeligere enn andre, mens brutto driftsutgifter på barn som er plassert av barnevernet fortsatt er høyere enn gr. 13. Dette er store og omfattende tiltak som vi håper å kunne redusere noe.

Prinsippet om tidlig innsats vil være kostnadseffektivt, og alle våre virksomheter skal følge modellen «fra bekymring til handling» slik at vi tidlig nok kan sette inn hensiktsmessige tiltak før de store kostnadskrevende og krisebetonte tiltakene må iverksettes.

PP-tjenester vil bidra til en styrket, systematisk innsats i den tilpassede opplæringen i skolen og tilretteleggingen i barnehager. Et fortsatt fokus på det generelle læringsmiljøet, tilpasset opplæring, økt læringsutbytte og på bedre relasjonskompetanse vil kunne gi færre enkeltvedtak og dermed reduserte kostnader innenfor dette området.

Utfordringer

Grenlandskommunene har siden 2012 deltatt i prosjektet Talenter for framtida, initiert av Fylkesmannen i Telemark. Den overordna målsettingen er å øke andelen elever i Grenland som fullfører videregående opplæring. Kommunens helhetlige, digitale modell «Fra bekymring til handling» inneholder kvalitetssystemer med klare rutiner som sikrer at utsatte barn, unge og familier identifiseres så tidlig som mulig og følges opp med nødvendige tiltak. Strukturer, rutiner og møtearenaer som sikrer tverrfaglig samarbeid og brukerinvolvering er utarbeidet og en plan for implementering og opplæring er tatt i bruk. Vi styrker dette arbeidet med en koordinatorfunksjon for modellen. Miljøarbeidere i ungdomsskolen, handlingsplan mot fravær og beredskapsteam mot mobbing er andre konkrete tiltak vi benytter oss av.

I hvilken grad kan hjelpetjenestene bidra inn på all-arenaene med sin kunnskap og kompetanse, og i hvilken grad bør vi legge til rette for at de ansatte har tilstrekkelig kunnskap og kompetanse til å avdekke og samtale med barn, unge og voksne? Familiehelsetjenester, Barnevernstjenesten, PP-tjenesten, skoler og barnehager er de mest aktuelle kommunale samarbeidspartnerne. Strukturelle grep utprøvd i ulike utviklingsarbeid vil også være aktuelt å utprøve. Spesielt dersom vi utarbeider en ny kommunedelplan for inkludering; «forebygge og redusere sosiale forskjeller»

Planer/vedtak

«Klart vi kan!», «Prinsipper og prosedyrer for spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning» og «Handlingsplanen for håndtering av fravær» er styringsdokumenter for våre virksomheter. Et strategisk arbeid med mangfold og inkludering sammen med bedre tverrfaglig innsats og oppfølgingen av fravær vil være meget viktige samarbeidsområder som involverer skoler, voksenopplæring, PP-tjenester, barnevernstjenesten og flere andre virksomheter i kommunen.

Statlige krav og forventninger

Barnehageloven slår det fast at innsatsen fra PPT i barnehagene økes, slik at barn med særlige behov får en mer systematisk oppfølging i barnehage. Loven forventer også at PPT tar mer ansvar for å hjelpe barnehagene med å utvikle kompetanse og organisasjon. PP-tjenester i Porsgrunn kommune gjør allerede dette i dag, gjennom bl.a. opplæringen i «De utrolige årene» og vil fortsette med det systemrettede arbeidet.

PP- tjenesten er lokalisert i Deltabygget på Campus Porsgrunn. Her vil vi drive felles utviklingsarbeid med læringsmiljøsentret og Universitetet i Sør-Øst-Norge . Vi har også et annet pilotprosjekt med PPT, spesialpedagogisk ressursteam, Heistadskolene og Høgskolen i Hedmark på trappene

Ordningen med offentlig sektor-ph.d. som er administrert av Forskningsrådet, skal utvikle relevant kunnskap for å møte samfunnsutfordringene i offentlig sektor. Som et resultat av målrettet samarbeid med bl.a. Universitetet i Stavanger – Læringsmiljøsentret og med støtte fra forskningsrådet , er nå kommunen godt i gang med et slikt doktorgradsprosjekt i PP-tjenesten. Forskning på PP-tjenestens sakkyndighetsarbeid viser at PP-tjenesten pr. i dag i størst grad baserer seg på testing og diagnoser når elevers behov for spesialundervisning vurderes. Ph.d.-prosjektet i PP-tjenesten handler om å utvikle en arbeidsmodell for systemrettet sakkyndighetsarbeid som i større grad bygger på elevens opplevelse av opplæringen, på foresattes oppfatninger av eleven i skolesituasjonen samt på lærernes pedagogiske kompetanse. Doktorgradsarbeidet ferdigstilles 2021.

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Mål

På bakgrunn av utfordringene som er omtalt ovenfor settes følgende mål for perioden med tiltak for første år i perioden.

Periodemål 2019-22	Tiltak 2019
1. Fokus på brukermedvirkning	1.1 I tiltakssaker skal alle saksbehandlere ha samtaler med, og/eller observasjoner av, barnet eller ungdommen minimum to ganger pr år. 1.2 Det er nedsatt en prosjektgruppe som jobber frem mot å se på hvilke tiltak kommunen selv må utvikle. «Prosjekt 2020».
2. Barneverntjenesten skal ikke ha fristoverskridelser.	2.1 Alle meldinger og undersøkelser gjennomføres innen de frister loven setter.
3. Oppmøte i skole og jobb for bosatte enslig mindreårige	3.1 Fullt fokus på deltakelse i skolen med en tilstedeværelse på minst 95 % 3.2 Deltakelse i arbeid og fritidsaktiviteter for best mulig inkludering og integrering 3.3 Dimensjonere antall bofellesskap etter behov
4. Utvikle strategiske kompetansehevingstiltak i alle virksomhetene	4.1 God implementering av «Traumebevisst omsorg» (TBO) i barnevernstjenesten 4.2 Øke andelen av ansatte som har formell kompetanse på migrasjonspedagogikk og norsk som andrespråk 4.3 Fokuserer på mangfoldsledelse og inkludering 4.4 Utarbeide en helhetlig kompetansestrategi for våre virksomheter
5. Videreføring av «Talenter for framtida»	5.1 Fokusområdet «Færre på passive ytelser» følges opp etter planen. 5.2 «Fra bekymring til handling» er et naturlig arbeidsverktøy
6. Bedre tverrfaglig innsats	6.1 Deltagelse i tverrfaglig samarbeid <ul style="list-style-type: none"> • Handlingsplan mot uønsket og bekymringsfullt fravær • Et lag rundt eleven. • Forebygge og redusere sosiale forskjeller • Beredskapsteam mot mobbing • Styrket innsats i arbeidet med psykisk helse hos sped- og småbarn • Foreldreveiledning
7. Antall vedtak om spesialundervisning og spesialpedagogisk hjelp reduseres.	7.1 PPT gjennomfører ulike tiltak og etterutdanning som del av «Løft for PPT» 7.2 PPT øker antall veiledningsavtaler med barnehager og skoler. 7.3 Rådgivere i PPT følger opp skolenes KO-team etter gjeldende retningslinjer. 7.4 En PP-rådgiver er pådriver for oppfølgingen av fraværsarbeidet og sørger for at tiltakene i handlingsplan for håndtering av fravær iverksettes, og deltar aktivt i et beredskapsteam mot mobbing 7.5 Ved bekymringer rundt en elevs læringsutbytte vil PPT sammen med spesialpedagogisk ressursteam og Heistadskolene utvikle en modell basert på elevenes læringsmiljø og pedagogisk analyse. 7.6 PP-tjenester gjennomfører DUÅ, foreldreprogram og program for barn. 7.7 Mer systematisk oppfølging av barn med særlige behov i barnehage. 7.8 Offentlig PH.D

6.2.3 Grunnskole

Nøkkeltall

	Porsgrunn 2015	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017	Kostragruppe 13
Produktivitet				
Korr. Bto. dr.utg. til grunnskole (202), per elev	87 436	91 267	94 503	87 830
Korr. Bto. dr.utg. til skolefritidstilbud (215), per komm. Bruker	29 349	30 432	31 061	28 687
Korr. Bto. dr.utg. til skolelokaler (222), per elev	15 239	15 622	16 203	17 048
Lønnsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev	84 957	88 455	89 907	84 683
Dekningsgrad				
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	8,6 %	7,6 %	7,2 %	7,5 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 1.-4. trinn	6,6 %	5,1 %	4,7 %	5,0 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 5.-7. trinn	7,9 %	7,4 %	7,5 %	8,8 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 8.-10. trinn	11,8 %	11,0 %	10,2 %	9,6 %
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal SFO	63,9 %	62,2 %	58,3 %	60,4 %
Kvalitet				
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn	14,0	14,3	15,2	14,3

	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017	Porsgrunn 2018	Landet 2017(2018)
Kvalitet				
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng*	40,4	40,2	41,3	41,8
Nasjonale prøver (engelsk, lesing og regning) 5. trinn	51,5	50,5		50,0
Elevers tilfredshet med støtte fra lærerne (snitt 7. og 10.trinn)***	4,2	4,2		4,2

Antall barn framskrevet:	2019	2020	2021	2022
6-12 åringer	2 863	2 847	2 828	2 813
13-15 åringer	1 302	1 283	1 269	1 253

Kommentarer til nøkkeltallene

Kvalitet

Grunnskolepoeng

Porsgrunnskolen har hatt en pen økning når det gjelder grunnskolepoeng. Slik har det også vært i landet generelt, men vi er nærmere snittet enn før. Resultatene viser at guttene har i snitt klart færre grunnskolepoeng enn jentene. Forskjellen mellom kjønnene har blitt forsterket over tid, og det er viktig å snu denne trenden da skolen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling mellom kjønnene, og likeverdig opplæring. Fagkompetansen hos lærerne som jobber med flerspråklige elever bør også økes for å

imøtekomme ulike behov. Likevel er det hyggelig å konstatere at Porsgrunns elever de siste årene har hatt en stadig høyere gjennomføringsgrad av videregående skole.

Nasjonale prøver

Resultatene på nasjonale prøver 5. trinn viser at Porsgrunnskolen ligger over landsgjennomsnittet samlet sett, selv om vi ikke har like godt resultat som i 2016. I «*Klart vi kan!*» er det et mål at andelen elever på mestringnivå 1 på de nasjonale prøvene ikke overstiger 15%. Det målet har vi ambisjon om å nå i inneværende handlingsprogramperiode. I den årlige tilstandsrapporten går vi dypere inn i å analysere læringsresultatene.

Elevers tilfredshet med lærerne

Resultatene fra elevundersøkelsen viser at elevene i Porsgrunn opplever stor grad av trivsel, motivasjon og mestring. På indikatoren *Støtte fra lærerne* er resultatene som landssnittet.

Gjennomsnittlig gruppestørrelse

Lærertettheten ligger noe under gruppe 13. Det skyldes gjentagende innsparingstiltak der mye har blitt tatt fra antall stillinger. Det er innført en lærernorm fra 1.8.2018 som vi ikke helt klarer å innfri fordi den ikke er fullt ut statlig finansiert. Likevel kan vi se at redusert omfang av spesialundervisning fører oss nærmere normtallene, og det kan være interne omprioriteringer fra assistentstillinger til lærerstillinger som vil bidra. Likevel mangler vi ca. 10 lærerstillinger for å oppfylle forskriften om lærernormen.

Dekningsgrad

Når det gjelder andelen elever som mottar spesialundervisning etter enkeltvedtak er det en betydelig nedgang fra 8,6 til 7,2 %. Porsgrunn kommune ligger dermed for første gang på lenge lavere enn Gr13 i 2017.

Det er nedgang i andel elever med vedtak om spesialundervisning på nesten alle trinnene, men det er gledelig at nedgangen er sterkest på 8.-10. trinn. Det er på ungdomstrinnet andelen av elever med vedtak om spesialundervisning er høyest, og det er en klar målsetting om tidlig innsats også på dette området.

Tall fra PPT viser likevel at de fortsatt får mange tilmeldte saker til utredning. Dette kan tolkes som et uttrykk for at lærerne våre er usikre på om barn får sine behov dekket innenfor det ordinære tilbudet uten at dette svekker tilbudet eller den enkeltes rettigheter. Likevel kan tendensen over år vise at førtilmeldingsarbeidet på den enkelte virksomhet, sammen med et økt fokus på betydningen av inkludering gir resultater. PP-rådgivere og andre ressurser, som eksempelvis spesialpedagogisk ressursteam, ute på skolene bidrar til å styrke førtilmeldingsarbeidet og den systemiske tilnærmingen til gode læringsmiljøer.

Utfordringer

Det er et mål å legge til rette for tilpasset undervisning som kan redusere behovet for spesialundervisning. Det gjenstår fortsatt arbeid med å implementere strategien «Prinsipper og prosedyrer for spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning» fullt ut, men det forventes at den i løpet av planperioden vil bidra til en enhetlig og forbedret praksis i skolene. Modellen «Fra bekymring til handling» vil bidra til å iverksette effektive tiltak på et så tidlig tidspunkt som mulig. Det vil også omfatte elever med ulike utfordringer.

Produktivitet

Vi har gjennom mange år redusert kostnadene til grunnskoleopplæring og SFO. Til tross for disse reduksjonene i skolenes budsjettammer og omfattende strukturelle grep, viser KOSTRA-tallene at skoledriften i Porsgrunn fortsatt koster noe mer enn snittet av gruppe 13-kommunene. Hovedårsaken er å finne i lønnsnivået i kommunen. Historisk sett gode lokale oppgjør og en gjennomgående høy kompetanse gir lønnskostnader over snittet. Vi har også høyere kostnader til SFO enn sammenlignbare kommuner, og det vil være utfordrende å redusere antall medarbeidere her samtidig som vi skal opprettholde kvaliteten på tilbudet.

Vi har imidlertid redusert lærertettheten og har nå flere elever pr. lærer enn gruppe-13-kommunene. Men med noe synkende elevtall og flere forholdsvis små skoler driver vi ikke så kostnadseffektivt som vi kunne ha gjort, og det kan tvinge seg fram diskusjoner om skolesammenslåinger i planperioden. Fra 1.8.2021 går vi fra 5 til 4 ungdomsskoler og regner med en innsparing på rundt 2,5 – 3 millioner. Et eventuelt behov for ny skole på Herøya bør ses i sammenheng med elevtallsutviklingen på naboskoler, som f. eks. Brattås. Langangen skole har også få elever, og vi ser ingen snarlig økning. Da bør det vurderes om de økte kostnadene vi har ved å drive en så liten skole er noe å prioritere opp mot andre formål. Vi har også for tiden en elevgruppe med store helsemessige tilretteleggingsbehov. Det kan være kostnadskrevende for enkeltvirksomheter.

Utfordringer

Hovedgrepet for å redusere kostnadene er å øke gruppestørrelsen ved å redusere antall lærerårsverk på den enkelte skole, noe tallene viser at Porsgrunnskolen har gjort. Utfordringen er å gjennomføre reduksjonen og samtidig opprettholde vedtatte målsettinger om økt læringsutbytte og kvalitetsutvikling i skolen samtidig med at lærernormen skal innfris. For å få til det er vi avhengige av at omfanget av spesialundervisning går ytterligere ned, og at noen assistentstillinger omgjøres til lærerstillinger.

Planer og vedtak

«Klart vi kan!»

Arbeidet med å skape livsmestring gjennom progresjon i læringsresultater for alle elever er førsteprioritet i Porsgrunnskolen. «Klart Vi kan!» revideres og definerer tiltak og satsingsområder som skal bidra til måloppnåelse.

- Læringsmiljø

- Mestring og læring
- Ledelse for læring

Kompetanseheving

Alle barneskoler holder fortsatt på med felles kompetanseutvikling knyttet til videreutdanningsavtalen vi har med USN. Vi har over 30 lærere med på det 2 årige etterutdanningsprosjektet og det knyttes til skolenes utviklingsarbeid. Arbeidet med lokale læreplaner er et annet godt eksempel på kollektiv kompetanseutvikling i Porsgrunn, og sammen med de statlige føringene om fagfornyelsen og nye læreplaner i 2020 vil det være hovedfokuset i vårt kompetansearbeid. Gjennom satsingen på økt fysisk aktivitet er vi også med i prosjektet «Liv og Røre» som gir oss verdifulle bidrag til variert og fysisk tilrettelagt metodikk.

Strategisk plan for kompetanseutvikling

Porsgrunn kommune trenger flere lærere med kompetanse i 2. språks-pedagogikk og grunnleggende norsk. Det er også klare føringer i opplæringsloven når det gjelder kompetansekrav til å undervise i norsk, matematikk og engelsk på barnetrinn og ungdomstrinn. Vi fortsetter å benytte statlige ordninger for videreutdanning med utgangspunkt i behov som fremkommer i lokale planer, og på den enkelte virksomhet. I det nasjonale Lærerløftet ligger en opptrapping av videreutdanning av lærere, fortsatt med sterkt fokus på realfag. Vi samarbeider godt med Universitet i Sørøst-Norge for å sikre at alle våre lærere opparbeider seg tilstrekkelig kompetanse i henhold til de rådende nasjonale forskrifter. I 2019 vil vi prioritere matematikk for barneskolelærere.

Tilstedeværelse og inkludering

For å nå målet om 95 % elevtilstedeværelse i grunnskolen er det utarbeidet en handlingsplan for oppfølging av bekymringsfullt fravær. Forebyggende tiltak og konkrete handlingstiltak er beskrevet på tre ulike nivåer. Fra 1.1.2017 opprettet vi et beredskapsteam mot mobbing etter vedtak i BUK 24.8.2016. Dette henger også nøye sammen med vår tverrfaglige modell; «fra bekymring til handling» og ulike sosiale utjevningstiltak. Beredskapsteamet videreføres etter en evaluering i 2018.

Skoleanleggene

Det er gjennomført betydelige bygningsmessige forbedringer på skoleanleggene over en 10 års periode. Det er imidlertid en del som gjenstår, og det meldes stadig inn nye behov og ønsker fra virksomhetene selv. Brevik oppvekstsenter er ferdigstilt og ble innviet september 2018. Bystyrets vedtak om fire framtidige ungdomsskoler er inne i detaljert utredning om framtidige investeringsbehov og ytterligere politisk behandling om kostnads- og pedagogiske konsekvenser.

Nye nasjonale satsninger

Lærernormen tilsier at det fra 1.8.2018 skal være 16 elever pr. lærer fra 1.-4. trinn og 21 elever pr. lærer fra 5.-7. og fra 8.- 10 trinn. Fra 1.8.2019 skal dette ned til 15 elever på småtrinnet og 20 elever pr. lærer for de andre hovedtrinnene. Dette er etter at undervisningsressurser til spesialundervisning og særskilt språkopplæring er fratrukket.

Introduksjonstilbudet til flerspråklige elever

Vi har et introduksjonstilbud på mellomtrinnet på Tveten skole og et på u-trinnet på Tveten ungdomsskole. Vi vurderer dimensjoneringen av dette tilbudet etter behov. Det er for tidlig å konkludere med at bortfallet av asylmottak automatisk vil redusere omfanget av dette tilbudet. I en kommune på vår størrelse vil vi alltid ha elever med behov for intensiv norskopplæring for å kunne nyttiggjøre seg det ordinære opplæringstilbudet.

Spesialavdelinger

Vi har 5 spesialavdelinger i Porsgrunn kommune med et begrenset antall plasser. Det er kommunen selv som avgjør hvordan spesialundervisningen organiseres og kommunens opptaksnemd tildeler disse plassene etter søknad. Det kan være utfordrende å holde antall spesialavdelingsplasser nede, men det er både faglige og politiske føringer på at vi i utgangspunktet skal tilby alle elever tilpasset opplæring, fortrinnsvis på nærskolen.

Porsgrunn Voksenopplæringscenter

Antall deltakere på grunnskoleopplæring for voksne reduseres. Det gjør også antall deltakere på Norskavdelingen og dermed også antall introduksjonsprogramdeltakere. Hovedårsaken er at vi ikke lenger har asylsøkere i kommunen, og at antall flyktninger som bosettes også har gått drastisk ned. I tillegg er det færre arbeidsinnvandrere enn tidligere. Likevel er det viktig å gi et godt tilbud til dem som bor i kommunen. Dette er utfordrende, særlig for dem som har lite skolegang fra hjemlandet. Vi ser behov for utvidet samarbeid med NAV, fylkeskommunen og næringslivet. Flere aktører må bidra og ta ansvar dersom vi skal lykkes med å inkludere alle i arbeids- og samfunnsniv.

Et lovende tiltak vi har satt i gang er Arbeidsintro, et samarbeidsprosjekt mellom NAV Porsgrunn, KEOPS og Porsgrunn Voksenopplæringscenter, hvor målet er å kvalifisere voksne flyktninger med lite skolebakgrunn til jobb, gjennom en kombinasjon av opplæring og praksis. Kombinasjonsklassene er et annet eksempel på et samarbeid og en utvikling som er et skritt i riktig retning.

Spesialavdelingen har hatt en jevn økning i deltakere. I fjor var det på denne tiden 71 registrerte deltakere, hvor 41 fikk undervisning. I år er det så langt 85 registrerte deltakere, hvor 55 får undervisning. Det er fortsatt et økende behov/etterspørsel etter spesialpedagogisk kompetanse. Vi har i år fått flere deltakere fra videregående skole med multihandikap, men også gruppa med ervervede skader er fortsatt økende. Flere

deltakere fra sistnevnte gruppe har som mål å komme tilbake i jobb, omskoleres, takle hverdagslivets utfordringer, få tilbake sertifikatet og bli selvstendige deltakere i samfunnet igjen.

Tospråklig avdeling gir pr dags dato opplæring på 23 ulike språk i barnehage og skole.

I skole er det Opplæringslovens §2-8 som avgjør om eleven har rett på særskilt språkopplæring.

Nedgangen i antall bosettinger gjør at det er utfordrende og opprettholde et godt tilbud for enkelte språkgrupper. Pr dags dato er arabisk den største språkgruppen vi har.

Våren 2018 sertifiserte 11 lærere seg i FLORO. FLORO er et kartleggingsverktøy hvor PPT og tospråklige lærere kartlegger knyttet til lesing og lesevaner. FLORO er utarbeidet av Nafo på oppdrag av Utdanningsdirektoratet.

Kombinasjonsklassene er et innføringstilbud til minoritetsspråklige elever mellom 16 og 24 år med kort botid i Norge. Tilbudet er et samarbeid mellom Telemark Fylkeskommune, Porsgrunn videregående skole, Oppvekst i Porsgrunn kommune og Porsgrunn Voksenopplæringscenter skoleåret 2018-2019. Deltagerne i kombinasjonsklassen vil kunne ta enkeltfag på videregående nivå, eksempelvis mormåleksamen (privatist). Kombinasjonsløpet er nivådelt slik at den enkelte elev får undervisningen tilpasset sitt kunnskaps- og norsknivå. Erfaringene så langt tyder på at dette er et godt og viktig tiltak som ruste elevene til å kunne komme inn i et utdanningsløp som igjen fører til arbeid og et godt liv i Norge.

Klokkerholmen

Klokkerholmen leirskole og feriekoloni er en av våre attraksjoner som skaper positiv merverdi for barn og unge i Porsgrunn. Alle våre barneskoler i kommunen benytter tilbudet og vi har stor pågang fra eksterne. I tillegg tilbys det kurs i kystrelaterte aktiviteter som båtførerprøve, friluftsliv og dykking. Feriekolonien har et tilbud til ca. 200 barn hver sommer og har etablert et tilbud til elever i ungdomsskolealder i samarbeid med Telemark fylkeskommune og frivillige lag og foreninger. Klokkerholmen benyttes også av ulike virksomheter internt og eksternt i faglige og sosiale sammenhenger, og vil fortsette å profilere seg som en utadvendt og fleksibel mulighet i skjærgården vår.

Fra Lærerloftet:

- Alle elever skal møte en lærer med fordypning i matte, engelsk og norsk
- 5-årig masterutdanning for lærerstudenter
- Økte opptakskrav fra 3 til 4 i matte for å komme inn på lærerutdanningene
- Ytterligere opptrapping av videreutdanning for lærere
- Innføre forsøksordninger for nye karriereveier for lærere
- Mer kompetanse til fylker, kommuner og rektorer for å skape kunnskapsskolen
- Bygge lag og sterke faglige fellesskap i skolen
- Endringer i Opplæringslovens kapittel 9a

Fagfornyelsen

Vi skal fornye læreplanene ved å gjøre dem mer relevante for fremtiden. Fagene skal få mer relevant innhold, tydeligere prioriteringer og sammenhengen mellom fagene skal bli bedre.

Prioriterte områder

- Dybdelæring
- Tverrfaglige temaer
- Kjerneelementer i fag

Hva blir nytt?

Arbeidet med nye læreplaner skal bygge videre på Kunnskapsløftet, og bli et bedre arbeidsverktøy for skolen. Dette vil gi nye måter å jobbe med læreplanene på, og følgende vil blant annet bli nytt:

- mer relevant innhold og sammenheng i fagene
- progresjon i elevenes læring skal bli tydeligere i læreplanene

Læreplanene skal fremdeles ha kompetansemål, og de grunnleggende ferdighetene skal videreføres, men det skal tydeliggjøres hvor de skal inn i fagene.

Utfordringer i planperioden

De største utfordringene i planperioden er både knyttet til målet om økt læringsutbytte for elevene, betydelige innsparingstiltak og oppfyllelsen av lærernormen.

Forutsetningene i gjeldende handlingsprogram innebærer en innsparing på skolebudsjettet i løpet av planperioden. Høyere lønnsnivå er den viktigste enkeltfaktor til at vi bruker mer enn sammenlignbare kommuner. Det er et uttrykt ønske å skjerme lærere i undervisning så mye som mulig i innsparingstiltakene, men det er svært vanskelig å innfri budsjettforventningene på kort sikt uten at dette vil påvirke lærertettheten. Strukturendringen i u-skolen kan redusere driftsutgiftene med ca. 2,5 millioner, men vil ikke kunne realiseres i løpet av første del av handlingsprogrammet.

Vi får stadig et mer mangfoldig Porsgrunn. Det bærende prinsipp i utdanningen er; tilpasset opplæring for alle. Det betyr at vi må øke vår kompetanse knyttet til alle barn. Atferdsutfordringer, flerspråklighet, diagnoser og særskilte behov er en del av normaliteten og hverdagen for våre medarbeidere. Vi må bli enda bedre på å skape inkluderende læringsmiljøer som tilrettelegger for alle. En god samordning av eksisterende og planlagte tiltak er en forutsetning for å lykkes med god tilpasset opplæring for alle.

Det er likedan krevende å finne rom for større bygningsmessige oppgraderinger og forbedringer på skoleanlegg på grunn av målsettingen om at netto lånegjeld pr. innbygger ikke skal økes, men investeringer i ungdomsskoler vil være nødvendig.

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Mål

På bakgrunn av utfordringene som er omtalt ovenfor settes følgende mål for perioden med tiltak for første år i perioden.

Periodemål 2019-22	Tiltak 2019
1. Videreføre kvalitetsarbeidet jf. "Klart vi kan!" Evaluere og mål og tiltak i planen med sikte på økt læringsutbytte for alle elever	1.1 Gjennomsnittlig elevtilstedeværelse er på over 95 % 1.2 Andelen elever på mestringsnivå 1 på nasjonale prøver overstiger ikke 15 % 1.3 Resultatet fra elevundersøkelsen på indeksen <i>støtte fra lærerne og motivasjon og mestring</i> er minst 4,2 1.4 90 % av elevene i Porsgrunn kommune fullfører Vg1 1.5 Tilrettelegge for fysisk aktivitet og kreativitetsskapende læringsarenaer 1.6 Tilrettelegge for økt og målrettet bruk av IKT i opplæringen 1.7 Tilby en ordning med gratis frukt og grønt i skolene.
2. Systematisk arbeid med prinsipper og prosedyrer for spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning	2.1 Implementere og følge opp planen. Andel elever med vedtak om spesialundervisning skal reduseres videre og søkes stabilisert lavere enn det er i dag
3. Oppgradere skoleanlegg med vesentlig behov for vedlikehold og fornyelse	3.1 Investere og rehabilitere ungdomsskoler ved endring i skolestruktur 3.2 Utrede mulighetene for å slå sammen skoler 3.3 Løpende vurdere behov og handlingsrom
4. Alle grunnskolene i Porsgrunn skal drive systematisk skolebasert kompetanseutvikling	4.1 Metodikken fra prosjektet Læringsmiljø og Klasseledelse implementeres som fast metodikk i utviklingsarbeid 4.2 Alle de kommunale skolene i Porsgrunn følger forskrift til Opplæringslov § 3-11 iht. prinsippene i Vurdering for læring 4.3 Styrke kompetansen innenfor migrasjonspedagogikk, grunnleggende norsk og norsk som 2. språk
5. Tilby videreutdanning etter den statlige modellen Kompetanse for kvalitet	5.1. Økt kompetanse innenfor prioriterte fagområder ved at mange lærere tar videreutdanning i samarbeid med USN
6. Reduserte kostnader til skoledrift	6.1. Identifisere innsparingstiltak og gjennomføre tiltak i tråd med budsjettet med fokus på fortsatt kvalitetsutvikling. Det betyr at strukturelle og organisatoriske grep må vurderes før redusert bemanning. 6.2. Økt kompetanse knyttet til tilskuddsordninger - Tilskuddsportalen
7. Samordne og evaluere tiltak	7.1. Dele erfaringene med beredskapsteam mot mobbing, overføre kompetansen til skolene 7.2. Fokuserer og samordner tiltak i handlingsplanen mot uønsket fravær med andre planer og styringsdokumenter.
8. Bedre og tidligere tverrfaglig innsats	8.1. Øke bruken av verktøyet; «fra bekymring til handling» som sikrer tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid overfor barn og unge.

6.2.4 Kultur og idrett

Nøkkeltall

	Porsgrunn 2015	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017	Kostragruppe 13
Prioritet				
Kino Nto. dr.utg. Beløp pr innb (kr)	-61	-76	-46	-8
Komm. driftstilskudd til lag og foreninger pr lag som mottar tilskudd	114 383	133 000	130 847	357 251
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner	2 052	2 149	2 299	2 122
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger	107	132	160	168
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger	305	309	301	262
Netto driftsutgifter til idrett per innbygger	230	226	221	194
Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg per innbygger	315	306	375	540
Nto driftsutgifter til komm. musikk- og kulturskoler, per innb 6-15 år	2 417	2 571	2 443	1 841
Netto driftsutgifter til muséer per innbygger	32	32	54	58
Dekningsgrad				
Andel elever (brukere) i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole, av antall barn i alt	15,9 %	16,1 %	16,0 %	12,7 %
Besøk i folkebibliotek per innbygger	4,3	4,3	4,0	4,8
Kvalitet				
Bto. dr.utg. til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker	17 945	20 452	20 428	20 738

Kommentarer til nøkkeltallene

Generelt - Netto driftsutgifter til kultursektoren samlet per innbygger har holdt seg på et jevnt nivå de siste årene, med en beskjeden økning fra 2016 til 2017. Porsgrunn har noe høyere utgifter enn Gr13, som kan sees i sammenheng med det totale kulturtilbudet.

Kulturarenaene

Netto driftsutgifter til **kino** per innbygger viser et positivt resultat de siste fire år. Imidlertid er positivt bidrag per innbygger redusert i 2017, etter en jevn økning fra 2014 til og med 2016. Dette skyldes reduserte kinoinntekter.

Netto driftsutgifter til **folkebibliotek** per innbygger har holdt seg stabilt de siste fire år. Porsgrunn ligger noe over Gr13, som kan knyttes til at Porsgrunn bibliotek bl.a. har søndagsåpent. Antall bibliotekbesøk per innbygger viser en liten nedgang inn mot 2017, og vi ligger under Gr13.

Idrett og fritid

Netto driftsutgifter til **idrett** per innbygger i 2017 ligger på tilsvarende nivå som de tre foregående år. Porsgrunn ligger noe over Gr13, som i hovedsak skyldes store variasjoner i tallgrunlaget for Gr13. Driftstilskudd til **lag og foreninger** (per lag som mottar tilskudd) i Porsgrunn har hatt en positiv økning fra 2016 til 2017. Gr13 har ca. dobbelt så stort bidrag i regnskapsførte tilskudd. Men det som ikke er med i Porsgrunns tallgrunnlag er verdien av indirekte støtte i form av gratis leie til barn og unge under 20 år.

Netto driftsutgifter til **aktivitetstilbud til barn og unge** per innbygger har hatt en økning de siste tre år, og er i 2017 på nivå med Gr13. På denne funksjonen føres utgifter knyttet til flere virksomhetsområder i kommunen, og økningen kan ikke forklares med økte utgifter innenfor kulturområdet.

Museum

Kommunens utgifter til museum per innbygger har ligget stabilt lavt frem til 2016, men har i 2017 hatt en liten økning. Dette skyldes økt tilskudd til DuVerden. Porsgrunn ligger fortsatt under Gr 13.

Kulturskolen

Kulturskoletilbudet i Porsgrunn når frem til flere barn og unge enn de det er naturlig å sammenligne seg med, men det er allikevel mange på venteliste. Vi ser også at det er stor forskjell på kulturskolens nedslagsfelt i de ulike skolekretsene. Porsgrunn har en god bredde i tilbudet samtidig som kvaliteten i tilbuda er gode. Netto driftsutgift til kommunale musikk- og kulturskoler, 6-15 år, er noe høyere i Porsgrunn enn i GR 13. For å opprettholde det eksisterende tilbudet, vil det være viktig å holde dette som samme eller høyere nivå.

Planer/vedtak

- Prosjekt bygging av ny svømmehall og dobbelthall på Kjølnes
- Prosjekt utvikling av biblioteket
- Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2017-2027
- Hovedplan for idrettsanlegg 2018-2022
- Museumsmelding

Relevante lover

Lov om offentlige styresmakters ansvar for kulturverksemd (Kulturlova) og Lov om Folkebibliotek.
Lov om folkehelsearbeid, Lov om pengespill, Lov om friluftslivet og Lov om film og videogram.

Satsningsområder

Virksomhet for kultur har visjonen: «*Sammen om kulturopplevelser*». Kultur er en vesentlig identitetsfaktor for innbyggerne i Porsgrunn og skal bidra til å gjøre byen god å bo i og attraktiv å flytte til.

Virksomhet for kultur skal gjennom sitt arbeid bidra til et profesjonelt og frivillig kulturliv i samspill og vekst, og legge til rette for et mangfoldig kulturtilbud som gjenspeiler befolkningen. Dette fordrer satsning både på kulturhus, bibliotek, kino, idrettsanlegg, formidlingsordninger, fritidsarenaer og støtte til det profesjonelle og frivillige kulturlivet.

Barn og unge er et av to satsingsområder i kommuneplanens samfunnsdel og er en målgruppe som prioriteres av virksomheten gjennom ulike aktiviteter.

Biblioteket

For biblioteket er det et mål å øke besøket/bruken. For å øke tilgjengeligheten og attraktiviteten ytterligere ble det i 2017 påbegynt et utviklingsprosjekt knyttet til biblioteket. Det omhandler modernisering, innføring av meråpent/selvbetjent bibliotek, oppgradering av barneavdelingen og åpning mot Rådhusparken. Erfaringer fra andre kommuner viser at det ved tilrettelegging for meråpent bibliotek er potensiale for økt besøk.

Ælvespeilet

Kulturhuset har siden oppstarten i 2013 etablert seg som en velfungerende arena med godt tilbud, besøk og omdømme. Oppdatert teknisk utstyr og annet inventar en forutsetning for å opprettholde tilbudet, øke besøkstallene og ivareta inntektskravene. Det er vesentlig at det avsettes midler til nødvendig oppgradering slik det fremkommer av forslag til investeringsbudsjett for perioden.

Filmsenteret Charlie

Kinoen er godt besøkt og har de senere år foretatt flere effektiviseringstiltak. Fremover er det behov for tekniske oppgraderinger, samt at det er behov for å se på en mulig kapasitetsøkning og modernisering. Dette for å holde tritt med utviklingen og opprettholde besøk og inntektsgrunnlag.

Idrett

Det er i perioden påbegynt bygging av ny svømmehall (Kjølnesbadet) og dobbelthall (Porsgrunn Arena) i Kjølnesparken. Planlagt ferdigstillelse er november 2019. I tillegg til selve investeringen kommer behovet for midlertidige lokaler i byggeperioden, og økte ressurser til drift i nytt anlegg med større kapasitet. Vedtatte kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet skal operasjonaliseres, hvorav utvikling av idrettsanlegg er et viktig tiltak. Med bakgrunn i vedtatte «Hovedplan for idrettsanlegg 2018-2022» er det lagt opp til økt tilskudd til utvikling av idrettseide anlegg, samt investeringsmidler til utvikling av kommunale idrettsanlegg.

Museum

Det ble i 2018 vedtatt en museumsmelding som har lagt opp til to hovedsatsninger; Porselen som nasjonal unik kulturarv, samt utvikling av museumsområdet på Frednes til en levende bypark med historisk sus. Som en del av behandlingen vedtok bystyret at det forutsettes at satsning på Porselensmuseet er uavhengig av statlig støtte, noe som gjenspeiles i økt kommunalt tilskudd til museet.

Kulturskolen

Det er en stor utfordring å opprettholde en balansert bemanning som kan ta opp i seg både svingninger i elev- og søkerfall samt opprettholde bredden i tilbudet. For kulturskolen er det viktig å utvikle skolen videre: I kommunens ulike planverktøy (bl.a. i kommende kulturplan/melding), gjennom kartlegging av eksisterende og nye brukere, benytte og styrke lærernes kompetanse, samt sikre god kontakt og kommunikasjon med kommunens øvrige kulturaktører og næringsliv.

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Mål

På bakgrunn av utfordringene som er omtalt ovenfor settes følgende mål for perioden med tiltak for første år i perioden.

Periodemål 2019-22	Tiltak 2019
1. Økt besøk på våre kulturarenaer og byens arrangement og aktiviteter	1.1. Gjennomføre utviklingsprosjekt på biblioteket.
2. Sørge for robuste kulturarenaer med kvalitetsmessig innhold.	2.1 Oppdatere utstyr og videreutvikle innholdet på kulturarenaene.
3. Sikre mangfold i kultur- og idrettstilbudet	3.1. Operasjonalisere «Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet» og «Hovedplan for idrettsanlegg», samt ferdigstille ny svømme- og idrettshall i Kjølnesparken. 3.2. Sikre drift av Porselensmuseet og videreutvikle porselen som nasjonal attraksjon. 3.3. Stimulere og tilrettelegge for frivillige og profesjonelle aktører i kulturlivet og idretten gjennom ulike tilskudd og støtte- og formidlingsordninger
4. Kulturskolen skal i større grad enn nå, være et ressurscenter som samarbeider med lokale aktører, barnehager og skoler.	4.1 Kulturskolen skal kartlegge eksisterende brukergrupper slik at skolens tilbud skal bli bedre kjent for de som ikke benytter kulturskolen i dag. 4.2 Kulturskolen skal videreutvikle fagkompetansen til skolens lærere. 4.3 Kulturskolen skal tilby nye undervisningsopplegg og kurs til nye brukergrupper 4.4 Kulturskolen skal være god og synlig samarbeidspartner for både kulturturaktører og næringsliv i kommunen. 4.5 Kulturskolen skal ta initiativ til å etablere et «overgangskor» for barnehage/grunnskole. 4.6 Kulturskolen skal gjennomføre et stort sal og scene arrangement i Ælvespeilet sammen med ungdomsskolene 4.7 Kulturskolen skal arbeide aktivt med å gjøre sine lokaler bedre tilpasset eksisterende og planlagt undervisning.

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Driftstiltak og konsekvensjusteringer samlet for Barn, unge og kultur

Tabellen nedenfor er en fullstendig oversikt med alle endringene fra opprinnelig budsjett 2018 til forslag til budsjetttramme for 2019 for rammeområdet. Endringene gjelder lønns- og prisjustering (tekniske justeringer) andre endringer i budsjetttrammene i 2018 som videreføres. Og ikke minst er det tiltak som refererer seg til endringer i aktivitet, - tidligere vedtatte og nye tiltak og det gjelder innsparingstiltak innenfor området.

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2019	2020	2021	2022
Vedtatt budsjett	722 671	722 671	722 671	722 671
Sum Prisjustering og diverse endringer	5 872	5 872	5 872	5 872
Sum Budsjettendringer inneværende år	15 933	15 933	15 933	15 933
Tekniske justeringer	21 804	21 804	21 804	21 804
Konsekvensjustert ramme	744 475	744 475	744 475	744 475
Tidligere vedtatte tiltak				
164 Kultur - Kontingentkassa videreføring	100	100	100	100
164 Kultur: Idrett - Midlertidige lokaler Bystyre sak 15/17	-150	-800	-800	-800
164 Kultur: Idrett -140% stillingsressurs. Bystyresak 15/17	400	800	800	800
164 Kultur: Kultur samling med kommuner som har festivaler	-50	-50	-50	-50
164 Kultur: Rådhusamfiet- leie sommerscene Fsak 23/17	0	-65	-65	-65
164 Kultur: Idrett - Midlertidige lokaler Bystyre sak 15/17	-150	0	0	-1 500
164 Kultur: Idrett -140% stillingsressurs. Bystyresak 15/17	-400	0	0	0
200 Felles - oppvekst: Barnehagelærere - øremerkede tilskudd i ramma	1 200	1 700	1 700	1 700
200 Felles - oppvekst: Effekt av strukturendring ungdomsskoler	0	0	-2 500	-2 500
200 Felles - oppvekst: IKT satsing på skolene - spleiser på finansiering av tre stillinger på IKT-avdelingen	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
200 Felles - oppvekst: Lokal skoleutvikling endring i kommuneprop juni 2017	700	1 500	2 200	2 200
200 Felles - oppvekst: SFO - Kombinert søskenmoderasjon barnehage/SFO	-1 143	-1 143	-1 143	-1 143
200 Felles - oppvekst: Skolefrukt	250	250	250	250
200 Felles - oppvekst: Tidlig innsats (4-års prosjekt i Porsgrunn)	600	1 100	1 600	-2 400
200 Felles - oppvekst: Tilskudd talenter	250	250	250	250
217 Kommunal innsats i private barnehager: Tilskudd private barnehager	0	-500	-500	-500
229 Borge skole: Reduksjon av tidligere års styrking - Lilleborge	-560	-560	-560	-560
229 Borge skole: Svømmeskole - økonomisk støtte avvikles	-150	-150	-150	-150
231 Brevik oppvekstsenter: Overgang til ny Brevik barnehage - drift	1 317	1 317	1 317	1 317
237 Myrene skole: 1 logopedstilling, m/tilhørende driftsmidler - økonomisk støtte avvikles	0	-400	-800	-800
245 Stridsklev ungdomsskole: Elever med særskilte behov	0	-350	-850	-850
263 Barnehagene i sentrum vest: Avvikling Kirketjernet bh og drift ny paviljong Vestsiden bh	-875	-875	-875	-875
280 Barnevern: Bofellesskap enslige mindreårige. Endring statsbudsjettet 2017	-500	-500	-500	-500
280 Barnevern: Plasseringsutgifter Bufetat utover budsj.	-500	-500	-500	-500
SFO - Økte satser fra 1.8.2018	-1 042	-1 042	-1 042	-1 042
Sum Tidligere vedtatte tiltak	-1703	-918	-3 118	-8 618
Nye tiltak				
1,1% Effektivisering 2019	-6 236	-6 236	-6 236	-6 236
164 Kultur -Tilskudd Herøya nærmiljøsentere	45	45	0	0
164 Kultur -Tilskudd og bidrag anleggsutvikling (ref. hovedplan idrettsanlegg)	765	468	744	635
164 Kultur: Den kulturelle spaserstokken	100	100	100	100
164 Kultur: Porselensmuseet økt tilskudd	100	100	100	100
164 Kultur: Økning kontingentkassa	100	100	100	100
200 Felles - oppvekst - Justering for tap foreldrebetaling barnehagene som følge av økte utslag av moderasjonsordningene	1 050	1 050	1 050	1 050
Lærernorm samlet bevilgning	16 930	14 530	14 030	13 330
Lærernorm øremerket tilskudd B2019	-13 400	0	0	0

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2019	2020	2021	2022
200 Felles skoler: økt overføring fra statsbudsjett	-530	-530	-530	-530
200 Felles skoler: Tidlig innsats	1 256	1 256	1 256	1 256
200 Felles oppvekst: Reduserte utgifter til skoleadministrativt system	-500	-500	-500	-500
217 Private barnehager: Tilskudd	1 835	1 835	1 835	1 835
229 Borge skole: skoleskys. Reduserte utgifter til ledsagertjenesten	-200	-200	-200	-200
229 Borge skole: styrking av Lilleborge	1 600	1 600	1 600	1 600
251 Voksenopplæring: Budsjettreduksjon sfa. færre asylsøkere og flyktninger	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
262 Barnehagene i sentrum øst - Anskaffelser IKT-utstyr	80	70	0	0
263 Barnehagene i sentrum vest - Justering for flere småbarn og økt lønnskostnader knyttet til ny paviljong Vestsiden barnehage	2 355	2 355	2 355	2 355
280 Avlasterdommen	1 000	1 000	1 000	1 000
280 Barnevernet: Avvikle boliger i bofelleskap	-2 000	-4 000	-4 000	-4 000
280 Barnevernet: Rådmannens forslag til rammeendring	1 000	1 000	1 000	1 000
280 Barnevernet: Økning i budsjettramma	2 000	0	0	0
Skolene: Nedjustering av rammen grunnet elevtallsnedgang	-800	-800	-800	-800
Skolene: Trekk for privatskoleelever i statsbudsjettet for 2019	-649	-649	-649	-649
Sum Nye tiltak	4 401	11 094	10 755	9 946
Nye tiltak og realendringer budsjett	2 698	10 176	7 637	1 328
Ramme 2019-2022	747 174	754 652	752 113	745 804

6.3 Helse og omsorg

<p>Rammeområdet omfatter følgende virksomheter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tjenestekontoret • Familiehelsetjenester • NAV Porsgrunn • Psykisk helsetjeneste og rusomsorg • Helse, mestring og rehabiliteringstjenester • Hjemmetjenestene Øst-Vest, Sentrum og Nystrand • Doktorløkka og Vestsiden sykehjem • Frednes og St. Hansåsen sykehjem • Brevik sykehjem • Mule sykehjem • Miljøarbeidertjenesten 	<p>Netto driftsutgifter i 2019 – Rammeområdets andel:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategori</th> <th>Andel (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Helse og omsorg</td> <td>43,8 %</td> </tr> <tr> <td>Øvrige</td> <td>56,2 %</td> </tr> </tbody> </table>	Kategori	Andel (%)	Helse og omsorg	43,8 %	Øvrige	56,2 %
Kategori	Andel (%)						
Helse og omsorg	43,8 %						
Øvrige	56,2 %						

Økonomiske forhold på området Helse og omsorg

Regnskapet for 2017 viste et mindreforbruk på rammeområdet, mens det i løpet av 2018 har vært behov for å øke budsjetttrammen for flere virksomheter i løpet av året. Det er flere svært ulike forhold som forklarer de store endringene mellom to budsjettår, og det dreier seg bl.a. om manglende kompensasjon for variable lønnstillegg, høyere innleie enn vanlig i hjemmetjenestene -og delvis sykehjem - og innleie av vikarer med nødvendig kompetanse for å gi nødvendig helsehjelp. I tillegg var budsjettetert forventede refusjoner for ressurskrevende tjenester økt ut over det kommunen mottar for 2018.

Rådmannen foreslår i sitt budsjettforslag bl.a. videreføring av noen økte utgifter i sykehjem i løpet av 2018, en styrkning i hjemmetjenestene og i tillegg kompensasjon for bortfall av statlige tilskuddsordninger innenfor psykisk helse og rusomsorg. Ordningen med tilskudd til ressurskrevende tjenester har en større grad av usikkerhet i budsjetteringen, enn andre og mer forutsigbare tjenester. For 2019 foreslår rådmann en kompensasjon for tap av statlig refusjon for ressurskrevende tjenester, samt kompensasjon for økt egenfinansiering/endret innslagspunkt før refusjon fra staten. Innslagspunktet endres med 50 000 pr. tjenestemottaker og utgjør samlet ca.3,5 mill.

I 2018 har det vært i drift 304-306 sykehjemsplasser. Dette er inkludert en økning av gjennomsnittlig antall plasser på trykghetsavdelingen, der noen plasser har vært brukt til korttids plasser etter vanlige kriterier. Fleksibel bruk av institusjons plasser har medvirket til at færre pasienter har ventet på plass i kommunal institusjon, og midler avsatt til overliggerdøgn med betalingsplikt har i noen grad kunnet bli

omdisponert til å øke bemanning der det har vært drift av midlertidige plasser. Midlertidig drift av korttidsplasser fra St.Hansåsen sykehjem på Mule sykehjem har medført bruk av en ekstra nattevakt. Dette på grunn av det store arealet som skal dekkes, og ordningen med å betjene alarmer fra omsorgsboligene. Behovet vil vedvare frem til at plassene føres tilbake til St.Hansåsen.

Kriterier for tilskudd til psykisk helse/rusomsorg endret, gjennom en nedtrapping over 4 år. Kompensasjon for tilskuddsordningen ser ut til å bli tilført gjennom rammeoverføringer til kommunene, og finansierer dermed tiltakene i budsjett og HP for virksomheten psykisk helsetjeneste og rusomsorg.

Det er ikke gjennom statsbudsjettet lagt opp til ytterligere opptrapping av helsestasjonstjenesten, men derimot en svak reduksjon i rammeoverføringene. Kommunen har fortsatt ikke nådd målsetting om å være på landsnormen når det gjelder helsestasjon og skolehelsetjeneste, men velger likevel å prioritere opprettelse av et årsverk for jordmor, med halvårsvirkning i 2019.

Den tverrfaglige og tidlige innsatsen er fortsatt et satsingsområde i Porsgrunn, og det er noe vekst i statsbudsjettet som gjelder forebyggende tiltak for barn og unge - budsjettmessig ansvarsplassert under rammeområdet barn, unge og kultur.

Av andre forhold knyttet til økonomi er satsningen på økte ressurser til hjelpemiddelformidling. Her er det utfordringer kapasitetsmessig med bakgrunn i volum, men like mye kompleksitet i oppgavene og hjelpemidlene som kan tilbys for at mottaker skal kunne velge å bo i eget hjem. I tillegg bidrar hjelpemidler til bedre arbeidssituasjon for hjemmetjenestenes ansatte.

Det er meldt inn en rekke tiltak som forslag til rådmannens budsjett, og disse har vært underlagt strenge vurderinger.

Omsorgsstønad/egenbetaling og gebyrer

Omsorgsstønad (tidligere omsorgslønn) for særlig tyngende omsorgsoppgaver tildeles etter bestemte kriterier. Porsgrunn kommune har de tre siste årene økt omsorgsstønad (tidligere omsorgslønn) ut over gjennomsnittlig lønns- og prisjustering, innenfor den økonomiske som er satt av til formålet. Begrunnelsen for dette er at omsorgsstønad ikke bør være under det som lønnet personell får. Det har ikke vært rom for en økning i denne budsjettposten, så videre opptrapping utover gjennomsnittlig prisjustering bør avvendes og eventuelt fremmes som egen sak.

Egenbetaling og gebyrer følger delvis vanlig prisjustering og delvis nasjonalt tak for hvilket vederlag som kan kreves for enkelte av tjenestene. Det legges opp til at abonnementsatsene ikke endres i 2019, men at timepris/selvkost endres noe basert på reell økning i beregningsgrunnlaget. Gebyr for trygghetsalarm ble ikke prisjustert i 2017 og 2018, med den begrunnelse at det skulle gjennomføres en anskaffelsesprosess for nye

alarmer i regi av GKI. Innkjøpsavtalene inngås etter valg av leverandør nå er gjennomgått, og det vil beregnes ny pris for tjenesten basert på dette. Inkludert i dette må det også beregnes hvilke utgifter kommunen får ved endringer i mottak av trygghetsalarmer, ved avvikling av "110 Telemark". Rådmannen vurderer at sak om dette først vil kunne foreligge i løpet av 2019. Det vil i 2019 bli gjennomført konkurranse på denne tjenesten. Egenbetaling for trygghetsalarm vil i denne omgang blir prisregulert med ca.2,5%. Av andre forhold som gjelder egenbetaling vil kostnadsdekning ved dagtilbud og transport blir utredet i 2019.

Gebyrene er synliggjort i vedlegg til budsjett.

Hovedutfordringer for drift av rammeområdet

Nedenfor gjengis oppdatert grunnlagsinformasjon for budsjettet pr. tjenesteområde samt mål for økonomiplanperioden og tiltak og resultatmålene pr. område. Nøkkeltall-tabellene er her oppdatert med tall for 2016 eller nye nøkkeltall på grunn av endringer i SSB/Kostra

Felles innledning for rammeområdet Helse og omsorg - institusjonsbasert omsorg, hjemmetjenester og helsetjenester

Helse og omsorgstjenesten er underlagt en rekke lover og forskrifter, samt styringsdokumenter som inneholder pålagte oppgaver eller angir retning og veivalg. Disse er i stor grad tjenesteovergrepene. Det blir her innledningsvis omtalt noen aktuelle nasjonale føringer, og kommunale strategier som følge av disse føringene. Videre konkretiseres periode- og resultatmål i tabell for tjenestene. Virksomhetsplaner viser mer detaljerte tiltak som skal arbeides med lokalt, men fremgår ikke av dette dokumentet.

«Fremtidens primærhelsetjeneste - nærhet og helhet» (St.melding nr.26 2014-2015)

Meldinga inneholder mange satsningsområder og anbefalinger og er tydelig i forventningene til tverrsektoriell innsats - ikke bare innenfor de tradisjonelle helse- og omsorgstjenestene. Meldinga vil ha betydning for kommunens organisering av planarbeid og i enda større grad i konkrete handlinger, og omfatter både tjenester til ulike grupper/personer med ulike tjenestebehov, og kvalitet og pasientsikkerhet. Den viser også til "Omsorg 2020" med sine forsterkede tiltak.

Porsgrunn kommune har tidligere gjennomførte et forarbeid med "arbeidsverksted" og datainnsamling som bakgrunn for revisjon av Helse og omsorgsplanen. Det ble i samme periode gitt varsel om at det skulle utarbeides en melding Meld.St. (2017-2018) som medførte at rådmann valgte å utsette utarbeidelsen av ny helse og omsorgsplan for Porsgrunn. Meld.St. "Leve hele livet - En kvalitetsreform for eldre" ble vedtatt i statsråd 4.mai 2018. Meldingen har som hovedfokus å skape et mer aldersvennlig Norge og finne nye og innovative løsninger på de kvalitative utfordringene knyttet til aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp, sammenheng og overganger i tjenestene.

Samhandlingsreformen. Rett behandling- på rett sted - til rett tid (St.meld. nr. 47 2008 -2009)

Samarbeid mellom kommune og spesialisthelsetjeneste er fortsatt et satsingsområde, og noen av samarbeidsavtalene er under revisjon for å tydeliggjøre partenes forpliktelser. Ordningen med felles samhandlingskoordinator mellom Grenlandskommunen og sykehuset er avviklet, men struktur for samarbeidet er gjennomgått og det er faste møter mellom kommunal- og kliniksjefer og rådmenn og sykehusdirektør.

Kommunene i Telemark delfinansierer ambulerende tjenester innenfor lindrende omsorg, og tiltaket anses å være et viktig bidrag til gode og sammenhengende tjenester til alvorlig syke og døende.

Spesialisthelsetjenesten dreier aktiviteten og etablerer ambulerende tjenester på flere områder. Et særlig satsningsområde vil være samarbeid mellom barnevernstjenester og helsetjenester for barn og unge, både på kommunalt- og spesialisthelsetjenestenivå.

Fra 2019 innføres betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter med psykisk lidelse eller rusmiddelproblematikk, som kommunen ikke kan ta i mot på utskrivningstidspunktet. Økonomisk effekt av dette er beregnet til 1,2 mill. som er fratrukket helseforetakets ramme og lagt i kommunens ramme.

Demensplan 2020

Planens satsningsområder nasjonalt er dagaktivitet, tilpassede boformer og økt kunnskap og kompetanse for ansatte og pårørende. Dette er områder som også Porsgrunn kommune har fokus på, og gjennom utbygging av omsorgsplasser er det skapt muligheter for bl.a. å utvide kapasiteten for dagplasser for demente. For 2019 vil dagavdelingen på nye Vestsiden sykehjem benyttes til "ordinære" dagplasser som tidligere var lokalisert på St.Hansåsen sykehjem.

Dagplasser på Vestsiden sykehjem, er dimensjonert for en av antall brukere i forbindelse med at byggetrinn 2 på Mule skal realiseres. Det er foreløpig usikkert når dette skjer, og det må tas stilling til om de ulike dagplassene for demente bør samlokaliseres uavhengig av utbyggingstakten på omsorgsplasser. Det vil videre være et tiltak å se på en mer fleksibel bruk av avlastningstjenester for pårørende til personer med demenssykdom, og større stabilitet og fleksibilitet i tjenestene etter modell fra andre kommuner.

Pårørendeskole og opplæring gjennom «Demensomsorgens ABC» ligger inne i en plan for kompetanseheving og "ABC-opplæring" anses som et svært godt virkemiddel for kompetanseheving. En utfordring er fortsatt å komme tidlig nok inn med informasjon, avlastning og støtte til pårørende. En systematisering og forbedring av kommunens informasjon vil derfor være et sentralt arbeidsområde.

Lov om folkehelsearbeid fra 2012 og «Folkehelsemeldingen» (St.melding nr. 34 2012-2013)

Loven har som formål bl.a. å fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade og lidelse. Folkehelsearbeidet er sektorovergripende og skal inngå i kommunens samlede planer. Handlingsplan for folkehelse skal etter planen rulleres i løpet av 2019, og krever en tverrfaglig og samordnet innsats i gjennomføring av tiltakene.

Endringslov om BPA (brukerstyrt personlig assistanse)

Endringsloven er iverksatt, og Porsgrunn kommune har fått noen flere omfattende søknader enn tidligere, om å få organisert tjenesten på denne måten. Det er politisk vedtatt av Porsgrunn kommune som hoved-modell skal ha arbeidsgiveransvaret for ansatte også der tjenesten organiseres som BPA. I spesielle saker kan oppgaven løses gjennom tjenestekonsesjonsavtaler.

BPA omfatter personlig assistanse på samme nivå som det ellers ville ha blitt tildelt hjemmetjenester, støttekontakt eller avlastning. Det er rom for å organisere tjenesten som BPA selv om tjenestemottaker ikke selv kan være arbeidsleder, og om tjenestemottaker kan ha behov for vedtak om tvang. Dette siste medfører et høyere kompetansekrav gjennom lovverket, og dermed assistanse også fra autorisert helsepersonell med høgskoleutdanning. Hvilke kriterier som skal legges til grunn for beslutningen om at kommunen ikke selv skal utføre tjenesten, vil bli lagt fram i sak til helse- og omsorgsutvalget sammen med andre justeringer av "Veiledende tildelingskriterier".

«Frihet og likeverd» - St.meld. nr. 45 (2012-2013) - om mennesker med utviklingshemming

I nøkkeltallene omtales noen fakta og utfordringer innenfor tjenestene til personer i de yngre aldersgruppene. Her er det høy ressursinnsats og samtidig mange som venter på bistand til etablering i egen bolig og et arbeid eller sysselsettingstilbud etter fullført videregående skole. Det arbeides nå både med konkretisering av mulige botilbud der det er behov for medvirkning fra kommunen, og en enda mer systematisk framskrivning av behov for bolig og arbeid/dagtilbud. Økt kapasitet på aktivitet/sysselsetting har vært et prioritert område for Porsgrunn kommune, og opptrappingen på planlagte tiltak avsluttes foreløpig i 2019. Fra årsskiftet flyttet det inn i samlokaliserte boliger på Nystrand. Her vil veksten bli en økning på 4 leiligheter mot dagens antall. Samtidig er det i gang en utprøving av mer ambulerende tjenester, og dette vil sammen med større frihet til å velge tidspunkt for tjenesteytingen ("Tjenesteshop"), blir et satsningsområde i 2019.

Opptrappingsplan for rusfeltet 2016-2020.

Planen omhandler bl.a. tidlig innsats, helhetlige og sammenhengende tjenester og et styrket ettervern. Det er med bakgrunn i denne opptrappingsplanen at det forventes økte rammeoverføringer til kommunene, som erstatning for tidligere prosjektmidler. Tiltakene fra tidligere Handlingsprogram videreføres med fullført opptrapping i 2019.

«Mestre hele livet» - regjeringens strategi for god psykisk helse.

Dette innebærer en vridning fra rehabilitering til mer helsefremming og forebygging for marginale grupper. Psykisk helse skal være en del av kommunens folkehelsearbeid.

Det er flere tiltak i Porsgrunn som skal bygge opp om personers egenmestring, men for 2019 er det foreløpig ikke rom for å legge inn eget tiltak for "Raskere psykisk helsehjelp" uten at det blir omfordelt ressurser innen for tildelte rammer.

Det innføres en rekke pasientforløp som kommunene må følge opp på en tverrfaglig måte, i samarbeid med 2.linjetjenestene.

Samhandling og samarbeid, tjenesteovergripende

Digitalisering - Velferdsteknologi

Det er utarbeidet plan for velferdsteknologi i Porsgrunn kommune, med målretting av tiltak som kan enten gi bedre mestring og/eller trygghet for tjenestemottaker og pårørende, eller effektivitet i tjenestene. For at velferdsteknologi skal ha forventet effekt må kunnskapen økes i tjenestene og i befolkningen generelt. I 2018 ble det arrangert Velferdsteknologidager, med demonstrasjon av mange muligheter for støtteordninger. Tiltak for å spre informasjon og kunnskap vil være sentralt også i 2019.

Helsetjenester for barn og unge

Representanter fra helsetjenestene vil være sentrale aktører både i tiltak for barn og unge i kommunal virksomhet og i samarbeid med eksterne ressurser. Det er besluttet ulike satsninger innenfor dette aldersspennet, og på generell basis vil familiehelsestjenester være deltakende i det som gjelder tidlig innsats for barn og unge. Det bør også nevnes forventningene til at kommune og spesialisthelsetjenester samarbeider om barn og unges psykiske helse, med et særlig fokus på samarbeid med barnevernstjenestene.

På landsbasis meldes det om vansker med å rekruttere helsesøstre til kommunene, og dette kan til tider medføre ustabilitet i tjenestene. I følge kommunens nøkkeltall er det fortsatt god måloppnåelse på gjennomføring av oppgaver og kontroller, men vi har ikke oppnådd helsesøsterdekning i tråd med normtall. I 2019 planlegges det en ny analyse for å vurdere dekningsgrad sett opp mot endringer i demografi.

Satsning på frivilligheten

Frivilligheten inngår i regjeringens hoved-satsningsområder og er en viktig bidragsyter på mange politikkområder. I Porsgrunn kan det vises til høy aktivitet på dette området, både med bakgrunn i det som skjer i regi av frivillighetskoordinator og i et samarbeid mellom virksomheter og lag og organisasjoner. Særlig kan nevnes aktivitetsvenn-ordningen som ved hjelp av ressurser fra Nasjonalforeningen for folkehelsen, er

innarbeidet i kommunens sykehjem. Det samme gjelder besøkshunder og leseombud m.v. Erfaringen er at det ved satsing på frivillighet er et suksesskriterium at frivillige har faste kontaktpersoner i virksomhetene, noe som også vil bli satset på videre.

Fastlegeordningen, den akuttmedisinske kjeden og samarbeid med andre kommuner

Fastlegeordningen er under sterkt press i landet som helhet, og det meldes om stadig større vansker med rekruttering. I tillegg til at det skal lages en ny, helhetlig plan for legetjenester er det det behov for noen strakstiltak knyttet til arbeidspress/vaktordninger og en vurdering av større innslag av kommunalt ansatte leger.

Det blir stilt nye kompetansekrav for leger og sykepleiere i legevaktarbeid, og krav til bakvakt for leger som ikke har spesialistutdanning. Selv om iverksetting av disse kravene er noe utsatt, må kommunene forberede seg for fremtiden. Utredning av legevaktsamarbeid mellom Porsgrunn, Bamble og Kragerø kommuner vil bli lagt frem for behandling i januar/februar 2019, med et forstudium.

Rekruttering og kompetanse

Det er igangsatt arbeid med å øke andelen ansatte som får heltidsstillinger. Arbeidet er organisert som prosjekt med deltakelse fra arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjoner. Plan for rekruttering og kompetanseheving utarbeides første halvår 2019.

6.3.1 Omsorg i hjemmet

Nøkkeltall

	Porsgrunn 2015	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017	Kostragruppe 13
Prioritet				
Netto driftsutgifter til aktivisering/støttetjenester per innbygger 18 år og over (f234)	1 042	1 128	1 271	1 161
Produktivitet				
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner)	244 364	265 642	258 267	256 295
Dekningsgrad				
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 0-66 år	24	23	24	21
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 67-79 år	69	68	70	64
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 80 år og over	303	284	285	299
Grunnlagsdata				
Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, hjemmesykepleie	3,43	3,55	3,50	4,90
Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, praktisk bistand	10,67	11,23	11,30	10,80
Mottakere av hjemmetjenester i alt	1 526	1 455	1 500	73 225

Kommentarer til nøkkeltallene

Dekningsgrad

Det er en svak økning i antallet tjenestemottakere 0-66 år og over 80 år, mens i gruppen 67-79 år er det en noe sterkere vekst. At det er en lavere andel av gruppa over 80 år som mottar hjemmetjenester enn det som skjer i kommunegruppen, må ses i sammenheng med hvordan alderssammensetningen er på institusjon.

Utfordringer

Dekningsgraden er generelt fortsatt høy i Porsgrunn kommune, og det arbeides både med årsaker og justeringer, uten at det i tilstrekkelig grad har gitt resultater sett mot andre kommuner/gjennomsnitt. Vi ser en tendens til at innsatsen med å øke tilbudet om tilrettelagt aktivitet/dagtilbud vises i prioriteringen, og samtidig dreies den kommunale tjenesteytingen. Dette gjelder både læring- og mestringstilbud og kortvarige og intensive opplegg gjennom hverdagsrehabilitering. Innenfor virksomheten psykisk helsetjeneste og rusomsorg legges det opp til lavterskeltilbud for personer som har behov for noe aktivisering og sosialt fellesskap, og kompetanseheving for brukere slik at de i større grad kan mestre egen hverdag. På den måten kan deler av tjenestene etter hvert dreies til mer gruppetilbud uten enkeltvedtak.

Trygghetsskapende teknologi (velferdsteknologi) utprøves for å redusere på noe av oppgavemengden/antall tilsyn der det er hensiktsmessig og forsvarlig.

Produktivitet

Det er en nedgang i korrigerte, brutto utgifter per mottaker av hjemmetjenester i Porsgrunn fra 2016 til 2017, og sammenlignet med KOSTRA gr.13 ligger kommunen om lag kr. 2 000 over pr. bruker.

Utfordringer

Sette et riktig nivå på tjenestene, samt vurdere endringer i oppgavefordelingen mellom virksomheter slik at det i minst mulig grad er flere virksomheter inne i brukers hjem. Det er sentralt å arbeide videre med effektive løsninger, noe som gjøres med bl.a. digitale virkemidler. Velferdsteknologi utprøves.

Forventet befolkningsutvikling i Porsgrunn (i antall):

	2019	2020	2025	2030
0 - 66 åringer	30 468	30 567	31 084	31 802
67 - 79 åringer	4 450	4 568	5 015	5 098
80 - 89 åringer	1 374	1 380	1 756	2 233
90 år og eldre	365	372	341	397
SUM	36 657	36 887	38 196	39 530

Tabellen viser at den eldre delen av befolkningen er jevnt økende, noe som kan antas å ville innebære økte behov for tjenester. Ulike faglige vurderinger konkluderer det med at de som er i ferd med å bli eldre vil være friskere lenger, men trolig ikke i den grad at det ikke vil innebære vekst innenfor f.eks. hjemmetjenester til eldre. For Porsgrunn er veksten i antallet eldre over 90 år avvikende fra landet, noe som tas hensyn til i overføringer på grunn av «aldersindeks». Det er fortsatt også en realitet at tjenestene til yngre aldersgrupper vokser vesentlig, både i Porsgrunn og på landsbasis.

Andre forhold

Hverdagsrehabilitering er tidligere omtalt som et satsningsområde i Porsgrunn, og teamet som nå er i full drift rapporterer om gode effekter for mange brukere som innlemmes i denne avgrensede og intensive oppfølgingen. Rådmann vil rapportere effekten i tertialrapportene til utvalget for helse og omsorg.

Ved årsskiftet tas boliger på Nystrand i bruk, som det første trinn i satsningen på boliger til prioriterte grupper. Bolig og oppfølging er grundig omtalt under sosiale tjenester, og viser utfordringer både for den enkelte som er i behov av bolig og for å komme inn med tilpasset bistand.

Det er etter rettighetsendringen knyttet til brukerstyrt personlig assistanse (BPA) noen økte tjenestevedtak, mens det totale antallet personer som mottar tjenestene organisert som BPA fortsatt er relativt stabilt. Det arbeides fortsatt med å vurdere tidligere enkeltvedtak mot lovkravet, men samtidig benytte skjønn også i dette arbeidet. Det er pt. 8 personer som mottar tjenesten fra private aktører. Nye avtaler der kommunen ikke selv er arbeidsgiver, inngås som tjenestekonsesjonsavtale.

Vi ser en økning i behov for hjelpemidler og praktisk tilrettelegging for pasienter som bor hjemme. Kommunens korttidslager monterer og kjører ut hjelpemidler. Bemanningen på korttidslageret har ikke vært økt på mange år, selv om arbeidsmengden er sterkt økende. Det er planlagt en opptrapping med 1 årsverk fra sommeren 2019. Hjemkjøring av hjelpemidler har frem til nå vært gratis for pasienten, det foreslås

å innføre et gebyr for denne tjenesten. Rådmann kommer tilbake med sak om dette, sammen med justering av noen andre gebyrer.

6.3.2 Omsorg og rehabilitering i institusjon

Nøkkeltall

	Porsgrunn 2015	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017	Kostragruppe 13
Produktivitet				
Korr. Bto. dr.utg. , institusjon, pr. kommunal plass	1 083 251	1 076 686	1 170 794	1 184 177
Dekningsgrad				
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	13,2 %	13,2 %	13,2 %	11,7 %
Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens	19,8 %	19,5 %	26,7 %	26,1 %
Kvalitet				
Antall langtidsbeboere 31.12 vurdert av tannhelsepersonell siste år	94	89	94	3 720
Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)	0,61	0,71	0,43	0,59
Grunnlagsdata (Nivå 3)				
Institusjon - personer på tidsbegrenset opphold gjennom året (antall)	618	590	545	21 810
Tidsbegrenset opphold - gjennomsnittlig antall døgn per opphold (antall)	19,2	20,0	18,9	20,2
Tidsbegrenset opphold - gjennomstrømning - opphold per plass (antall)	21,1	20,2	25,6	18,1

Kommentarer til nøkkeltallene

Produktivitet

Kostnaden pr. institusjonsplass har økt noe fra 2016-2017, og ligger nær nivået for KOSTRA kommunegr.13. I 2017 ble budsjett/bemanningsfaktor omfordelt og det ble flyttet mellom institusjoner og avdelinger og bemanningsfaktor ble omfordelt med bl.a. noe høyere bemanning på skjermet enhet og på fire avklaringsplasser. Bemanningsfaktor på korttidsplasser generelt ble prioritert noe høyere enn for langtidsopphold.

Utfordringer

Det vil i 2018/2019 bli igangsatt arbeid for å vurdere bemanningen på ulike avdelinger, særlig på de mest spesialiserte plassene, med sikte på å redusere utgiftene pr.plass. Endringer i bemanning eller antall plasser i ulike kategorier vil i større eller mindre grad påvirke total kostnad pr. plass, da det selv med justeringer dag/kveld vil kunne være behov for samme ressursen på natt.

Prioritet og dekningsgrad

Dekningsgraden for institusjon har vist seg å være høy, og er dermed begrunnelsen for at det tidligere har vært gjennomført reduksjoner i antall plasser. Samtidig er andelen boliger med heldøgns, stasjonær bemanning lavere enn i sammenligningskommunene. Dette er et område som skal ses nærmere på i arbeidet med å planlegge nye sykehjem, men må i første omgang tas stilling til når aktivitetene i helse og

omsorg må justeres til å være innenfor tildelte økonomiske rammer. Behov for plasser og heldøgns tjenester vil følges nøye gjennom kommunens tjenestetall.

Utfordringer

Kostnadene for institusjonsplasser er på nivå med Kostragruppe 13, men både antall plasser, struktur/avdelingsstørrelse og type plasser medfører ulik ressursinnsats og dermed kostnader pr. plass. Dekningsgrad alene kan ikke gi tilstrekkelig sammenligningsgrunnlag eller "fasit" for at det er en riktig bemanningsfaktor eller om driften er effektiv.

Kvalitet

Andel legetimer pr. beboer i sykehjem Porsgrunn er i 2017 betydelig lavere (0,43) enn KOSTRA gruppe 13 (0,59). Noe av dette skyldes at store deler av legeressursen i institusjon føres på avdeling for øyeblikkelig hjelp og avklaring. Det blir vurdert at legedekningen på sykehjem er god. Årsaken er leger ansatt i større stillinger, og mer fleksibilitet totalt sett i kommunale legeoppgaver.

Andre forhold

Nøkkeltall for rehabiliteringstilbud i institusjon er tatt ut av SSB sin statistikkbank, og vi finner ikke oppdaterte tall på Porsgrunn kommune sammenlignet med andre. Det legges fortsatt opp til 15 rehabiliteringsplasser, med mulighet for å utvide antallet ved behov, samt ulike gruppetilbud og oppfølging av personer som har hatt rehabiliteringsopphold i institusjon. Det er innenfor denne gruppen en klar prioritering av hvem som har behov for tilbudet raskt, samtidig som at en del brukere som venter på *planlagte* opphold noe fram i tid etter at de har fått vedtak.

God utnyttelse av plassene for korttidsopphold er sentralt, og målrettet arbeid påvirker både andelen personer som får tilbudet, ventetiden og varighet på oppholdet. Det er med bakgrunn i dette at det legges opp til to nye nøkkeltall som viser bruken av plasser.

Mål – Felles for omsorg i hjemmet og omsorg og rehabilitering i institusjon

På bakgrunn av utfordringene som er omtalt ovenfor settes følgende mål for perioden med tiltak for første år i perioden.

Periodemål 2019-22	Tiltak 2019
1. Fastsette nye strategier og mål for helse og omsorgstjenestene, med særlig fokus på nye lovkrav og nasjonale føringer	1.1 Revisjon av helse- og omsorgsplanen 1.2 Innføre tiltak som følge av kvalitetsreformen «Leve hele livet», dersom vedtatt
2. Sikre den akuttmedisinske kjeden	2.1 Fremtidig legevaktordning utredes. 2.2 Organisering av plasser for øyeblikkelig hjelp evalueres i løpet av året. 2.3 Systematisk samarbeid og felles praktisk trening for legevakt og akuttmottak gjennomføres en gang pr år 2.4 Innføre nye verktøy som følge av "akuttkjedeprojektet i Telemark", for hjemmetjenester, sykehjem, legevakt og legekontor.
3. Øke satsningen på dag- og avlastningstilbud for demente og deres pårørende	3.1. Lokalisering og kapasitetsbehov for dagtilbud utredes. 3.2. Fleksibel bistand i hjemmet eller i utvidet dagtilbud prøves ut. 3.3. Evt. Søke om tilskudd til økt antall dagaktivitetsplasser.
4. Fleksible ordninger for bistand i eget hjem, for dem som fyller kriteriene for dette.	4.1. Revidere kriterier for brukerstyrt personlig assistanse 4.2. Innarbeide ordning med tjenestekonsesjonskontrakt for leverandører av brukerstyrt personlig assistanse, der kommunen ikke selv skal stå som arbeidsgiver. 4.3. Utvide bruken av velferdsteknologi/trygghetsteknologi
5. Øke innsatsen innenfor habilitering- og rehabiliteringsfeltet både på døgn- og dagbasis	5.1. Evaluere resultat av satsingen på hverdagsrehabilitering 5.2. Implementere tiltak som er beskrevet i handlingsplan for habilitering og rehabilitering.
6. Sikre riktig kostnad på de ulike institusjonsplassene.	6.1. Konkretisere kostnadsbehov for spesialplasser med de endringer som er planlagt i 2019. 6.2. Gjennomgang og tilpasning av ressurser alle sykehjem, med bakgrunn i avtalt fordeling av bemanningsfaktor og driftsbudsjett for ulike sykehjemsavdelinger.
7. Sikre stabilitet og kontinuitet i tjenesteytingen	7.1. Ha en fordeling av kompetanse og kapasitet som ivaretar de ulike brukergruppene sine behov. Inngår i arbeidet med "Heltidskultur".
8. Det satses på ulike tiltak innenfor læring og mestring for kronikergrupper	<u>Omtales også under helsetjenester.</u> 8.1. Mestringskurs for utvalgte kronikergrupper 8.2. Gjennomføre kurs for pårørende til personer med demenssykdom
9. Innovative løsninger for drift av helse- og omsorgstjenester.	9.1. Sikre kompetanse om velferdsteknolog gjennom deltakelse i ABC-satsning eller andre kompetansehevede tiltak. 9.2. Porsgrunn kommune ved Utviklingssenteret for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) koordinerer nettverk for velferdsteknologi i Telemark
10. Ha effektiv saksbehandling med god kvalitet, basert på tydelige kriterier	10.1 Saksbehandlingstid beskrives i virksomhetens kvalitets- og internkontrollsystem. Evalueres årlig. 10.2 Gi opplæring og iverksette prosedyrer tilpasset beskrivelsen av veiledende kriterier. Gi god informasjon til innbyggerne.

6.3.3 Helsetjenester

Nøkkeltall

	Porsgrunn 2015	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017	Kostragruppe 13
Prioritet				
Netto driftsutg til diagnose, behandling og rehabilitering pr. innbygger	1 359	1 402	1 403	1 536
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år	1 846	1 958	2 245	2 258
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-5 år	7 158	7 802	9 008	8 521
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse	1 989	2 091	2 125	2 308
Produktivitet				
Årsverk av psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere (khelse+plo)	5,2	6,7	8,2	4,7
Dekningsgrad				
Andel barn som har fullført helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn	75,6 %	101,0 %	98,2 %	92,1 %
Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 4 års alder	97,5 %	97,7 %	103,9 %	99,4 %
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst	108,8 %	96,9 %	101,3 %	83,7 %
Avtaleform i alt kom.helsetj. kn. til fysioterapi- og legeårsv. Avt legeårsv. Per 10 000 innb.	11,7	11,9	11,9	10,5
Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere 0-5 år. Funksjon 232	5,5	5,7	5,7	5,3
Kvalitet				
Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	8,0	7,1	7,9	9,2

Kommentarer til nøkkeltallene

Prioritet

Porsgrunn prioriterer helsetjenestene noe lavere enn Kostragr.13, men vedtatt plan for økte ressurser i helsestasjon- og skolehelsetjenesten bedrer dette i sammenligning med andre. Andre utslag ser vi i særlig i dekningsgrad som gjelder fysioterapiårsverk (8) , som er lavere enn KOSTRA gruppe 13 (9,2).

Utfordring

Det forventes et økt fokus på helsefremmende arbeid for barn og unge. Det er lite rom for opptrapping av ressurser til helsestasjon-/skolehelsetjenesten, da veksten i rammeoverføringer til dette formålet ikke er økt videre. Det er imidlertid lagt inn i rammen, som tidligere omtalt, en satsing på barn og unge som rådmannen foreslår brukes tverrfaglig. Tiltaket er ansvarsplassert i familiehelsetjenester.

Fra 2019 vil kommunens betaling for utskrivningsklare pasienter som blir liggende på sykehus i påvente av kommunalt tilbud også gjelde psykiatri og rus.

Dekningsgrad

Høy legedekning pr innbygger er forklart med at Porsgrunn har mange gjestepasienter på fastlegenes lister. Dette medfører en avregning i slutten av året slik at kommunen ikke påtar seg utgifter for andre pasienter enn dem som er hjemmehørende i kommunen.

Utfordringer

Det oppleves fortsatt vansker med kapasitet innenfor både fysioterapi og ergoterapi. Vedtatte kriterier for tildeling følges nøye.

Planer/vedtak

Forskrift om habilitering og rehabilitering

Porsgrunn kommune har i tråd med forskriften etablert en koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering. Denne funksjonen er lagt til tjenestekontoret, og innebærer i tillegg til å ha oversikt over tjenester og tilbud, et systemansvar for individuell plan. Kommunen skal i følge forskriften ha oversikt over behandlingstilbud og behov. Parallelt med arbeidet med ny helse og omsorgsplan kom kravet om at kommunene skal utarbeide plan for habilitering og rehabilitering. Vedtatt plan for habilitering og rehabilitering følges opp.

Plan for legetjenester

Plan for legetjenester rulleres på slutten av 2018 og tiltakene følges opp i planperioden.

Innføring av pakkeforløp

Fra januar 2019 innføres følgende pakkeforløp i samhandlingen mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene:

- Pakkeforløp for tverrfaglig spesialisert rusbehandling
- Pakkeforløp for utredning og behandling i psykisk helsevern, barn og unge.
- Pakkeforløp for utredning og behandling i psykisk helsevern, voksne.

Styrking av helsestasjon- og skolehelsetjenesten

Det har i flere år vært prioritert overføringer fra staten til å øke kapasiteten i helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Mye av disse ressursene har vært prioritert til å øke andelen stillinger for helsesøstre. Arbeidet i helsestasjon- og skolehelsetjeneste omfatter forventninger om høy grad av tverrfaglighet, som i primærhelsetjenesten for øvrig. For 2019 har virksomheten behov for å stryke jordmor ressurs, da helseforetakene signaliserer at det vil bli tidlig hjemskrivning etter fødsel. Nasjonale retningslinjer for barselomsorgen innebærer hjembesøk av jordmor etter 1-3 dager.

Statlige/regionale krav og forventninger

Sentrale føringer er omtalt i innledningen til rammeområdet helse og omsorg.

Psykolog

Fra 2020 er det krav om at kommunene har ansatt psykologer. I 2019 må dette planlegges og forberedes.

Akuttmedisinforskriften

Forskrift 20. mars 2015 nr. 231 om krav til organisering av kommunal legevaktordning, ambulansetjeneste, medisinsk nødmeldetjeneste m.v (akuttmedisinforskriften) fastsetter blant annet i § 7 og 8 nye krav til opplæring hos personer som bemanner legevakt (sykepleiere og leger). I tråd med dette skal alle på legevakt gjennomgå kurs i akuttmedisin og kurs i volds- og overgrepshåndtering. Ansatte på legevakta i Porsgrunn kommer til å gjennomgå denne opplæringen fortløpende.

Forskriften fastsetter også kompetansekrav og bakvaktordning for leger på legevakt. Dette er et av punktene som utredes i politisk sak om interkommunalt samarbeid mellom legevaktene Porsgrunn, Bamble og Kragerø.

Nye spesialiseringskrav for legetjenesten i kommunen

Etter de nye spesialiseringskrav skal alle fastleger være spesialister i allmenn medisin eller være under spesialisering.

Porsgrunn kommune ønsker å tilrettelegge for hele spesialiseringsforløpet til allmenn medisin i tillegg til utdanning av kommunale leger.

Mål

På bakgrunn av utfordringene som er omtalt ovenfor settes følgende mål for perioden med tiltak for første år i perioden.

Periodemål 2019-22	Tiltak 2019
1. Bedret helse for befolkningen i Porsgrunn gjennom styrket fokus på helsefremming, forebygging og hverdagsrehabilitering	1.1. Arbeidet med opplæring av kronikergrupper fortsetter. 1.2. Kapasitet på Frisklivstilbudet i Porsgrunn trappes opp, med forutsetning om bevilgning til 1 årsverk. 1.3. Hverdagsrehabilitering som tjeneste og arbeidsform evalueres. 1.4. Tilbud om kurs i depresjonsmestring (KID) fortsetter
2. Skolehelsetjenestene skal ha ressurser på de ulike alderstrinnene i tråd med statlige normtall	2.1 Følge opp tidligere vedtak
3. Styrke jordmor-ressurs	3.1 Øke jordmor-ressurs med ett årsverk
4. Gode og tilgjengelige helsetjenester for nyankomne flyktninger	4.1 Bosatte flyktninger gjennomfører kartlegging og helseoppfølging

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

5. Øyeblikkelig hjelp tilbud innenfor rus og psykisk helse	5.1 Organisering og drift evalueres 2. kvartal 2019
6. Sikre sammenhengende og rehabiliterende tjenester til personer med psykisk helsesvikt og rusproblemer	6.1 Overdoseforebyggende arbeid fortsetter
7. Pakkeforløp for psykisk helse og rus	7.1 Innarbeide gode rutiner for forløpskoordinering i kommunen.
8. Akuttmedisinforskriften	8.1. Fortløpende deltagelse på kurs i akuttmedisin og volds/-overgrepshåndtering for legevaktpersonell 8.2. Planlegge og legge til rette for å oppfylle kompetansekrav for legevaktleger med spesialistdekning og bakvaktordning.
9. Opplæringskrav for legetjenesten	9.1 Oppstart av LIS1 (erstatter turnuslegeordningen) fra 1.mars 2019. 9.2 Planlagt spesialiseringssløp for kommunalt ansatte leger.

6.3.4 Sosiale tjenester

Nøkkeltall

	Porsgrunn 2015	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017	Kostragruppe 13
Prioritet				
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (antall)	24	24	24	19
Netto driftsutg. til tilbud til pers. med rusprobl. pr. innb. 20-66 år	632	338	375	516
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år	5 395	5 184	5 566	5 872
Netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr innbygger 20-66 år	2 193	2 014	1 986	2 041
Netto driftsutg. i kommunalt disp. boliger pr innb. i kr	701	170	391	54
Produktivitet				
Brutto driftsutg. pr kommunalt disp. bolig	87 258	68 880	75 090	63 167
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker	44 434	42 009	46 393	51 462
Dekningsgrad				
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	58,2 %	58,2 %	48,9 %	43,7 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i alder 20-66 år, av innb 20-66 år	3,7 %	3,5 %	3,4 %	3,2 %
Kvalitet				
Antall boliger godkjent av kommunen for finansiering med startlån, per 1000 innbyggere	1,5	1,4	1,7	1,4
Grunnlagsdata (Nivå 3)				
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 25-66 år	5,9	5,9	6,1	263,2

	Porsgrunn 2015	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017
Registrerte arbeidsledige 15-74 år	3,6 %	2,9 %	2,4 %

Kommentarer til nøkkeltallene

Kvalitet

De siste årene har arbeidsmarkedet i Grenland vært relativt godt slik at det har vært mange ledige stillinger og mange innbyggere har fått jobb, herunder flere sosialhjelpsmottakere. I tillegg har Porsgrunn kommune/ NAV Porsgrunn satset på tett oppfølging av sosialhjelpsmottakere, slik at det er både færre brukere og lavere kostnader enn sammenlignbare kommuner i regionen.

Gjennomsnittlig stønadslengde (sosialhjelp) i Porsgrunn har økt de siste årene fordi flere sosialhjelpsmottakere har kommet ut i jobb, mens de som fortsatt mottar sosialhjelp ofte har sammensatte utfordringer, og trenger mer bistand for å komme ut av situasjonen.

Utfordringer

Det er svært mange arbeidssøkere i kommunen - cirka 2500 innbyggere, herunder:

- det er ca. 500 helt ledige arbeidssøkere
- det er mer enn 1300 arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne (langtidssyke)
- det er i tillegg arbeidssøkere på tiltak, arbeidssøkere i deltidssjobber osv.

Porsgrunn, Grenland og Telemark har gjennom årene hatt relativt få ledige stillinger i forhold til andre fylker og kommuner, og det gjør at det er stor konkurranse om lokale jobber. Mange av de som er registrert som arbeidssøkere, mangler kompetanse som er etterspurt, f eks fagbrev og/ eller høyskole.

Porsgrunn kommune har de siste årene bosatt mer enn 400 flyktninger. De kommer med en annen språklig og kulturell bakgrunn, og kan ha helseutfordringer. De kan derfor oppleve en vanskelig og lang vei inn i arbeid i Norge, og vil ofte trenge bistand for å få dette til.

Det kan være vanskelig å gi tilstrekkelig bistand til husstander som skal inn i boligmarkedet og særlig utfordringer med å etablere gode botilbud til noen av de prioriterte gruppene som må ha omfattende støtte for å mestre bosituasjonen.

Dekningsgrad

Endringene av antall mottakere av sosialhjelp henger sammen med mange faktorer, bl. a;

- endringer og omstillinger i industrien og næringslivet, dvs. tilgangen på arbeidsplasser
- tilgangen på statlige tiltaksplasser
- NAV sin evne til tett oppfølging og fokus på arbeidsmuligheter.

Det er også ca. 100 personer som er i jobb eller på pensjon/ trygd som mottar supplerende sosialhjelp, fordi deres grunninntekt er for lav, dvs. at kommunen dekker enkeltregninger.

I tillegg har det vært en naturlig økning av antall sosialhjelpsmottakere når kommunen bosetter flere flyktninger – fordi de får sosialhjelp ved begynnelsen av bosettingen og etter Intro-program.

Antall kommunalt disponerte boliger har holdt seg stabilt siste 3 år, men det jobbes nå med et konkret prosjekt for å få redusert antall boliger. Det oppleves samtidig som positivt at kommunen har økt bruken av startlån.

Porsgrunn har 25-32 % flere boliger til disposisjon pr 1000 innbyggere enn Gruppe 13. Dersom vi ser bort fra drabant-kommunene til de fire største byene i Norge, ligger vi på nivå med øvrige kommuner i Gruppe 13. Tallene inkluderer eide og innleide omsorgsboliger, flyktningeboliger, botilbud for rus og psykiatri, samt boliger for øvrige vanskeligstilte på boligmarkedet. I tillegg inkluderer tallene 129 boliger med tildelingsrett, hvor vi ikke har eie-/ leieansvar.

Utfordringer

Det er ca. 390 personer som mottar økonomisk sosialhjelp pr 1.sep-2018 i Porsgrunn. I tillegg er det ca 120 deltakere i Introduksjonsprogrammet (flyktninger) og ca. 50 deltakere i Kvalifiseringsprogrammet (langtids sosialmottakere).

Dette er lovpålagte tjenester, og hvor brukerne/ deltakere har rettigheter på økonomisk stønad slik at kommunen har relativt store utgifter på disse områdene.

Antall sosialmottakere vil trolig øke noe i 2019 fordi det er mange flyktninger som avslutter Intro-programmet, og samtidig vil trolig kostnadene til det programmet gå noe ned pga. færre flyktninger.

For å redusere kostnader og bidra til bedre livskvalitet er det svært viktig at kommune og NAV fokuserer på å få brukerne ut i arbeid og selvforsørget.

Det er til sammen ca. 100 husstander som har søkt på og venter på kommunal bolig. Det er stort behov for boliger til unge funksjonshemmede, personer med helsesvikt, barnefamilier og flyktninger. Det er behov for egnede boliger til personer med rusavhengighet og/ eller psykiske lidelser.

Prioritet og produktivitet

NAV Porsgrunn har litt høyere antall brukere enn gruppe 13, men samtidig færre antall brukere enn sammenlignbare kommuner i regionen. NAV har satt av mye ressurser til tett oppfølging av brukerne for å bidra til jobb/ utdanning som skal fortsette i 2019, samt at NAV holder et nøkternt nivå når det gjelder saksbehandling av kommunale stønader.

Man jobber også med å få ned driftsutgiftene pr kommunale boliger. Brutto driftsutgift per kommunalt disponert bolig har de siste årene vært høyere enn Gruppe 13. Årsaken til dette er i det vesentligste innleie av boliger fra Porsgrunn Boligstiftelse, hvor vi betaler husleie inkl. kapitalkostnader, noe som påvirker KOSTRA-tallene negativt. Netto driftsutgifter til kommunalt disponerte boliger pr innbygger er utgifter som må dekkes av kommunens skatteinntekter og rammeoverføringer fra staten, indikatoren viser dermed prioritering av kommunens frie inntekter.

Bystyret vedtok å bygge om C blokken på Nystrand omsorgsboliger, som vil møte noe av behovet hos gruppen unge funksjonshemmede som venter på tildeling av bolig. Det legges samtidig opp til å øke innsatsen gjennom å komme tidlig inn og avdekke bistandsbehov, slik at tjenestemottaker kan få større valgmulighet på boligmarkedet. Bystyret har godkjent videre planlegging av ulike tiltak for å styrke tilbudet for personer med rusavhengighet og eller psykiske lidelser i sak 60/17. Disse gruppene har de senere år utgjort mellom 40-50 % av de som venter på tildeling av bolig. Økt selvbosetting i privat eie- og/eller leiemarked av flyktninger og andre vanskeligstilte er viktig for å løse boligbehovet hos ulike grupper vanskeligstilte. Vi har

hatt stor nytte av fremskaffelse av bolig i private leieforhold ved bruk av depositumsfondet. Det er av stor betydning at det videreføres.

I 2019 etableres "Rusfritt hus" jmfør bystyresak 60/17. Videre er det behov for et mer differensiert midlertidig botilbud for bostedsløse, og det etableres to midlertidige gjennomgangsboliger i 2019.

Utfordringer

En hovedutfordring er at mange brukere mangler formell kompetanse a la fagbrev eller høyskole, slik at de har utfordringer med å skaffe seg jobb.

Det er også noen grupper sosialhjelpsmottakere som mottar relativt store utbetalinger ift. sin situasjon, f eks storfamilier. Disse utbetalingene stimulerer ikke til å være arbeidssøkere, søke utdanning eller å bli selvforsørget, og det er en gruppe NAV vil spesielt følge opp kommende år.

Kommunen har til enhver tid flere søkere enn hva som er av ledige kommunalt disponerte boliger.

Ventelisten varierer til enhver tid, I snitt det siste året kvalifiserer omlag 70 husstander venter på kommunal disponert bolig. De som venter på å få tildelt bolig pr. september 2018 er:

- Unge hjemmeboende funksjonshemmede utgjør 14 %,
- Personer med helsesvikt med behov for særskilt tilrettelagt bolig utgjør 25%,
- Rusavhengig utgjør 11 %
- Andre vanskeligstilte 8%
- Familieboliger 3- 4 rom og større utgjør 15%
- Flykninger bosetting i hht. avtale med IMDi for 2018 utgjør 11%

Dersom kommunen mangler egnet tilbud, gis det adgang til å avslå søknaden i kommunens retningslinjer. De siste år har 10 husstander mottatt avslag på søknad om bolig av denne grunn. Dette handler i hovedsak om personer med rus- og eller ROP-lidelser med omfattende og sammensatte utfordringer som ikke disponerer egen bolig.

Det er behov for en bolig for 2-3 beboere med mulighet for heldøgns helse og omsorgstjenester. Og enheten må ha høyt fokus på sikkerhet, i forhold til beliggenhet/nærmiljø og ikke minst for ansatte. Boenheten må være i sentrumsnært område.

Vi vil fortsette arbeidet med å redusere netto driftsutgifter til kommunalt disponerte boliger pr innbygger ved årlig å regulere til gjengs leie for de boliger som er i posisjon til det. I tillegg vil vi fortsatt ha sterkt fokus på å redusere tomkjøring og husleietap. Det tas sikte på at fra 2019 inngås det tilvisningsavtaler mellom Porsgrunn kommune og Porsgrunn Boligstiftelse for en andel av boligporteføljen. Porsgrunn kommune har sagt opp leieavtalen med Porsgrunn boligstiftelse for 60 boenheter.

Aktiv bruk av startlån og boligtilskudd til kjøp av egen bolig er et viktig boligtiltak for å bistå langvarig vanskeligstilte inn på boligmarkedet.

Planer/vedtak

Bystyrets vedtak om bosetting av flyktninger i 2018 og årene fremover vil være styrende for målsettinger og ressursbruk på dette feltet.

- Bystyre sak nr. 30/ 16 om Forvaltningsrapport og endringer i Introduksjonsprogrammet
- Bystyresak nr. 118/15 om tiltak for å redusere vekst i økonomisk sosialhjelp i Porsgrunn, herunder at det ble innført en generell aktivitetsplikt i Porsgrunn for sosialhjelpsmottakere
- Bystyre sak nr. 102/12 Temaplan for boligsosialt arbeid, psykisk helsearbeid, rusomsorg og vold i nære relasjoner
- Bystyre sak nr. 15/13 Forvaltningsrevisjonsprosjekt - rusomsorg og psykisk helse del 1 - Tildeling av bolig, oppfølging av nabomiljø og oppfølging i bolig
- Bystyre sak nr. 87/13 Vurdering og oppfølging - Forvaltningsrevisjonsprosjekt - rusomsorg og psykisk helse del 1 - Tildeling av bolig, oppfølging av nabomiljø og oppfølging i bolig
- Bystyresak nr. 85/15 - revidering av retningslinjer for tildeling av kommunalt disponerte boliger
- Bystyresak nr. 70/15 nye retningslinjer for startlån og boligtilskudd til etablering og tilpasning.
- Bystyresak nr. 84/15 Tilrettelagte boliger for prioriterte grupper
- Bystyresak nr. 66/16 Tilrettelagte boliger for prioriterte grupper
- Bystyresak nr. 60/17 Tilrettelagte boliger for mennesker med rus/ROP utfordringer
- Bystyresak nr. 58/17 Tilrettelagte boliger for prioriterte grupper – Nystrand bygg C
- 17/11127-Handlingsplan mot overdoser og overdosedødsfall 2017 -2019

Statlige/regionale krav og forventninger

Staten ved IMDi vet ennå ikke antall flyktninger som skal bosettes i 2019, men det antas at det vil ligge på samme nivå som 2018 - trolig cirka 45 personer i Porsgrunn. Herunder er det forventninger til at kommunen skal ivareta bosetting og Introduksjonsprogram ihht lovverket.

Staten ved Arbeids- & Sosialdepartementet har forventninger om at kommunen skal ivareta lovforpliktelsene knyttet til økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet. Det vil trolig bli besluttet ifbm. statsbudsjett 2019 at kommunene skal utvide aktivitetsplikt for sosialmottakere, dvs. for gruppen fra 30 år og oppover.

I januar 2019 innføres pakkeforløp for tverrfaglig spesialisert behandling (TSB)

Stortingsmelding 17 (2012-2013) «Byggje – bu – leve» Ein bustadpolitikk for den einskilde, samfunnet og framtidige generasjoner.

Bolig og velferd – Nasjonal strategi for boligsosialt arbeid (2014-2020)

Opptrappingsplanen for rusfeltet (2016-2020)

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Mål

På bakgrunn av utfordringene som er omtalt ovenfor settes følgende mål for perioden med tiltak for første år i perioden.

Periodemål 2019-22	Tiltak 2019
1. Redusere antall sosialhjelps-mottakere med 15 %	1.1. Bidra til 5 % færre sosialhjelpsmottakere i 2019 1.2. Bidra til at varighet på stønad reduseres i snitt til 5,8 mnd 1.3. Følge opp prosjekt Aktivitetsplikt, for å bidra til at flere mottakere blir selvforsørget 1.4. Videreutvikle Aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere dersom det blir vedtatt/ lovpålagt (18 – 29 år).
2. Bosette og inkludere flyktninger iht. bystyrevedtak	2.1. Bosette flyktninger i 2019 iht. Bystyrets vedtak 2.2. Koordinere Introduksjonsprogrammet i kommunen og bidra til at minimum 55 % voksne flyktninger årlig kommer ut i arbeid/ utdanning etter programmet (blir selvforsørget e/ programmet)
3. Gjennomføre Kvalifiserings-programmet	3.1. NAV; cirka 50 deltakere i KVP, i samarbeid med Keops 3.2. NAV; Bidra til at 55 % av KVP-deltakere kommer ut i arbeid/ utdanning (blir selvforsørget etter programmet)
4. Bidra til at Porsgrunn skal være en attraktiv kommune i vekst	4.1. NAV; Månedlig kontakt med minst 180 arbeidsgivere for å gi tilbud om service 4.2. NAV; Bidra i alle næringsfora/ nettverk for å gi service og bidra til etablerte og nyetablerte bedrifter.
5. Bidra til å redusere antall unge på passive ytelser (Talenter for Fremtiden)	5.1. NAV; Delta i skolenes rådgiver-nettverk, samt info til elever og foreldre/ pårørende, både arbeidsmarkedskunnskap og økonomisk veiledning 5.2. NAV; følge opp prosjekt/ veileder på Skogmo VGS, som skal sikre at flere unge gjennomfører videregående skole.
6. Utvikling av digitale sosiale tjenester	6.1. Fortsette utviklingen av bedre digitale sosiale tjenester, for å forbedre kommunens nett-tjenester og effektivisere samhandling med brukerne
7. Styrke ettervernet	7.1. Etablere "rusfritt hus" for personer som har gjennomført rus-behandling.
8. Drift av likemannsprosjekt i samarbeid med Grenlands-kommunene og STHF/ Borgestadklinikken/A-larm	8.1. Doble antall deltakere i prosjektet 8.2. Opprettholde 15-18 skolerte likemenn 8.3. Utvikle en modell tilpasset de ulike kommunene/aktørene i prosjektet
9. Bistå prioriterte vanskeligstilte grupper med bistand til bolig	9.1. Ta i bruk omdisponerte/nye boliger til funksjonshemmede og rusmiddelavhengige jmfør bystyrets vedtak 9.2. Bistå søkere inn i det private boligmarkedet enten gjennom eie eller leie, ved blant annet aktivt bruk av boligtilskudd 9.3. Fremskaffe 2-3 boenheter med heldøgns helse og omsorgstjenester og høy grad av sikkerhet
10. Gi et bedre og differensiert tilbud til bostedsløse	10.1 Etablere midlertidige gjennomgangsboliger.

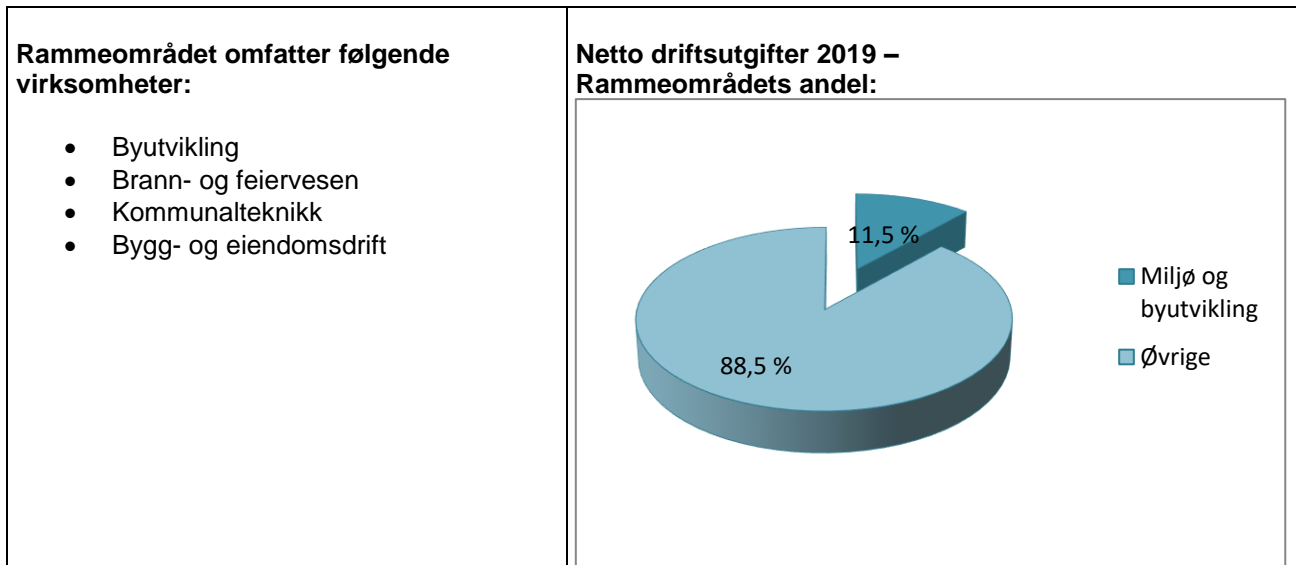
HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Driftstiltak og konsekvensjusteringer samlet for Helse og omsorg

Tabellen nedenfor er en fullstendig oversikt med alle endringene fra opprinnelig budsjett 2018 til forslag til budsjetttramme for 2019 for rammeområdet. Endringene gjelder lønns- og prisjustering (tekniske justeringer) andre endringer i budsjetttrammene i 2018 som videreføres. Og ikke minst er det tiltak som refererer seg til endringer i aktivitet, - tidligere vedtatte og nye tiltak og det gjelder innsparingstiltak innenfor området.

Beløp i 1000	2019	2020	2021	2022
Vedtatt budsjett	866 821	866 821	866 821	866 821
Sum Prisjustering og diverse endringer	3 300	3 300	3 300	3 300
Sum Budsjettendringer inneværende år	16 482	16 482	16 482	16 482
Tekniske justeringer	19 782	19 782	19 782	19 782
Konsekvensjustert ramme	886 603	886 603	886 603	886 603
Tidligere vedtatte tiltak				
322 Miljøarb.tj.: Bemanning på Nystrand	7 000	7 000	7 000	7 000
306 Psyk.Helse: 2 årsverk for/ettervern KEOPS. Inntektsbortfall	570	570	570	570
322 Miljøarb. tj.: Økt aktivitet på Gartnerløkka	438	438	438	438
306 Psyk.Helse: Sykepleier lavterskel. Bortfall av statlig tilskudd.	330	330	330	330
306 Psyk.Helse: Miljøterapeut Boteam. Bortfall av statlig tilskudd.	330	330	330	330
306 Psyk.Helse: Ruskonsulent. Bortfall av statlig tilskudd.	330	330	330	330
300 Felles Helse: Bud2017 -Innsparingskrav 537289	-270	-270	-270	-270
Nedtrapping lønnsdekning fra Kreftforeningen	120	120	120	120
306 Psyk.Helse: Psykolog, inntektsbortfall.	0	300	300	300
325 HMR: Legevakt	0	-1 000	-2 000	-2 000
Sum Tidligere vedtatte tiltak	8 848	8 148	7 148	7 148
Nye tiltak				
1,1% Effektivisering 2019	-9 448	-9 448	-9 448	-9 448
300 Felles H&O: Matbudsjett sykehjemmene korreksjon	1 000	1 000	1 000	1 000
300 Felles Helse /omsorg: Heltidskultur i Helse og Omsorg	1 000	1 000	1 000	1 000
300 Felles helse og omsorg: Opptrapping Rus -Statsbudsjett 2019	909	909	909	909
300 Felles helse og omsorg: Utskrivningsklare pasienter psykisk helsevern	1 004	1 004	1 004	1 004
300 Felles: Felles transport på tvers av virksomheter	0	-1 000	-1 000	-1 000
301 Familiehelsetjenesten: Jordmor, 1 årsverk	375	700	700	700
301 Familiehelsetjenester: Bortfall av øremerkede tilskudd	265	265	265	265
301 Familiehelsetjenester: Helsestasjon- og skolehelsetjenesten - ny fordeling	-106	-106	-106	-106
301 Familiehelsetjenester: Rådmannens forslag til rammeendring	-500	-500	-500	-500
301: Familiehelsetjenesten: Bortfall av øremerket tilskudd	490	490	490	490
306 Psyk.Helse: Rask psykisk helsehjelp	0	500	700	1 500
306 Psykisk helse: Rådmannens forslag til rammeendring	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
307 NAV: Rådmannens forslag til rammeendring	-400	-400	-400	-400
311 Frednes/St.Hansåsen Sykehjem: Feil budsjett 2018	3 000	3 000	3 000	3 000
322 Miljøarbeidertj.: Privatavlastning Saturnveien	650	650	650	650
322 Miljøarbeidertj.: Rådmannens forslag til rammeendring	5 000	5 000	5 000	5 000
325 HMR: Kortidslageret økt bemanning	375	750	750	750
325 HMR: Rådmannens forslag til rammeendring	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
325 HMR: Takstoppgjør allmennleger	651	651	651	651
327 Hj.Tj Øst/Vest: Rådmannens forslag til rammeendring	1 500	1 500	1 500	1 500
327-9:Hjemmetjenestene: Styrket budsjett	3 000	3 000	3 000	3 000
328 hj.tj Sentrum: Felles budsjettjustering hjemmetjenestene	500	500	500	500
Eldrerådet disp: Frivillighet for eldre	100	100	100	100
Sum Nye tiltak	7 365	7 565	7 765	8 565
Nye tiltak og realendringer budsjett	16 213	15 713	14 913	15 713
Ramme 2019-2022	902 815	902 315	901 515	902 315

6.4 Miljø og byutvikling

Stø kurs

Gjennom 2018 har flere større prosjekter preget sektoren og prioriteringen av ressurser. Forslag til ny arealdel ble lagt til høring. Ny E18 gjennom Porsgrunn ble lagt til høring. Vi begynner også å se konturene av at tidligere planer nå kommer til byggefase. Det er gjennomført mulighetsstudie for knutepunkt i Porsgrunn med gode resultater.

For 2019 viser budsjettforslaget få nye satsninger grunnet krevende rammer. For miljø og byutvikling vil hovedfokuset være å holde trykk i de utviklingsprosessene sektoren har ansvar for og drifte på så god måte som mulig innenfor de økonomiske rammene vi får tildelt.

Av organisatoriske prosesser som bør nevnes som viktige for 2019 er Grenland brann og redningsvesen. Rådmannen skal fremme sak som legger grunnlag for endelig valg om sammenslåing av brannvesenene for Porsgrunn, Drangedal og Bamble.

Investeringer:

Det er foreslått begrenset med nye investeringstiltak for sektoren spesielt. Men enkeltinvesteringer løper slik de tidligere er vedtatt. Av eksempler på nye prioriteringer innenfor investering er at rådmannen foreslår ny tankbil til Porsgrunn brannvesen i tråd med varslene i politisk sak lagt frem for UMB. I anledning Statens Vegvesens opprustning av Porsgrunnstunellen i 2019 foreslås det å oppruste tilfluktsrommene når tunnelen er stengt. I tillegg foreslås det noen andre mindre tiltak.

I tillegg kommer et betydelig aktivitetsnivå gjennom Bypakke Grenland.

Gebyrer:

Gebyrnivået som foreslått er i hovedtrekk at det innenfor renovasjon foreslås en betydelig reduksjon, mens det innenfor vann og avløp ikke foreslås økninger i fastpris, men økninger på kubikkpris for vann og avløp. Det som skaper høyere kostnader er den nødvendige opptakten i utskiftning i vann- og avløpsanlegg. Videre er det forventet kostnadsvekst knyttet til økt rentenivå. Forslaget vil bety omtrent samme belastning for innbyggerne i kroner gitt reduksjonen i renovasjon. Det er få bevegelser i byggesaksgebyr. For mer informasjon om alle gebyr - se det vedlagte forslaget til gebyrregulativ for kommunen kommende år.

6.4.1 Byutvikling - fysisk plan og tilrettelegging, herunder geodata og byggesak

Nøkkeltall

	Porsgrunn 2015	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017	Kostragruppe 13
Prioritet				
Fys. planlegg/kulturminner/natur/nærmiljø, kommune Nto. dr.utg. Beløp pr innb (kr)	595	692	613	644
Kart og oppmåling Korr. bto. dr.utg. Beløp pr innb (kr)	191	184	212	186
Plansaksbehandling Korr. bto. dr.utg. Beløp pr innb (kr)	252	273	299	294
Produktivitet				
Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist. Kalenderdager	16	20	13	19
Grunnlagsdata (Nivå 3)				
Antall planer med høringsfrist i alt i rapporteringsåret	9	9	11	
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for opprettelse av grunneiendommer, 3 ukers frist	20	31	16	

Kommentarer til nøkkeltallene

Kvalitet

Kvalitet kan være at en tjeneste er utført i henhold til gjeldende lovverk, at rettsikkerhet er ivaretatt, saksbehandlingstid er innenfor frist og at en god kundebehandling. Kommunen har en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på tre ukers saker, på byggesak og geodata, innenfor lovpålagt frist. Det er en jevn økning av antall vedtatte private planer, og i 2018 ligger vi an til at ca. 13 planer er lagt ut på høring. Kommunen gjennomfører årlig en brukerundersøkelse for å vurdere kundetilfredsheten med byggesaker. I 2017 var resultatet på 4,1 som er en liten oppgang fra 2016 da resultatet var på 4,0. Målet er et resultat på 4,5 så vi har fortsatt noe å jobbe imot. En annen indikator på kvalitet kan være i hvor stor grad Fylkesmannen omgjør klager som blir oversendt fra kommunen. I 2017 ble det oversendt 18 klager til sluttbehandling hos Fylkesmannen, og i disse fulgte Fylkesmannen kommunens innstilling i alle sakene i sin behandling.

Prioritet og produktivitet

Nøkkeltallene viser at man ligger på nivå med de andre kommunene i gruppe 13, men at det varierer noe fra år til år. Tallene er ikke så gode som indikatorer, da kommunene varierer i hva som er lagt inn i grunnlaget. Det er mange store planer og byggesaker som har og vil prege virksomheten fremover. Reguleringsplan for

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

ny E18, og revidering av kommuneplan har vært to store planer i 2017 og 2018, og som vil fortsette inn i 2019. I tillegg er det utarbeidet forslag til kulturminneplan, oppfølging av bypakkeprosjekter, regulering av flere boligområder og næringsområde på Lønnebakke m.fl.. Det er nedlagt et midlertidig forbud mot tiltak på deler av Fredneshalvøya, i påvente av ny reguleringsplan i 2019. Dersom det blir vedtatt midler til kommunedelplanarbeid for Knutepunktet, så vil også dette arbeidet starte opp i 2019. Vi ser derfor for oss en høy aktivitet for hele virksomheten i årene fremover.

Det er kun to mindre gebyrer innen Matrikkelloven som forslås endret i 2019, for bedre samsvar med selvkost. Resten av satsene foreslås å være de samme som i 2018.

Mål

På bakgrunn av utfordringene som er omtalt ovenfor settes følgende mål for perioden med tiltak for første år i perioden.

Periodemål 2019-22	Tiltak 2019
Legge til rette for en fremtidsrettet byutvikling, som særskilt bygger opp under målet om ønsket befolkningsvekst.	Revidering av kommuneplanens arealdel - sluttbehandling.
Anleggsfase for E18 er iverksatt	Regulering av E18 Kjørholt - Langangen med ny Grenlandsbru er vedtatt
Kommunedelplan for knutepunktet er vedtatt	Kommuneplanprosess for Knutepunktet er igangsatt

6.4.2 Kommunalteknikk

Nøkkeltall

	Porsgrunn 2015	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017	Kostragruppe 13
Prioritet				
Bto. inv.utg. i kr pr. innb., komm. veier og gater	502	466	435	903
Samferdsel, kommune Nto. dr.utg. Beløp pr innb (kr)	1 051	1 101	1 033	804
Produktivitet				
Avløp - Gebyrgrunnlag per innbygger tilknyttet kommunal avløpstjeneste (kr/tilkn.innb)	1 530	1 512	1 901	
Bto. dr.utg. ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate	103 803	110 955	115 754	120 462
Renovasjon - Gebyrgrunnlag per årsinnbygger for kommunal avfallshåndtering (kommune)	892	968	984	
Vann - Gebyrgrunnlag per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)	1 023	1 041	1 095	
Dekningsgrad				
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent)	37,7 %	38,1 %	37,1 %	
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsn. siste tre år	0,9 %	0,6 %	0,8 %	
Antall kilometer kommunal vei og gate per 1000 innbygger	6,79	6,74	6,76	5,27
Kvalitet				
Avløp - Andel fornyet spillvannnett, gjennomsnitt for siste tre år	0,5 %	0,7 %	1,2 %	0,8 %
Vann - Estimert gjennomsnittlig husholdningsforbruk per tilknyttet innbygger (l/pers/døgn)	166	165	166	
Vann - Estimert vannlekkasje per meter ledning per år (m ³ /m/år)	6,0	5,9	5,3	5,4
Grunnlagsdata (Nivå 3)				
B7. Mengde kommunalt vann til lekkasje	1 931 152	1 948 565	1 794 169	
Septiktømming - antall tilknyttede innbyggere	1 174	1 198	731	
Total vannleveranse på kommunalt distribusjonsnett	5 122 419	5 114 344	4 836 036	

Kvalitet

Vannkvaliteten i Porsgrunn kommune er svært god og stabil. For å sikre fortsatt god kvalitet er også restriksjoner i nedbørfeltene svært viktig.

Analysen for Farris og Mjøvann foreligger med følgende anbefalinger om tiltak:

- Føre-var prinsippet må vurderes når det gjelder hva som kan tillates etablert av nye aktiviteter i nedbørfeltet, deriblant omfanget av fremtidig beitevirksomhet
- Videreføring av dagens restriksjoner med hensyn på menneskelig aktivitet i nedslagsfeltet
- Kartlegge mulige tilførsler fra hus og hytter til drikkevannskildene også fra nabokommunene

Vi er på god vei til å gjennomføre målsettingene satt i hovedplan vann og hovedplan avløp med de investeringer som ligger i forslag til økonomiplan.

Prioritet og produktivitet

Brutto driftsutgift i kr. pr. km. kommunal vei og gate er betydelig lavere enn sammenlignbare kommuner.

De siste årene har det vært lite midler til re-asfaltering. Dette har bidratt til redusert vei kapital. Bypakke-midler har fokus på re-asfaltering av gang- og sykkelveier langs fylkesveier og kommunale veier. Dette medfører at KOSTRA-tallet "Netto driftsutgifter til samferdsel i alt pr. innbygger" øker uten bruk av kommunale midler. Dette styrker vei kapitalen, men veier likevel ikke opp for den lave årlige bevilgning til asfaltering/div. veitbedringer. Investeringer til re-asfaltering foreslås øket.

Netto driftsutgifter til samferdsel i alt pr. innbygger ligger over gjennomsnittet. Dette skyldes i hovedsak to forhold. Det ene gjelder driften av fjordbåtene og det andre forholdet er at Porsgrunn har 28 % mer vei pr. innbygger enn Gruppe 13.

Mål

På bakgrunn av utfordringene som er omtalt ovenfor settes følgende mål for perioden:

Forbedring

Forbedringsmål	Prosess	Startverdi	Mål	Tiltak
Redusere lekkasjetap vann	KP-1.2 Drift vann og avløp	134 l/PE døgn (1989)	100 l/PE døgn (2018)	Utsifting 1% pr år
				Aktiv lekkasjesøk
Redusere fremmedvann til avløpsnett	KP-1.2 Drift vann og avløp	12.000 m ³ (middeldøgn) 2016	Årlig reduksjon 500 m ³ (middeldøgn) 2018	Utsifting 1% pr år
				Aktiv feilsøking
				Pålegg om separering

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Kvalitetsmål

Område	Målepunkt	Mål	Hvor
Ytre miljø	Rensegrad renseanlegg	Ekskl overløp – 90 %	ID-155
	KRA – P		
	HRA - P		
	LRA – P		
	ORA - P		
	KRA - KOF	60 %	
	HRA - KOF	60 %	
Ytre miljø	LRA - KOF	55 %	
	ORA - BOF	90 %	
	Overløpsutslipp ledningsnett	<15 % målt som KOF	Beregninger lagret under hvert RA her: I:\Kommunalteknikk\05 Vann og Avløp\02 Avløp
	KRA		
	LRA		
Kvalitet	Rapporterte kvalitetshendelser	1 pr ansatt pr år	Hendelsesmodul i TQM-Enterprise
	Avbrudd i vannforsyningen	0 ledningsbrudd > 8 timer	Gemini
	Kjelleroversvømmelser	0	Gemini
Økonomi	Driftskostnader i forhold til budsjett – Vann	+/- 1 %	Regnskap og økonomi
	Driftskostnader i forhold til budsjett – Avløp	+/- 1 %	Agresso

6.4.3 Bygg- og eiendomsdrift

Nøkkeltall

	Porsgrunn 2015	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017	Kostragruppe 13
Prioritet				
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger	4 062	4 278	4 529	4 721
Samlet areal på formålsbyggene kommunen eier i kvadratmeter per innbygger	4,9	4,9	5,2	4,1
Produktivitet				
Herav energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter	110	103	111	107
Herav utgifter til renholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter	102	115	125	171
Korr. brutto driftsutg totalt Eiendomsforvaltning, kommune	834	879	871	1 022
Utgifter per kvadratmeter bygg (kr)				
Utgifter til driftsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter	393	430	435	527
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter	9	6	19	104
Dekningsgrad				
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere	24	24	24	19

	Porsgrunn 2015	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017
Kvalitet (egne registreringer)			
Resultat av brukerundersøkelser:			
Forvaltning og drift av eiendommer	3,9	4,1	4,41
Renhold	4,3	3,9	3,75
Prosjektledelse av byggeprosjekter	4,8	4,8	4,91

Kommentarer til nøkkeltallene

Kvalitet

Brukerundersøkelsene er en viktig del av virksomhetenes utviklings- og forbedringsarbeid, resultatene viser at brukerne stort sett er rimelig tilfredse med tjenestene som leveres.

For Bygg- og eiendomsdrift er forbedringsområdet informasjon/ kommunikasjon med brukerne av bygg, samt oppfølging av innmeldte tiltak og ønsker.

Prioritet

Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning pr innbygger, er utgifter som må dekkes av kommunens frie inntekter. Vi har hatt en økning de siste årene, men ligger fortsatt lavere enn nivået til KG13.

Samlet areal på formålsbygg som kommunen eier har økt siste 3 år, mens KG13 er på samme nivå. Vi har nå ca. 26 % mer areal per innbygger enn gjennomsnittet for KG13, dette gjelder spesielt innen

formålsgruppene kultur- og institusjonsbygg. Vedtatte investeringstiltak vil forsterke denne trenden, gitt dagens innbyggertall.

Produktivitet

Våre utgifter til vedlikehold ligger fortsatt lavt sammenlignet med både KG13 og landet for øvrig, utgiftene til vedlikehold var i 2017 kr 19 pr/m², mot KG13 som brukte kr 111 pr/m². Det forventes en økning i våre utgifter til vedlikehold da det i kommende handlingsplanperiode er signalisert/vedtatt en ytterligere økning i bevilgingen til vedlikehold. Dette er en svært positiv utvikling både mht. ivaretagelse bygningsmassen og kvalitetsøkning for den tjenesteytingen som utføres i byggene.

Korrigerede brutto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter viser driftsutgifter ved kommunens egen tjenesteproduksjon. Dette innbefatter drift og vedlikehold av formålsbyggene, samt forvaltning av hele kommunens bygg og eiendomsmasse. Kostnadene er stabilt lavere enn KG13 hovedsakelig grunnet våre lave utgifter til vedlikehold.

Renhold:

Utgifter til renhold per kvadratmeter(eide bygg), har økt pga opprydding i arbeidsavtaler de 3 siste årene, men vi ligger fortsatt lavere enn KG13. Det er anskaffet nytt digitalt system for generering av renholdsplaner på iPad og renholdskalkyler. Det nye planleggingssystemet gir oss et godt grunnlag for å optimalisere våre renholdsleveranser, fleksibilitet for endringer i lokaler og løpende oversikt over utført arbeid. Våre brukere vil kunne få en oversikt over hvilke arbeidsoppgaver som er utført og hva de kan forvente å få levert fra renholdsavdelingen. Renhold utgjør en vesentlig del av FDV kostnadene i et bygg, samtidig som riktig renhold er viktig og nødvendig for både helse, miljø og trivsel. Digitale renholdsplaner på iPad vil gi renholderne en komplett oversikt over dagens arbeidsoppgaver, samt elektronisk kommunikasjon med sin leder og tilganger på produktinformasjon, opplæring etc.

Drift:

Vi har redusert forbruket av energi målt i kwh, men utgiftene økte i 2017 målt mot KG13, selv om KG13 også har økt utgift. Årsaken er delvis endring av måleparameter som nå kun er eide bygg, samt at fjernvarme er relativt dyrt i perioder, at andre har bedre innkjøpsavtaler og/eller er blitt ennå bedre på å spare energi (målt i kwh).

Det vil fremover bli sterkt fokus på å redusere energibruken gjennom tett oppfølging og kursing av ansatte. Det er i perioden bevilget 29,5 MNOK i investeringsmidler til ENØK-tiltak for å redusere utgiftene til energi. Driftsavdelingen vil med noe endret organisasjon skjerpe våre krav til effektivitet, løpende oppfølging og drift av kommunens bygg. Avdelingen skal også forestå løpende vedlikehold og nødvendig oppussing av kommunale boliger.

Dekningsgrad

Porsgrunn har 5 flere boliger pr 1000 innbyggere enn KG13. Selv om det for denne indikatoren regnes som positivt å ha høy andel, er det en overordnet målsetting å redusere antall kommunalt disponerte boliger. Dette gjøres bl.a. ved å avvikle innleieforhold og tildelingsrettigheter, samt salg av boliger. Det vil i kommende periode bli foretatt en evaluering av boligporteføljen for å søke å tilpasse den til boligbehovet.

Økonomiske rammer

De økonomiske rammene for Bygg- og eiendomsdrift blir stadig mer krevende. Det er et mål at konsekvensene for brukerne skal bli minst mulig, men det kan ikke utelukkes at tjenestenivået vil bli noe redusert.

Det vil bli sterkt fokus fremover på å legge til rette for kostnadseffektiv drift og forvaltning av bygningsmassen, herunder raskest mulig gjennomføring av leietakerskifte i kommunale utleieboliger som vil bidra til redusert husleietap.

I de større investeringsprosjektene vil det være fokus på å holde investeringene så lave som mulig, samt sikre at byggenes kvaliteter understøtter lavest mulig utgifter til FDV over byggets levetid.

Mål

På bakgrunn av utfordringene som er omtalt ovenfor settes følgende mål for perioden med tiltak for første år i perioden.

Periodemål 2019-22	Tiltak 2019
1. Drift av bygg skal være kostnadseffektiv og bedre enn kommunegruppe 13	1.1. Anskaffe og implementere nytt forvaltningssystem – systematisk/periodisk oppgavefordeling og gjennomføring. 1.2. Analysere Kostra tall hvor vi ligger høyere, kartlegge og planlegge tiltak for å redusere utgifter.
2. Energiutgiftene i kr/m ² skal i perioden være 5% bedre enn snittet av kommunegruppe 13.	2.1. Styring av tekniske anlegg gjennomgås 2.2. Gjennomføre prioriterte Enøk tiltak
3. Boligporteføljen skal evalueres og tilpasses behovet	3.1. Gjennomføre forprosjekt: bygge egnede boliger i egenregi på egen tomt 3.2. Analysere/vurdere fremtidig behov for ulike boligtyper

6.4.4 Brann og feiervesen

Nøkkeltall

Prioritet	Porsgrunn 2015	Porsgrunn 2016	Porsgrunn 2017	Kostragruppe 13
Antall boligbranner pr. 1000 innbyggere	0,70	0,44	0,61	0,33
Antall utrykninger: sum utrykninger til branner og andre utrykninger pr. 1000 innbyggere		23,0	22,1	17,7
Netto driftsutgifter til funksjon 338 pr. innbygger(B)	67	59	53	49
Netto driftsutgifter til funksjon 339 pr. innbygger(B)	1 048	1 061	1 063	697

Kommentarer til nøkkeltallene

Antall boligbranner pr. 1000 innbyggere har gått noe ned de siste årene, men dette er et tallgrunnlag som kan opptre varierende. Dette skyldes at man må ha tilstrekkelig utvalg målt over flere år. Antall utrykninger ligger derimot relativt stabilt. Brann- og redningstjenesten har en økende oppgave- og tjenesteportefølje, og brannvesenet er i større grad ute på redningsoppdrag av ulik karakter. Det er også et økende fokus på håndtering av tilsiktede hendelser, naturbaserte hendelser og samvirke med andre aktører.

KOSTRA-tallene for beredskap (funksjon 339) har de siste tre årene stabilisert seg, dette indikerer at brannvesenet har redusert sitt driftsbudsjett. Brannvesenet har noe høyere driftsutgifter enn øvrige i KOSTRA-gruppe 13, og det jobbes med et felles brannprosjekt i Grenland som vil kunne påvirke dette. Grenland er Norges største risikoregion, med mye industri som har storulykkepotensiale, og dette stiller høye krav til en god samfunnssikkerhet og beredskap for lokalbefolkningen. Det er også noe ulik rapportering innenfor denne KOSTRA-gruppen, som medfører noe usikkerhet i tallene.

Innenfor funksjon 338 (forebygging) ligger brannvesenet stabilt de siste årene, på relativt likt nivå med KOSTRA-gruppe 13.

Mål

På bakgrunn av utfordringene som er omtalt ovenfor settes følgende mål for perioden med tiltak for første år i perioden.

Periodemål 2019-22	Tiltak 2019
Ny brannorganisering - Grenland Brannvesen er etablert	Porsgrunn, Bamble og Drangedal har vedtatt et forprosjekt om brannsamarbeid. Hovedprosjekt realiseres i løpet av 2019. Sak om ny brannordning blir fremlagt bystyret for behandling 1. halvår 2019.

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Driftstiltak og konsekvensjusteringer samlet for Miljø og byutvikling

Tabellen nedenfor er en fullstendig oversikt med alle endringene fra opprinnelig budsjett 2018 til forslag til budsjetttramme for 2019 for rammeområdet. Endringene gjelder lønns- og prisjustering (tekniske justeringer) andre endringer i budsjetttrammene i 2018 som videreføres. Og ikke minst er det tiltak som refererer seg til endringer i aktivitet, - tidligere vedtatte og nye tiltak og det gjelder innsparingstiltak innenfor området.

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2019	2020	2021	2022
Vedtatt budsjett	227 407	227 407	227 407	227 407
Sum Prisjustering og diverse endringer	1 397	1 397	1 397	1 397
Sum Budsjettendringer inneværende år	2 017	2 317	2 317	2 767
Tekniske justeringer	3 415	3 715	3 715	4 165
Konsekvensjustert ramme	230 822	231 122	231 122	231 572
Tidligere vedtatte tiltak				
626 Bygg og eiendomsdrift - FDV netto endring som følge av endret areal	4 847	9 073	9 424	9 023
626 Bygg og eiendomsdrift - økt vedlikehold av bygningsmassen	2 000	6 000	7 000	7 000
603 Brann og feiervesen - ny brannordning	-1 000	-4 000	-5 000	-5 000
626 Bygg og eiendomsdrift - rehabilitering eide utleieboliger	1 000	1 000	1 000	1 000
626 Bygg og eiendomsdrift - endring vedr Porsgrunn Boligstiftelse	775	775	775	775
626 Bygg og eiendomsdrift - endringer i 1. tertialrapport - 16	-600	-600	-600	-600
606 Kommunalteknikk - økt boligbygging - Lønn ingeniør	-500	-500	-500	-500
603 Brann og feiervesen - finansiering av prosjektleder for brannsamarbeid.	-500	-500	-500	-500
666 Byutvikling - Volumøkning gebyrer	-500	-500	-500	-500
606 Kommunalteknikk -bruene og rundkjøring ut på øya i elva	400	400	400	400
606 Kommunalteknikk - overtakelse av Hovengagata	250	250	250	250
666 Byutvikling - revidering kommuneplanens arealdel	-100	-100	-100	-100
606 Kommunalteknikk - tursti langs elva Skien Porsgrunn	0	500	500	500
606 Kommunalteknikk: Vedlikehold Kammerherreløkka - passasje og torgareal.	0	50	50	50
Andre tiltak/Interne endringer	0	0	100	100
Sum Tidligere vedtatte tiltak	6 072	11 848	12 299	11 898
Nye tiltak				
Nye tiltak				
1,1% Effektivisering 2019	-2 075	-2 075	-2 075	-2 075
603 Brann og feiervesen - kompetansetiltak	300	300	300	300
603 Brannvesen: Flytting av beredskapsansvarlig	754	754	754	754
606 Kommunalteknikk: Løypekjøring i helgene	100	100	100	100
606 Kommunalteknikk: Nærlekeplasser, parker og lekeplasser	100	100	100	100
606 Kommunalteknikk: Sommer jobb for ungdom	200	200	200	200
606 Kommunalteknikk: Vedlikehold parker og lekeplasser	200	200	200	200
626 Bygg og eiendom: Statsbudsjettet 2019	185	185	185	185
626 Bygg og eiendomsdrift - økt innleie til Sentrum helsestasjon	30	30	30	30
626 Bygg/eiendom: Gevinst Enøk-satsing. Redusert energibudsjett	-207	-414	-621	-828
666 Byutvikling - regulering Frednes.	250	0	0	0
Andre tiltak/Interne endringer	1 214	914	914	464
Sum Nye tiltak	1 051	294	87	-570
Nye tiltak og realendringer budsjett	7 123	12 142	12 386	11 328
Ramme 2019-2022	237 945	243 264	243 508	242 900

6.5 Kirker og trossamfunn

Porsgrunn kirkelige fellesråds forslag innspill ble mottatt i brev fra kirkesjefen datert 27.04.2018 og deretter bekreftet etter behandling i fellesrådet i mai:

Innspill til kommunens handlingsprogram 2019 - 22

I forbindelse med kommunens behandling av handlingsprogram 2019 – 22 oversendes her fellesrådets innspill.

De innspillene som fremgår her ble behandlet i kirkelig fellesråd i mai . Fellesrådet tar med både drifts- og investeringsbehov her, og det er ingen uventede nye elementer men heller en konkretisering og utdyping av behov som tidligere er meddelt.

Driftsbudsjettet:

Østre Porsgrunn kirke.

Denne skal etter gjeldende framdriftsplan stå ferdig 1. april 2019. Årlig FDV kostnad kr 700.000, se vedlegg. Konsekvens effekt vil være kr 525.000 for 2019 og kr 175.000 for 2020.

Gravplassdrift.

Gjennom avtale om tjenesteyting gjøres drift av gravplassene i Porsgrunn. Gjennom flere år har vi sammen registrert at det ikke er tilstrekkelig økonomisk ramme til å opprettholde kvaliteten og videreutvikle nivået på tjenestene som utføres. For å oppnå ønsket kvalitet på gravplassene er det nødvendig å øke driftsrammen med kr 500.000 årr, jfr vedlagt notat.

Investeringsbudsjettet:

Gravplassene.

Etablering av Navnet minnelund på Eidanger kirkegård. Dette er et stort ønske fra kommunens innbyggere å få tilbud om i Porsgrunn og gravferdsforvaltningen får mange henvendelser om dette.

På denne bakgrunn og i forståelse med de i kommunen som forvalter den delen av tjenesteytingsavtalen har Feste AS (som tegnet siste utvidelse av Eidanger kirkegård) utarbeidet et notat om hvordan dette kan løses og det er også knyttet erfaringstall til forslaget. Vi foreslår at det bevilges midler til å etablere «Navnet minnelund på Eidanger i 2019 og at denne utvides i 2021 med hhv kr 540.000 og 300.000.

Videre ser vi behov for å lage et slikt anlegg også på Østre Porsgrunn kirkegård. Og vi foreslår at det bevilges midler til dette i 2020, kr 840.000, se vedlagt notat.

Når det gjelder normalt utstyr til å gjennomføre driften av gravplassene så er dette utstyret nå nærmest utslitt. Derfor ber vi etter tydelige innspill fra Kommunalteknikk også om at det settes av tilstrekkelige investeringsmidler til dette de neste 4 årene med kr 1,5 mill de første tre årene til hhv Gravplassgravemaskin,

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Hjullaster og Traktor (med nødvendig utstyr). Og vi foreslår kr 0,5 mill til oppgradering av hekker mm i 2022, se notat om forvaltningsplan som er vedlagt.

Oppsummert ser innspillet til konsekvensjustert budsjett slik ut:

Drift

	2019	2020	2021	2022
Østre Porsgrunn kirke	525.000	175.000		
Gravplassforvaltning, tjenesteyting	500.000			
Sum drift	1.025.000	175.000		

Investering

	2019	2020	2021	2022
Navnet minnelund 1 Eidanger	540.000			
Navnet minnelund Østre Porsgrunn		840.000		
Navnet minnelund 2 Eidanger			300.000	
Gravplassgravemaskin	1.500.000			
Hjullaster		1.500.000		
Traktor m/nødvendig utstyr			1.500.000	
Generell oppgradering av hekker og beplantning				500.000
Sum investering	2.040.000	2.340.000	1.800.000	500.000

I tillegg bør det i perioden vurderes å sette av tilstrekkelige midler til opparbeidelse av flere gravfelt på Eidanger kirkegård, samt forberede utvidelse av gravplassen (jfr tidligere innspill til kommuneplanens arealdel).

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Driftstiltak og konsekvensjusteringer samlet for Kirker og trossamfunn

Tabellen nedenfor er en fullstendig oversikt med alle endringene fra opprinnelig budsjett 2018 til forslag til budsjetttramme for 2019 for rammeområdet. Endringene gjelder lønns- og prisjustering (tekniske justeringer) andre endringer i budsjetttrammene i 2018 som videreføres. Og ikke minst er det tiltak som refererer seg til endringer i aktivitet, - tidligere vedtatte og nye tiltak og det gjelder innsparingstiltak innenfor området.

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2019	2020	2021	2022
Vedtatt budsjett	21 610	21 610	21 610	21 610
Sum Prisjustering og diverse endringer	268	268	268	268
Tekniske justeringer	268	268	268	268
Konsekvensjustert ramme	21 878	21 878	21 878	21 878
Tidligere vedtatte tiltak				
Sum Tidligere vedtatte tiltak	0	0	0	0
Nye tiltak				
1,1% Effektivisering 2019	-247	-247	-247	-247
400 Kirke og trossamfunn - økt tilskudd FDV - utgifter nye Østre Porsgrunn kirke	660	880	880	880
Sum Nye tiltak	413	633	633	633
Nye tiltak og realendringer budsjett	413	633	633	633
Ramme 2019-2022	22 291	22 511	22 511	22 511

Vedlegg 1 Samlet investeringsoversikt – budsjettskjema 2B

Beløp i 1000

Tjenesteområde	Regnskap 2017	Oppr. bud. 2018	Økonomiplan				Sum 2019 - 2022
			2019	2020	2021	2022	
Formannskapet							
IT-investeringer ÅBEV	1 923	3 500	0	0	0	0	0
IKT og digitalisering	0	0	19 000	6 000	3 000	7 000	35 000
IKT - satsning disp. av særskilte avsetninger	2 072	5 000	0	0	0	0	0
System for kundefølgning servicesenteret	916	0	0	0	0	0	0
Nytt system for kvalitetsstyring	134	0	0	0	0	0	0
Til disp for strategiske eiendomskjøp	2 784	500	500	500	500	500	2 000
VA Lønnebakke industriområde	0	9 000	10 000	0	0	0	10 000
Utbyggingsavtaler - boligbygging	0	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
Avsetning til garantiarbeider	43	0	0	0	0	0	0
Prosjekt mangler	179	0	0	0	0	0	0
Sum	8 049	28 000	39 500	16 500	13 500	17 500	87 000
Barn, unge og kultur							
Ungdomsskolene - strukturendring	0	10 000	10 000	90 000	60 000	0	160 000
Langangen skole	0	0	2 000	10 000	0	0	12 000
Brevik Oppvekstsenter - skolestruktur	91 008	75 000	0	0	0	0	0
Utearealer skole og barnehage	1 134	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
IKT- skolene ÅBEV	0	2 000	0	0	0	0	0
Ny barnehage Vestsiden	1 077	5 000	0	0	0	0	0
Ny barnehage i sentrum	745	18 000	65 000	12 300	0	0	77 300
Barnehagene inventar og utstyr	0	900	0	0	0	0	0
Biblioteket - tiltak for meråpent bibliotek.	0	8 000	0	0	0	0	0
Kultur - div inventar og utstyr	1 371	2 500	4 150	3 500	1 000	2 500	11 150
Kjølnes - ny svømmehall	5 338	122 000	155 000	0	0	0	155 000
Lyssetting av Urædd løypa	2 623	0	0	0	0	0	0
Kommunale idrettsanlegg iht hovedplan	0	0	2 450	3 000	5 200	7 700	18 350
Sprinkling Brevik	1 028	0	0	0	0	0	0
Prosjekt mangler	1 675	0	0	0	0	0	0
Sum	105 999	244 400	239 600	119 800	67 200	11 200	437 800
Helse og omsorg							
Økt bruk av velferdsteknologi	0	1 000	0	0	0	0	0
Utskifting av inventar sykehjemmene	75	500	500	500	500	0	1 500
Samlokalisering hjemmetjenestene Eidanger	2 345	0	0	0	0	0	0
Sykehjemsutbygging trinn 1 (Mule/Vestsiden)	179 153	8 000	0	0	0	0	0
Sykehjemsutbygging trinn 2 St Hansåsen	0	13 000	0	7 800	0	0	7 800
Sykehjemsutbygging trinn 3 Utvid. Mule	0	1 500	0	0	0	2 000	2 000
Frednes sykehjem - uteområde	436	0	0	0	0	0	0
Tilrettelagte boliger for mennesker rus/ROP utfordringer	0	11 200	500	12 000	0	0	12 500
Boliger til prioriterte grupper ÅBEV	528	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Ombygging Nystrand bygg C	947	25 300	0	0	0	0	0
Miljøarbeidertjenesten oppgrad - Bjørkedalen	106	0	0	0	0	0	0
Prosjekt mangler	114	0	0	0	0	0	0
Sum	183 703	62 500	3 000	22 300	2 500	4 000	31 800
Miljø og byutvikling							
Bypakka/belønningsordningen	5 753	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000	28 000
Salg tomter - bolig	554	0	0	0	0	0	0
Samfunnshus/bedehus Heistad	0	0	500	0	0	0	500
E-byggesak	0	1 000	0	0	0	0	0
Utstyr brannvesenet ÅBEV	2 849	1 000	0	1 000	400	400	1 800
Garasje Porsgrunn brannstasjon	0	0	5 000	0	0	0	5 000
Tankbil Porsgrunn brann og redningsvesen	0	0	4 000	0	0	0	4 000
Feierbiler	0	0	0	0	1 000	1 000	2 000
Brannvern - Biler	0	0	1 300	600	0	2 000	3 900
Brannvern - Høydemateriell/Lift	0	0	0	8 000	0	0	8 000
Nytt digitalt forvaltningssystem B & E-drift	0	0	600	0	0	0	600

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Tjenesteområde	Regnskap	Oppr. bud.	Økonomiplan				Sum
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2019 - 2022
Renholdsavdelingen div investeringer	0	700	650	350	0	0	1 000
Vaskeriet - utskifting av maskiner	0	350	600	300	0	0	900
Eiendomsforv. - utredning, kostnadssetting	135	500	500	500	500	500	2 000
Eiendomsforv. utviklingstiltak ÅBEV	12 283	10 000	4 000	5 000	5 000	5 000	19 000
Eiendomsforv. - ENØK - tiltak	599	5 000	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
Eiendomsforvaltning drift - nye lokaler	450	0	0	0	0	0	0
Ny kassebil driftsavd. - B & E-drift	0	0	350	0	0	0	350
Oppgrad. og modernisering komm. eide tilfluktsrom	0	0	3 000	2 000	0	0	5 000
Porsgrunnstunnellen- off.tilfluktsrom	0	0	5 000	0	0	0	5 000
Rehabilitering vann ÅBEV	30 750	36 000	41 000	46 000	47 000	48 000	182 000
Reservevannforsyning fra Skien og Bamble	1 001	10 000	20 000	0	10 000	0	30 000
Forsterke vannforsyning Vestsiden/Knarrdalstrand	0	500	6 000	0	0	0	6 000
Valleråsen - ny varmegarasje	0	5 000	0	0	0	0	0
Valleråsen filterbytte mm	535	0	0	0	0	0	0
Utskifting av PREMO vannledning	11 941	20 000	20 000	20 000	10 000	0	50 000
Tiltak i forb. med vanddirektiv	4 558	4 000	5 000	5 000	6 000	6 000	22 000
Nye vannmalere/- soner	508	1 000	0	0	0	0	0
Mjøvannsdammen - oppgradering mv.	248	6 000	0	0	0	0	0
Rehabilitering avløp ÅBEV	41 852	36 500	41 500	46 500	47 500	48 500	184 000
Ledningsanlegg avløp Franklintorget	9 182	10 000	0	0	0	0	0
Langangen renseanlegg - kapasitetsutvidelse	2 938	0	0	0	0	0	0
Knarrdalsstrand renseanlegg fom 2011 ÅBEV	1 076	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Pasadalen etterdrift og avvikling	449	0	0	0	0	0	0
Rasfarlige områder, sikring ÅBEV	412	750	750	750	750	750	3 000
Parker, lekeplasser, friarealer ÅBEV	2 053	1 500	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Utvikling av boligtomter	1 727	0	0	0	0	0	0
Sildevika/Dikken - ny brygge	594	0	0	0	0	0	0
Olavsberget badeplass - nytt toalettanlegg	438	0	0	0	0	0	0
Tilrettelegging for friluftsliv	0	500	0	0	0	0	0
Rehabilitering aksens kino-bibliotek	0	6 000	0	0	0	0	0
Rehabilitering parken Dina Bergs hage	0	0	2 000	0	0	0	2 000
Parker mv - tilskuddsfinansierte prosjekt	0	0	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
VA anlegg Sverresgate iht gatebruksplanen	895	12 000	4 000	7 000	0	0	11 000
VA-anlegg i f.m. bolig- og næringsutvikling	0	0	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Trafikksikringsmidler ÅBEV	1 459	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Div. vegutbedringer ÅBEV	4 496	3 500	5 500	5 500	5 500	5 500	22 000
Fornytelse av maskiner ÅBEV	2 335	3 000	4 000	4 000	4 000	4 000	16 000
Oppgradering av komm. bruer og brygger ÅBEV	934	750	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Pullerter i Porsgrunn sentrum	0	0	1 000	0	0	0	1 000
Oppgrad kollektivterminal / Kammerherreløkka	143	0	0	0	0	0	0
Digitalisering av infrastruktur - Komtek	0	0	1 000	0	0	0	1 000
Parkering Bergsbygda skole/Røra	0	0	1 200	0	0	0	1 200
Utskifting av gatelys ÅBEV	976	750	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Parkering inv pga endret parkeringsforskrift	328	0	0	0	0	0	0
LED belysning- gater	0	2 500	0	0	0	0	0
Eidanger kirkegård	0	0	540	0	0	0	540
Ladestasjon - EL biler	0	0	500	0	0	0	500
Prosjekt mangler	3 775	0	0	0	0	0	0
Sum	148 226	188 300	208 990	182 000	167 150	151 150	709 290
Kirker og trossamfunn							
Kirkegårdsmaskiner	0	0	1 500	1 500	1 500	0	4 500
Livssynsnytralt seremonibygge på Eidanger	0	0	1 000	15 000	20 000	0	36 000
Kirkene - rehabilitering mv.	47	1 500	500	500	500	2 000	3 500
Langangen kirke - brannsikring	2 407	0	0	0	0	0	0
Sum	2 455	1 500	3 000	17 000	22 000	2 000	44 000
Frie inntekter og utgifter							
Sum	0	0	0	0	0	0	0
Sum investeringer	448 433	524 700	494 090	357 600	272 350	185 850	1 309 890

Vedlegg 2 Gebyrer

1.1 Gebyrer på vann, avløp, renovasjon og feiing

VANN

UTGIFTER	1000 kr	INNTEKTER	1000 kr
Drift vannverk	21 920	Gebyr	44 415
Andel felleskostnader	2 008	Andre inntekter	345
Kapitalkostnad	22 380	Bruk av fond	1 548
SUM gebyrgrunnlag	46 308	SUM inntekter	46 308

AVLØP

UTGIFTER	1000 kr	INNTEKTER	1000 kr
Drift avløp	41 956	Gebyr	70 822
Andel felleskostnader	2 628	Andre inntekter	571
Kapitalkostnad	28 663	Bruk av fond	1 854
SUM gebyrgrunnlag	73 247	SUM inntekter	73 247

RENOVASJON

UTGIFTER	1000 kr	INNTEKTER	1000 kr
Drift renovasjon	38 384	Gebyr	37 904
Andel felleskostnader	690	Andre inntekter	23
Kapitalkostnader	2 740	Bruk av fond	3 887
SUM gebyrgrunnlag	41 814	SUM inntekter	41 814

FEIING

UTGIFTER	1000 kr	INNTEKTER	1000 kr
Drift feiervesenet	4 846	Gebyr	5 521
Andel felleskostnader	632	Diverse inntekter	0
Kapitalkostnader	118	Bruk av fond	75
SUM gebyrgrunnlag	5 596	SUM inntekter	5 596

I felleskostnader inngår del av regnskap og innfordring, personal, IT mv. Dekningsgraden for vann, avløp, slam, renovasjon og feiing sett over noen år skal være 100 %.

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

TYPE GEBYR	Kroner eks. mva	Endring 2018 – 2019
I. a. VANN		
Tilknytning pr. eiendom	1,00	
Årsgebyr, pr. m ³	11,00	+4,8 %
Fastgebyr	1 000,00	0 %
I. b. AVLØP		
Tilknytning pr. eiendom	1,00	
Årsgebyr, pr. m ³	21,00	+13,5 %
Fastgebyr	1 400,00	0 %
I. c. RENOVASJON		
Vanlig abonnement pr. dunk <i>Septiktømming:**</i>	2 200,00	-17 %
- Slam tømmes hvert 2. år, pr. m ³ pr. år	500,00	0 %
- Tette tanker, pr. tømming, stykkpris	1 650,00	+10 %
I. d. FEIING		
Pr. pipe pr. år	221,00	0 %
Tilsyn av fyringsanlegg	221,00	0 %

PRISEKSEMPEL for en enebolig på 120 m², 1 søppeldunk og 1 pipe.*

TYPE GEBYR	ENHETSPRIS Kroner eks. mva	PRISEKS.: En enebolig inkl. mva*
I. a. VANN		
Fastgebyr	1000,00	1 250,00
Årsgebyr etter stipulert forbruk	11,00	1 650,00
I. b. AVLØP		
Fastgebyr	1 400,00	1 750,00
Årsgebyr etter stipulert forbruk	21,00	3 150,00
I. c. RENOVASJON		
Standard abonnement pr. år	2 200,00	2 750,00
Slamtømming hvert 2. år. kr/kubikkmeter/år**	500,00	
Tette tanker. kr pr tømming	1 650,00	
I. d. FEIING		
Tilsyn av fyringsanlegg mv	221,00	221,00
Feiing av en pipe	221,00	276,25
SUM KOMMUNALEGEBYRER		11 047,25
EIENDOMSSKATT		
Bolig m/eiend.skattegr.lag 0,99 mill kr og 7 ‰	6 930,00	6 930,00
SUM GEBYRER/EIENDOMSSKATT (*)		17 977,25

*) Innebærer en økning i sum gebyrer/eiendomsskatt fra 2018 tilsvarende 3%

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Gebyrer i perioden: eks. mva

	2018	2019	2020	2021	2022
Vann, gebyr, kr/m ³	10,50	11,00	12,80	14,30	15,80
Avløp, gebyr, kr/m ³	18,50	21,00	22,50	24,00	23,80
Renovasjon, gebyr for en husholdning	2 650	2 200	2 250	2 340	2 370
Feiegebyr pr pipe	221,00	221,00	233,00	242,00	250,00
Tilsyn fyringsanlegg	221,00	221,00	233,00	242,00	250,00
Feiegebyr, fritidsbolig			117,00	121,00	125,00
Tilsyn fritidsbolig			117,00	121,00	125,00

* Beløpene er i faste 2018 kroner.

** Gebyr for slamtømming og tette tanker søkes harmonisert med årsgebyr for avløp, for en standard enebolig.

1.2 Gebyrregulativ for plan- og byggesak

Gjeldende fra 1.1.2019. Det er samme satser som i 2018.

A	GEBYRREGULATIV FOR PLANSAKER 2019:	2019
1 a	Oppstartsmøte: <i>Gebyr for oppstartsmøte godskrives ved fastsettelse av gebyr for plansaksbehandling dersom planforslaget sendes kommunen innen ett år etter avholdt oppstartsmøte</i>	18 000
1 b	Behandlingsgebyr: Fast gebyr for å ta sak til behandling	71 800
1 c	Arealgebyr: Pr. 100 m ² planareal <20.daa m ² Ved %-BRA > 100% eller BYA > 50% regnes gebyret ut per 100 m ² BRA (BRA = bruksareal, BYA= bebygd areal, jfr. Miljøverndepartementets veileder H-2300)	1 150
	Pr. 100 m ² planareal >20 daa	650
1 d	Unntak fra gebyrer: Følgende formål blir ikke gebyrbelagt: <ul style="list-style-type: none"> Eksisterende bebyggelse, herunder idrettsanlegg som er offentlig tilgjengelig og grav- og urnelunder, i områder for bebyggelse og anlegg, når det ikke legges til rette for høyere utnyttelse. Offentlig vegareal Grønnstruktur Landbruks-, natur- og friluftformål Hensynssoner, når areal innenfor hensynssonene ikke kan brukes på regningssvarende måte. 	
1 e	Mindre endringer av reguleringsplaner etter plan- og bygningslovens § 12-14:	10 500
1 f	Behandling av planprogram:	39 000
1 g	Urimelig gebyr: Dersom gebyret er klart urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan Rådmannen etter eget initiativ fastsette et passende gebyr	

B	GEBYRREGULATIV FOR BYGGESAKER 2019	2019
2	Tiltak som krever søknad om tillatelse og som kan forestås av tiltakshaver, etter pbl § 20-4:	
2 a	Mindre byggearbeid på bebygd eiendom	5 050
2 b	Alminnelige driftsbygninger i landbruket	5 050
2 c	Midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg	5 050
2 d	Andre mindre tiltak som etter kommunens skjønn kan forestås av tiltakshaver	5 050

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

3	Rene eneboliger og fritidsboliger, etter pbl § 20-1 første ledd bokstav a):	
	Gebyr betales pr enhet.	
	Rammetillatelse og ved ett-trinns søknadsbehandling	22 000
	For hver igangsettingstillatelse	2 500
4	Sekundærleilighet i enebolig, etter pbl § 20-1 første ledd bokstav a) og g): Gjelder for egne boenheter med areal mindre enn 50 m² BRA. For større sekundærleiligheter betales gebyr i.h.t. pkt. 5.	
	Rammetillatelse og ved ett-trinns søknadsbehandling	4 900
	For hver igangsettingstillatelse	2 550
5	Rekkehus, kjedehus, tomannsbolig, blokk og andre boligtyper, etter pbl § 20-1 første ledd bokstav a) og g): Gebyr betales pr boenhet	
	a) Rammetillatelse og ved ett-trinns søknadsbehandling, 1.-4. enhet	16 000
	b) Rammetillatelse og ved ett-trinns søknadsbehandling, 5.-8. enhet	8 000
	c) Rammetillatelse og ved ett-trinns søknadsbehandling, 9. enhet og videre	4 500
	For hver igangsettingstillatelse	2 550
6	Garasjer, uthus og lignende med areal inntil 70 m² BRA.	
	Gjelder tiltak som behandles som søknad etter pbl § 20-1 første ledd bokstav a):	
	Rammetillatelse og ved ett-trinns søknadsbehandling	5 050
	For hver igangsettingstillatelse	2 550
	For garasje, uthus og lignende over 70 m ² betales et tillegg på kr. 100,- pr. m ²	
7	Enkle lagerbygg uten innlagt vann og faste arbeidsplasser.	
	Gjelder tiltak som behandles som søknad etter pbl § 20-1 første ledd bokstav a):	
	Rammetillatelse og ved ett-trinns søknadsbehandling, inntil 70 m ² BRA	5 050
	For hver igangsettingstillatelse	2 550
	Bruksareal mellom 70 m ² og 400 m ² BRA	10 000
	Bruksareal over 400 m ² BRA	15 200
8	For alle kategorier nybygg, samt tilbygg, påbygg, underbygg, som ikke omfattes av pkt. 2-7, betales gebyr avhengig av tiltakets bruksareal (BRA) etter følgende takst:	
	Rammetillatelse og ved ett-trinns søknadsbehandling:	
	0 - 50 m ²	kr. 9400,- + kr. 140,- pr. m ²
	51 - 100 m ²	kr. 16 600,- + kr. 110,- pr. m ² som overstiger 50 m ²
	101 - 200 m ²	kr. 22 200,- + kr. 100,- pr. m ² som overstiger 100 m ²
	201 - 400 m ²	kr. 32 300,- + kr. 40,- pr. m ² som overstiger 200 m ²
	401 - 600 m ²	kr. 40 400,- + kr. 35,- pr. m ² som overstiger 400 m ²
	over 600 m ²	kr. 50 600,- + kr. 30,- pr. m ² som overstiger 600 m ²
	For tilbygg/påbygg til bolig og fritidsbolig betales 50 % av ovennevnte satser.	
	For hovedombygging betales 50 % av ovennevnte satser	
		For hver igangsettingstillatelse
9	Fasadeendring, etter pbl § 20-1 bokstav c):	
	Rammetillatelse og ved ett-trinns søknadsbehandling	5 050
	For hver igangsettingstillatelse	2 250
10	Bruksendring, etter pbl § 20-1 bokstav d):	
	Rammetillatelse og ved ett-trinns søknadsbehandling	5 050
	Gjelder for bruksendring som ikke medfører endring av bygning, tekniske installasjoner m.m. For bruksendring som krever bygningsmessige endringer betales gebyr etter areal som angitt i punkt 8	
	For hver igangsettingstillatelse	2 550
11	Riving, etter pbl § 20-1 første ledd bokstav e):	
	Gjelder kun når det ikke skal oppføres ny bygning.	
	Rammetillatelse og ved ett-trinns søknadsbehandling	
	0 – 100 m ² BRA	5 050
	Over 100 m ² BRA	10 000
	For hver igangsettingstillatelse	2 550

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

12	Oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner, etter pbl § 20-1 første ledd bokstav f): Rammetillatelse og ved ett-trinns søknadsbehandling	
	Tiltaksklasse 1	5 050
	Tiltaksklasse 2 og 3	10 000
	For hver igangsettingstillatelse	2550
13	Gebyr for godkjenning av foretak for ansvarsrett i byggesaker:	
	Gebyr for lokal godkjenning av foretak der erklæring om ansvar ikke kan benyttes, jf. forskrift ombyggesak § 11-4	2 550
	Personlig godkjenning etter forskrift om byggesak § 6-8	2 550
	Avslag på søknad om lokal godkjenning av foretak	2 550
	For arbeider unntatt gebyr etter pkt. 17 betales ikke gebyr etter dette punktet	-
14	Dispensasjonsbehandling, etter pbl kap. 19 og fravik fra TEK:	
	Gebyr for behandling av søknader om dispensasjon kommer i tillegg til ev. byggesaksgebyr for selve tiltaket. Det betales det et gebyr per dispensasjon	
	Dispensasjoner som krever regionale myndigheters uttalelser Søknader som er særskilt arbeidskrevende, som dispensasjon fra 100 -metersone	12 000
	Dispensasjoner– som avklares uten regionale myndigheters uttalelser Søknader som er mindre arbeidskrevende.	8 000
	For mindre dispensasjoner i henhold til plan- og bygningslovens som behandles direkte i byggesaken. For eksempel teknisk forskrift. Dispensasjoner knyttet til mindre tiltak som er fritatt for byggesaksbehandling	5 000
	Søknad om fra vik fra Teknisk forskrift/ krev jf. Pbl §31-2. fjerde ledd.	7 400
15	Konstruksjon og anlegg og separate avløpsanlegg, etter pbl § 20-1 første ledd bokstavene a), l), og separate avløpsanlegg etter pbl § 27-2:	
15a	Parkerings-/opplagsplass, forstøtningsmur, rammetillatelse og ved ett-trinns søknadsbehandling:	
	Tiltaksklasse 1	5 050
	Tiltaksklasse 2 og 3	10 000
15b	Veger med tilhørende innretning inntil 500 m lengde, rammetillatelse og ved ett-trinns søknadsbehandling:	
	Tiltaksklasse 1	5 050
	Tiltaksklasse 2 og 3	10 000
	Ved veger lengre enn 500 m betales et tillegg på 50 % av ovennevnte satser	
15c	Damanlegg og basseng, rammetillatelse og ved ett-trinns søknadsbehandling:	
	Tiltaksklasse 1	5 050
	Tiltaksklasse 2 og 3	10 000
15d	Røranlegg (vann, avløp, olje) for inntil 1 km lengde, rammetillatelse og ved ett-trinns søknadsbehandling:	
	Tiltaksklasse 1	5 050
	Tiltaksklasse 2 og 3 for første ledning	10 000
	For øvrige ledninger	5 050
	For hver igangsettingstillatelse:	2 550
	Ved røranlegg over 1 km lengde betales et tillegg på 50 % av ovennevnte satser	
15e	Brygger/kaier, rammetillatelse og ved ett-trinns søknadsbehandling:	
	Tiltaksklasse 1	10 000
	Tiltaksklasse 2 og 3 i tillegg kr. 120,- pr. løpemeter kaifront	20 200
	Brygger på fritidseiendommer (tiltaksklasse 1)	5 050
	For hver igangsettingstillatelse:	2 550
16	Vesentlige terrenginngrep, etter pbl § 20-1 første ledd bokstav k):	
	Rammetillatelse og ved ett-trinns søknadsbehandling	5 050
	For hver igangsettingstillatelse	2 550

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

17	Heis, rulletrapp for person eller kombinasjon person/ vare, etter pbl § 20-1 første ledd bokstav f):	
	Rammetillatelse og ved ett-trinns søknadsbehandling	5 050
	For hver igangsettingstillatelse	2 550
	Ved midlertidig installasjon i bolig settes gebyret til kr. 0,-	0
18	Skilt og reklameinnretninger, etter pbl § 20-1 første ledd bokstav i):	
	Rammetillatelse og ved ett-trinns søknadsbehandling	5 050
	For hver igangsettingstillatelse	2 550
19	Endring i forhold til tidligere gitt tillatelse:	
	Endring i forhold til gitt tillatelse som krever nytt vedtak	2 550
20	Avslag på søknader:	
	Ved avslag betales samme satser som ved godkjenning	
21	Mangelfull søknad:	
	Dersom kommunen må underrette søker eller tiltakshaver om mangler i søknad etter pbl §§ 20-3, 20-4 eller søknad om dispensasjon etter pbl kap. 19 skal det betales et ekstra gebyr	1 150
	Trukket søknad:	
	Trukket søknad faktureres etter medgått tid	
22	Oppretting av grunneiendom og arealoverføring, etter pbl § 20-1 første ledd bokstav m):	
	Ved tillatelse til oppretting av grunneiendom betales det gebyr for hver tomt som skal opprettes	5 050
	Ved avslag på søknad om oppretting av grunneiendom betales det gebyr for hver tomt som avslås	5 050
23	Gebyr etter medgått tid:	
	Timepris	1 150
24	Miljøsertifisering av virksomheter (miljøfyrtårn):	
	Ved første gangs sertifisering	5 050
	Ved resertifisering	2 550
25	Øvrig:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen kan engasjere særskilt kontrollør av statiske beregninger, tilfluktsrom, lydforhold, varmeisolering og tetthet. For slik kontroll kan det kreves gebyr tilsvarende medgåtte utgifter. • Kommunen kan kreve dekning for utgifter i forbindelse med plan- og byggesaker, dersom det påløper nødvendige utgifter fra andre offentlige myndigheter/eksterne aktører. • Alle gebyrer skal betales til kemneren etter regningsoppgave fra kommunen. Betaling skjer etter de satser som gjelder på det tidspunkt fullstendig søknad registreres av administrasjonen. • Krav om gebyrer sendes tiltakshaver. • Når spesielle forhold tilsier det, kan regulativet fravikes av formannskapet. I kurante tilfeller kan det fravikes av administrasjonen. • 5 % av gebyrinntektene avsettes til tilsyn. • Gebyrene reguleres pr. 1. januar hvert år i samsvar med bystyrets vedtak. <p>Dersom gebyret er klart urimelig i forhold til de prinsipper som ligger til grunn, og det arbeidet og de kostandene kommunen har hatt, så kan Rådmannen av eget initiativ fastsette et passende gebyr.</p>	

1.3 Gebyrregulativ for arbeider etter Matrikkelloven 2019

Gjeldende fra 1.1.2019. Det er samme satser som i 2018, med unntagen punkt 5 og 6 første punkt som er høynet med 1000 kr for å tilnærme seg selvkost/faktisk tidsbruk.

1. Oppretting av matrikkelenhet	
1.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn	
Areal 0 – 500 m ²	22 300
Areal 501 – 2.000 m ²	24 500
Areal over 2.000 m ² , økning pr. påbegynt da.	1 800

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

1.2 Tilleggsareal til eksisterende matrikkelenhet	
Areal 0 – 250 m ²	8 100
Areal 251 – 500 m ²	11 650
Areal 501 – 1.000 m ²	15 600
Areal 1.001 – 2.000 m ²	18 350
Areal over 2.000 m ² økning pr. påbegynt da.	1 800
1.3 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn	
Areal 0 – 500 m ²	22 300
Areal 501 – 2.000 m ²	24 500
Areal over 2.000 m ² , økning pr. påbegynt da.	1 800
1.4 Oppmåling av uteareal på eierseksjon	
Gebyr for oppmåling av uteareal pr. eierseksjon	
Areal 0 – 250 m ²	8 100
Areal 251 – 1.000 m ²	11 650
Areal over 1.000 m ² , økning pr. påbegynt da.	1 800
1.5 Oppretting av anleggseiendom	
Gebyr som for oppretting av grunneiendom	
Volum 0 – 2.000 m ³	22 300
Volum over 2.000 m ³ , økning pr. påbegynt 1.000 m ³	1 100
1.6 Registrering av jordsameie	
Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid	
Timepris	1 100
Minstepris	3 300

2. Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning	
Viser til 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 og 1.5 . I tillegg kommer forhåndsgebyr for å utføre oppmålingsforretning	4 500
2.1 Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering	
Gebyr for utført arbeid, når saken blir trukket før den er fullført, saken avvises eller ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold eller av andre grunner ikke kan fullføres, settes til 1/3 av aktuelle gebyrsatser.	

3. Grensejustering	
3.1 Grunneiendom, festegrunn og jordsameie	
Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (maksimalgrensen er satt til 500 m ²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen. For grensejustering til veg- eller jernbaneforhold kan andre arealklasser gjelde.	

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Areal 0 – 250 m ²	8 100
Areal 251 – 500 m ²	11 650
3.2 Anleggseiendom	
For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5% av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1.000 m ³	
Volum 0 – 250 m ³	8 100
Volum 251 – 1.000 m ³	11 650

4. Arealoverføring

4.1 Grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing (gebyr kommer i tillegg) gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål.	
Areal 0 – 500 m ²	22 300
Areal 0 – 500 m ² for samferdselsformål (SAK 10 § 4-3)	11 650
Arealoverføring over 500 m ² , økning pr. påbegynt 500 m ²	1 100

4.2 Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.	
Volum 0 – 250 m ³	18 350
Volum 251 – 500 m ³	22 300
Volumoverføring over 500 m ³ , økning pr. påbegynt 500 m ³	1 100

5. Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning

For inntil 2 punkter	5 500
For overskytende grensepunkter, pr. punkt	1 100

6. Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt / eller klarlegging av rettigheter

6.1 Oppmålingsforretning over en grenselinje.

For inntil 2 punkter	5 500
For overskytende grensepunkter, pr. punkt	1 800
Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid, timesats	1 100

6.2 Oppmålingsforretning over eksisterende matrikkelenhet

Areal 0 - 500 m ²	11 650
Areal 501 – 2.000 m ²	13 250

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Areal over 2.000 m ² , økning pr. påbegynt da.	1 800
---	-------

7. Privat grenseavtale

For inntil 2 punkter eller 100 m grenselengde	4 500
For hvert nytt punkt eller påbegynt 100 m grenselengde	3 300
Billigste alternativ for rekvirent velges.	

8. Matrikkelføring av saker fra andre offentlige etater

Matrikkelføring av saker fra andre offentlige etater utføres etter medgått tid	
Timesats	1 100

9. Timepriser

Gebyr som ikke kan fastsettes etter foranstående satser beregnes etter medgått tid	
Timepris kontorarbeid	1 100
Timepris feltarbeid	1 400

10. Ekspedisjonsgebyr

Tilrettelegging for tinglysing av saker fra private som ikke innebærer ordinær oppmålingsforretning	3 300
---	-------

11. Urimelig gebyr

Dersom gebyret åpenbart er klart urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan rådmannen etter eget initiativ fastsette et passende gebyr.

Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunngitt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.

12. Betalingsbestemmelser

- Billigste alternativ for rekvirent skal velges i saker der gebyret kan beregnes etter flere ulike punkter i regulativet.
- Gebyr skal betales til kommunekassa/kemneren etter regningsoppgave fra oppmålingsmyndigheten. Betalingen skjer etter regulativet og de satser som gjelder på det tidspunkt fullstendig rekvisisjon er poststempelt inn i administrasjonen.
- Betalingen kan kreves før forretningen berammes, eller annet arbeid er igangsatt. Gebyrsatsene inkluderer hjelpemanskaper, bil- og evt. båtgodtgjørelse, adm. utgifter, merkemateriell og arbeidet med merking av grenser i marka.
- Tinglysningsgebyr og eventuelt dokumentavgift kommer i tillegg.
- Merverdiavgift beregnes ikke ved innkreving av gebyrene, jfr. Skattedirektørens rundskriv av 6. mars 1970 til skatteinspektørene.

13. Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken

Gjør rekvisenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.

14. Statlige gebyrsatser (fastsatt av statlige myndigheter) *Tatt med for oversiktens skyld*

Matrikkelbrev inntil 10 sider	175
Matrikkelbrev over 10 sider	350
Sammenslåing av eksisterende matrikkelenheter	0
Tinglysingsgebyr	525
Dokumentavgift (kun for intern føring)	0

1.4 Gebyr for behandling av seksjonering 2019

	2019
Gebyr pr. søknad:	
Behandling av søknad om seksjonering	5 000
Behandling av søknad om reseksjonering	7 200
Tillegg ved befaring seksjonering / reseksjonering	2 150
Sammenslåing av seksjoner	0
<p>- Dersom uteareal skal seksjoneres, vil det måtte avholdes en oppmålingsforretning. Gebyrer for denne vil da komme som tillegg i samsvar med satsene nevnt i pkt. 1.4 under "Gebyrregulativ for arbeider etter Matrikkelloven" ovenfor.</p> <p>- Dersom saken behandles kun etter eierseksjonsloven vil det påløpe gebyr for utarbeidelse av Matrikkelbrev, i samsvar med pkt. 14 ovenfor.</p> <p>- I tillegg betales det tinglysingsgebyr etter gjeldende sats. Slikt gebyr betales ikke ved avslag på søknad.</p> <p>- Dersom kommunen oversitter fristene, reduseres seksjoneringsgebyret med 25 % av det totale gebyret, for hver påbegynte uke tidsfristen oversittes.</p>	

1.5 Kultur og idrett

For idrettsanleggene gjelder dette fra 1.8.2019, for publikumsbading og øvrige lokaler fra 1.1.2019

Idrettsanlegg	Hverdager trening	Hverdager arrangement	Helg trening	Helg arrangement
1/1 idrettshall 1/1 svømmehall 1/1 bane	Gratis/160,-	295,-	Gratis/295,-	295,-
½ idrettshall, Minibane	Gratis/80,-	150,-	Gratis/150,-	150,-
Bryting/boksing/skyting Garderobe	Gratis/30,-	65,-	Gratis/65,-	65,-
Kjølnes stadion	Gratis/295,-	295,-	Gratis/295,-	430,-

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Utenbys lag/organisasjoner

Idrettsanlegg	Hverdager trening	Hverdager arrangement	Helg trening	Helg arrangement
1/1 idrettshall 1/1 svømmehall 1/1 bane	295,-	430,-	430,-	430,-
½ idrettshall, Minibane	150,-	215,-	215,-	215,-
Bryting/boksing/skyting Garderobe	60,-	90,-	90,-	90,-
Kjølnes stadion	1065,-	1280,-	1280,-	1280,-

Private leietakere

Alle dager og tider, trening + arrangement	
1/1 idrettshall + 1/1 bane	430,-
½ idrettshall + Minibane	215,-
Bryting/boksing/skyting - garderobe	90,-
Kjølnes stadion	1065,-
Svømmehall	1065,-

Merk:

- Leieprisene er pr time. Gratis leie gjelder barn og unge under 20 år.
- Ved all skolebruk – som innenbys leie over 19 år.
- Pris ved utleie til kommersiell virksomhet vurderes i hvert enkelt tilfelle. Det fastsettes enten en fastpris med utgangspunkt i pris for private, eller en skjønnsmessig, administrativ vurdering.
- Bruk av bord, stoler og sceneelementer er inkl. i hall-leien, men bør bookes inn ved leiebestilling.
- Ved utleie utover ordinær åpningstid, vurderes tilleggsleie for dekning av ekstraavgifter.
- Leieprisen for Kjølnes Stadion er inkl. bruk av elektronisk tidtakeranlegg samt øvrig spesialutstyr for friidrett. Redusert dagspris kan avtales ved enklere bruk av anlegget.
- Frist for leietaker for avbestilling av booking er fastsatt til 8 dager før.
- Frist for virksomhet for kultur for endring av booking ifm. kamper/arrangementer, er fastsatt til 8 dager før.

Utleie av Eidangerhallen – Samfunnshus

Leieobjekter	Innenbys	Utenbys	Private
Leie av enkeltrom u anretning	240,-	370,-	725,-
Leie av enkeltrom m anretning	370,-	515,-	1010,-
Samfunnssal uten anretning	495,-	725,-	1435,-
Samfunnssal med anretning	755,-	1095,-	20610,-

- Pris for kommersielle leietakere vurderes i hvert enkelt tilfelle.
- Alle priser gjelder dag/kveldsleie.
- Ved utleie utover ordinær arbeidstid, vurderes tilleggsleie for dekning av ekstraavgifter.

BILLETTPRISER SVØMMEHALL

Barn, studenter, honnør enkeltbillett	55,-
Barn, studenter, honnør, klippekort	320,-
Barn, studenter, honnør årskort*	1660,-
Voksen, enkeltbillett	85,-
Voksen, klippekort	610,-
Voksen, årskort*	3 150,-
Familie, årskort*	3 900,-
Vannaerobic enkeltbillett	150,-
Vannaerobic, klippekort	865,-
Tilleggsbillett vannaerobic (ved bruk av voksenklippe kort)	65,-

*For årskort gjelder perioden fra dato kortet er stemplet og ett år fram i tid

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

PRISER PÅ UMLEIE AV ANDRE KOMMUNALE KULTURARENAER

Lokale	Leietakere/type bruk	Leiesats
Teatersalen	Foreninger – forestilling	Etter avtale
	Foreninger - øvelse	945,-
Brevik kino - salen	Foreninger – forestilling	2 825,-
	Foreninger – Øvelse	945,-
Brevik kino – møterom	Faste brukere	0,-
	Øvrige foreninger	945,-
Stridsklev og Lundedalen fritidssentre	Senteret - alle	945,-
Meierigården Ungdomshus	Møterom – alle	475,-
	Storesalen- alle	945,-
Mule Varde	Foreninger i Forum for natur og friluftsliv i Telemark	0,-
	Øvrige foreninger	Etter avtale
	Bedrifter	Etter avtale

Merknader:

Teatersalen / Brevik kino

Det gis anledning til å øke leiesatsen til 10 % av billettinntektene (minimum kr 1500,-) ved store, potensielt inntektsbringende arrangementer og/eller arrangementer som krever spesiell tilrettelegging av teknisk karakter. Administrasjonen vurderer denne muligheten ut i fra skjønn.

Meierigården Ungdomshus / Stridsklev Fritidssenter / Lundedalen Fritidssenter

Senterlederne kan vurdere fritak for leie for faste brukere som bidrar vesentlig til driften av sentrene.

Senterlederne gis mulighet til å fastsette leiepris på enkelte arrangement ut fra arrangementets karakter og størrelse, innenfor de rammer som er gitt.

SANSEAVDELINGEN FRISKLIVSENTERET

Grupper/uteleierom	Leiesats
Opplæring i bruk av sanseavdelingen	275,-
Leie pr time:	
Familie, enkeltpersoner – alle rom	170,-
Grupper – alle rom	275,-

BIBLIOTEK – PURREGEBYR

Låneren er ansvarlig for alt som lånes på låntakers lånekort. Tapt eller ødelagt materiale må erstattes. Bøker og annet materiale må leveres tilbake innen lånetidens utløp. Ved overskridelse av lånetiden betales gebyr etter følgende satser.

Purring	Voksne	Barn
1. purring	65,-	0,-
2. purring	85,-	30,-
3. purring	115,-	55,-

Dersom det lånte materialet ikke blir levert til tross for 3 purringer, vil det bli sent ut erstatningskrav, og ved manglende betaling vil låneretten bli inndratt.

BIBLIOTEK – UMLEIE AV MØTEROM

Lokale	Leiepris
Lite møterom – 2. etasje	180,-
Stort møterom – 2. etasje	360,-
«Hjørnet» - møterom 1. etasje	500,-
«Allmenningen» - stort hovedrom ut mot parken – 1. etasje	945,-

KULTURSKOLEN

Elevavgift pr år kr 3.225,-

Kr 1.612,- pr semester/halvår, faktura sendes i februar og oktober.
Det gis inntektsbasert elevavgift etter følgende bestemmelser:

For dagsaktuell inntekt mellom 3G og 5G*.

Elevavgift kr. 1.620 pr år kr. 810,-. pr semester/halvår.

For dagsaktuell inntekt under 3G*.

Elevavgift kr. 1.100 pr år kr. 550,- pr semester/halvår.

*G = Folketrygdens grunnbeløp (tilsvarende kr. 96.883 i 2018).

Søskenmoderasjon = 30 %

En elev kan ha flere elevplasser dvs. gå på flere tilbud i kulturskolen, men må da betale fullt ut for disse.

Eksempel

Barn nr. 1	1. elevplass	Betaler full avgift
Barn nr. 1	2. elevplass	Betaler full avgift
Barn nr. 2, 3, 4...	1. elevplass	Gis 30 % søskenmoderasjon
Barn nr. 2, 3, 4...	2. elevplass	Betaler full avgift

Tilpassinger:

Dans. Det gis 50 % moderasjon for deltagelse i klassisk ballett for de som har opplæring i flere danseparti.

Musikk. Etter tre år i instrument-/sangopplæring og etter anbefaling fra lærer, kan instrument-/sangelever kjøpe en ½ elevplass ekstra slik at de får 30 minutt individuell undervisning pr uke mot normalt 20 minutt. For dette betaler de ½ elevavgift ekstra. Det gis også mulighet for å kjøpe dobbel elevplass mot å betale dobbel avgift. Kjøp av dobbel elevplass forutsetter imidlertid at det ikke er venteliste på gjeldende instrument og tildeles kun for ett skoleår om gangen. Deltagere som får elevplass i samspill/band betaler ½ elevavgift i for dette i tillegg til ordinær elevavgift for instrumentundervisning. Dersom noen deltar i samspill/band uten å ta instrumentundervisning, må de betale full avgift for samspill/band.

Deltagere som får elevplass i fordypningstilbudet betaler 1 ½ elevavgift.

1.6 Andre gebyrer/brukerbetalingar

SAMFERDSEL

	2018	2019
Gebyr for parkeringsskive	Kr 23	Kr 24
Langtidsparkeringsavgift, pr time, maks kr 70 pr døgn	Kr 13	Kr 14
Korttidsparkering pr time etter 2 timer	Kr 24	Kr 25
Ansattparkering pr måned	Kr 540	Kr 550
Gebyr for gravesøknad	Kr 1 800	Kr 1 850

Feste av grav	2018	2019
Festeavgift pr grav pr år	250,-	275,-

Gebyr for startlån	2018	2019
Gebyr for etablering av startlån	1 500,-	1 500,-

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Skolefritidsordningen – brukerbetaling pr mnd.	F.o.m. 01.08.2018	2019
100 % plass	2 700,-	2 700,-
80 % plass	2 360,-	2 360,-
60 % plass	1 820,-	1 820,-
50 % plass	1 550,-	1 550,-

Barnehage - brukerbetaling pr mnd.	2018	1.1.2019	1.8.2019
Ordinær brukerbetaling	2 910,-	2 990,-	3 040,-
<p>Regjeringen foreslår at maksprisen øker til 2 990,- kr pr måned fra 1. januar 2019, og at den økes ytterligere til 3 040,- kr pr måned fra 1. august 2019.</p> <p>Nasjonal ordning for reduksjon i foreldrebetalingen: Ordningen går ut på at en husholdning ikke skal betale mer enn 6 % av brutto lønns- og kapitalinntekt. Foreslått makspris 1. januar 2019 innebærer en inntektsgrense på kr 548 167 for å få reduksjon i pris. Foreslått makspris fra 1. august 2019 innebærer en inntektsgrense på kr 557 333.</p> <p>Gratis kjernetid: Fra 1. august 2016 har alle 3-, 4- og 5-åringer, og barn med utsatt skolestart, som bor i husholdninger med lav inntekt, rett til å få 20 timer gratis oppholdstid i barnehage per uke. Fra og med 1. august 2018 gjelder dette for husholdninger som har en samlet inntekt som er lavere enn 533 500 kroner per år. I forslaget til statsbudsjett er det foreslått gratis kjernetid også for 2-åringer fra 1.8.2019. Inntektsgrensen er da foreslått til 548 500.</p>			

Klokkerholmen	2018	2019
Leirskolen pr uke – elever fra Porsgrunn	2 200,-	2 300,-
Leirskolen pr uke – elever fra andre kommuner	2 350,-	2 400,-
Feriekolonien pr uke	800,-	850,-
Sommerskoleuke	850,-	1 000,-

Trygghetsalarmer	2018	2019*
Gebyr – trygghetsalarm – pr måned	318,-	324,-

*) Det vil bli lagt frem egen sak om gebyr for trygghetsalarm, men legges inn en økning på ca. 2,5 % nå.

Betalingssatser for måltider formidlet av hjemmetjenesten	2018	2019
Middag pr. porsjon	Justeres i henhold til prisene fra leverandør, p.t. Scheen matservice*)	Justeres i henhold til prisene fra leverandør, p.t. Scheen matservice*)
Grøt pr. porsjon		
Dessert pr. porsjon		
Diettmat		

*) Priser for mat finnes på Scheen matservice Skien kommunes nettsider.

Betalingssatser for opphold i institusjon	2018	2019**
For dagopphold på institusjon pr. dag inntil 60 døgn	80,-	80,-
For korttidsopphold på institusjon pr. døgn inntil 60 dager*	160,-	160,-
Opphold trygghetsavdelingen, Mule, pr. døgn	226,-	231,-

*) For korttidsopphold over 60 døgn beregnes betalingssetser ut fra inntekt og personlige økonomiske forhold. Avlastningsopphold er vederlagsfritt.

Satsene for 2019 blir eventuelt justert etter statens satser, noe som kommunen ikke har informasjon om nå.

Egenbetaling opphold trygghetsavdelingen er justert noe de siste årene. Foreslås regulert i samsvar med normal prisvekst.

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

Hjemmetjenester – Abonnementer	2019
Inntil kr 187 272 (inntil 2G)	205,-
Kr 187 273 – 280 908 (2-3G)	1 286,-
Kr 280 909 – 375 444 (3-4 G)	1 929,-
Kr 375 545 – 468 180 (4-5G)	2 571,-
468 181 og mer (over 5G)	3 214,-

Selvkost/timepris settes til 336,- . Dette er en prisjustering ut over 2,5% og har sin bakgrunn i at det over tid ikke har vært regulert tilstrekkelig med de reelle kostnadene for tjenesten.

Abonnementssatsene kan bli noe justert som følge av endring i grunnbeløpet, noe som kommunen ikke har informasjon om nå.

Porsgrunn legetjenester*	Jan-juni 2018	2019
Ekspedisjonsgebyr (Kun ved fakturering)	59,-	59,-
Enkel pasientkontakt (frem til frikortgrensa)	54,-	63,-

*Gebyrer hos fastleger er ikke fastsatt lokalt, men regulert i statlig normaltariff

Familiehelsetjenester	2018	2019
Veiledningsgebyr ved konsultasjon (Barn under 12 år, gratis)	155,-	155,-
Resept	105,-	105,-
Utskrift av nye vaksinasjonskort	55,-	55,-
Ekspedisjonsgebyr (Kun ved fakturering)	65,-	65,-
Foreldreforbereende kurs	500,-	500,-

Saturnveien barne- og ungdomssenter	2018	2019
Deltakelse på Stim (støttekontaktgrupper) pr. halvår	500,-	500,-

NAV	2018	2019
Mistet minibankkort – utstedelse av nytt	100,-	100,-

INTERKOMMUNAL TOLKETJENESTE	2018	2019
Pris pr. tolketime	650,-	650,-

Vedlegg 3 Økonomiske rammer for virksomhetene

Nedenfor fremgår virksomhetenes rammer for 2017 – 22. Rammene f.o.m. 2019 er basert på justerte budsjett for 2018 tillagt de endringer +/- som følger av endringstabellene pr rammeområde i dette dokumentet.

Beløp i 1000	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Formannskapet						
119-Rådmannens ledergruppe	23 612	22 645	28 203	26 753	26 753	26 753
120-HR-avdelingen	32 847	35 181	33 220	33 220	33 220	33 220
121-Økonomiavdelingen	21 854	23 640	24 280	23 930	23 830	23 830
123-Serviceavdelingen	49 148	47 256	46 671	43 871	44 971	43 371
124-IKT-avdelingen	14 772	16 767	18 182	18 682	19 382	19 382
Sum Formannskapet	142 233	145 489	150 555	146 455	148 155	146 555
Barn, unge og kultur						
164-Kultur	42 460	42 508	43 920	43 858	44 089	42 480
200-Felles - oppvekst	7 077	11 355	13 990	29 340	27 540	22 840
217-Kommunal innsats i private barnehager	168 304	166 764	173 785	172 635	172 635	172 635
226-Pedagogisk-psykologiske tjenester (PPT)	27 679	26 672	27 092	27 092	27 092	27 092
229-Borge skole	39 879	37 614	39 580	39 366	39 366	39 366
230-Brattås skole	14 678	14 247	13 504	13 363	13 363	13 363
231-Brevik oppvekstsenter	19 693	20 208	21 625	21 502	21 502	21 502
232-Grønli skole	19 194	19 117	19 395	19 162	19 162	19 162
233-Heistad skolene	56 050	54 850	57 001	56 755	56 755	56 755
235-Klevstrand skole	13 912	14 654	14 905	14 746	14 746	14 746
237-Myrene skole	20 208	20 168	21 085	20 531	20 131	20 131
240-Stridsklev skole	29 994	30 071	30 570	30 351	30 351	30 351
241-Langangen og Tveten skoler	24 120	23 059	21 739	21 556	21 556	21 556
242-Vestsiden skole	31 504	31 574	32 559	32 332	32 332	32 332
244-Kjølnes ungdomsskole	21 580	20 106	20 365	20 365	20 365	20 365
245-Stridsklev ungdomsskole	13 297	13 420	13 652	13 302	12 802	12 802
246-Tveten ungdomsskole	20 396	20 272	21 210	21 210	21 210	21 210
250-Porsgrunn kommunale kulturskole	10 089	9 951	10 146	10 146	10 146	10 146
251-Porsgrunn voksenopplæringscenter	15 878	15 890	15 445	15 445	15 445	15 445
252-Klokkerholmen m.m.	2 377	2 531	2 592	2 592	2 592	2 592
260-Barnehagene på Brattås og Heistad	11 734	11 735	12 028	12 018	11 948	11 948
261-Barnehagene på Flåtten og Stridsklev	14 419	14 044	14 428	14 428	14 428	14 428
262-Barnehagene i sentrum øst	15 654	14 732	15 198	15 198	15 198	15 198
263-Barnehagene i sentrum vest	20 025	19 587	21 442	21 442	21 442	21 442
280-Barnevern	76 996	67 544	69 920	65 920	65 920	65 920
Sum Barn, unge og kultur	737 197	722 671	747 174	754 652	752 113	745 804
Helse og omsorg						
129-Tjenestekontoret	10 676	10 128	10 512	10 512	10 512	10 512
300-Felles - helse og omsorg	9 849	13 784	17 861	16 861	16 861	16 861
301-Familiehelsetjenester	23 957	25 572	26 889	27 214	27 214	27 214
306-Psykisk helsetjeneste og rusomsorg	57 382	63 588	64 945	65 745	65 945	66 745
307-NAV Porsgrunn	105 088	103 462	103 461	103 461	103 461	103 461
311-Frednes og St.Hansåsen sykehjem	100 025	59 128	66 945	66 945	66 945	66 945
312-Doktorløkka og Vestsiden sykehjem	34 499	73 322	74 131	74 131	74 131	74 131
314-Brevik sykehjem	42 423	42 220	42 739	42 739	42 739	42 739
315-Mule sykehjem	47 651	47 282	46 049	46 049	46 049	46 049
322-Miljøarbeidertjenesten	141 418	145 265	156 746	156 746	156 746	156 746
325-Helse, mestring og rehabiliteringstjenester	110 505	112 595	112 938	112 313	111 313	111 313
327-Hjemmetjenesten Øst-Vest	57 892	55 046	61 717	61 717	61 717	61 717
328-Hjemmetjenesten Sentrum	59 536	59 954	60 897	60 897	60 897	60 897
329-Hjemmetjenesten Nystand	49 210	55 475	56 984	56 984	56 984	56 984
Sum Helse og omsorg	850 110	866 821	902 815	902 315	901 515	902 315

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

<i>Beløp i 1000</i>	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Miljø og byutvikling						
603-Brann- og feiervesen	36 084	36 457	37 066	34 066	33 090	33 090
606-Kommunalteknikk	43 619	47 858	49 125	49 675	49 695	49 695
626-Bygg- og eiendomsdrift	120 152	124 967	133 281	141 300	142 493	141 885
666-Byutvikling	16 187	18 126	18 473	18 223	18 230	18 230
Sum Miljø og byutvikling	216 042	227 407	237 945	243 264	243 508	242 900
Kirker og trossamfunn						
400-Kirker og trossamfunn	21 801	21 610	22 291	22 511	22 511	22 511
Sum Kirker og trossamfunn	21 801	21 610	22 291	22 511	22 511	22 511
Ikke fordelte utgifter/inntekter						
700-Ikke fordelte utgifter/inntekter	-22 934	2 379	-4 481	-35 526	-47 914	-48 727
Sum Ikke fordelte utgifter/inntekter	-22 934	2 379	-4 481	-35 526	-47 914	-48 727
Sum	1 944 449	1 986 377	2 056 299	2 033 671	2 019 888	2 011 358

Vedlegg 4: Investeringsoversikt 2019-22

Spesifikasjon av avgiftsfinansierte og ikke-avgiftsfinansierte investeringer.

Beløp i 1000	Økonomiplan				Sum
	2019	2020	2021	2022	2019-22
Investeringsprosjekter					
Formannskapet					
IKT og digitalisering	19 000	6 000	3 000	7 000	35 000
Strategisk kjøp av eiendommer	500	500	500	500	2 000
Utbyggingsavtaler boligbygging	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
VA Lønnebakke industriområde	10 000	0	0	0	10 000
Sum Formannskapet	39 500	16 500	13 500	17 500	87 000
Barn, unge og kultur					
Kjølnes - ny svømmehall og idrettshall	155 000	0	0	0	155 000
Kommunale idrettsanlegg ihht hovedplan for idrett	2 450	3 000	5 200	7 700	18 350
Kultur diverse inventar og utstyr	4 150	3 500	1 000	2 500	11 150
Langangen skole	2 000	10 000	0	0	12 000
Maristien barnehage	65 000	12 300	0	0	77 300
Ungdomsskolene - strukturendringer	10 000	90 000	60 000	0	160 000
Utearealer skole og barnehage	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Sum Barn, unge og kultur	239 600	119 800	67 200	11 200	437 800
Helse og omsorg					
Boliger til prioriterte grupper ÅBEV	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Sykehjemutbygging trinn 2 St Hansåsen	0	7 800	0	0	7 800
Sykehjemutbygging trinn 3 utvid. Mule	0	0	0	2 000	2 000
Tilrettelagte boliger for mennesker med rus/ROP-utfordringer	500	12 000	0	0	12 500
Utskifting av inventar sykehjemmene	500	500	500	0	1 500
Sum Helse og omsorg	3 000	22 300	2 500	4 000	31 800
Miljø og byutvikling					
Brann og redningsmateriell ÅBEV	0	1 000	400	400	1 800
Brannvern - Kommandobil/Stasjonsbil/Kjipp/ATV	1 300	600	0	2 000	3 900
Brannvern: Høydemateriell/Lift	0	8 000	0	0	8 000
Div. vegutbedringer ÅBEV	5 500	5 500	5 500	5 500	22 000
Egenandel Bypakka/ belønningsordningen	7 000	7 000	7 000	7 000	28 000
Eidanger kirkegård	540	0	0	0	540
Eiendomsforv. - utredning, kostnadssetting	500	500	500	500	2 000
Eiendomsforv. utviklingstiltak ÅBEV	4 000	5 000	5 000	5 000	19 000
ENØK i kommunale bygg	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
Fornyelse av maskiner ÅBEV	4 000	4 000	4 000	4 000	16 000
Garasje Porsgrunn brannstasjon	5 000	0	0	0	5 000
Ladestasjoner for el-biler	500	0	0	0	500
Ny kassebil driftsavdelingen - Bygg og eiendomsdrift	350	0	0	0	350
Nytt digitalt forvaltningssystem - Bygg og eiendomsdrift	600	0	0	0	600
Oppgradering av komm. bruer og brygger ÅBEV	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Oppgradering og modernisering av kommunalt eide tilfluktsrom	3 000	2 000	0	0	5 000
Parker mv - tilskuddfinansierte prosjekt	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Parker, lekeplasser, friarealer ÅBEV	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Parkering Bergsbygda Montesorrikkole/Røra	1 200	0	0	0	1 200
Porsgrunnstunnelen - offentlig tilfluktsrom	5 000	0	0	0	5 000
Pullerter i Porsgrunn sentrum	1 000	0	0	0	1 000
Rasfarlige områder, sikring ÅBEV	750	750	750	750	3 000
Rehabilitering parken Dina Bergs hage	2 000	0	0	0	2 000
Renholdsavdelingen - diverse investeringer	650	350	0	0	1 000
Samfunnshus/bedehus Heistad	500	0	0	0	500
Tankbil Porsgrunn brann- og redningsvesen	4 000	0	0	0	4 000
Trafikksikringsmidler ÅBEV	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Utskifting av gatelys ÅBEV	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Vaskeriet - utskifting av maskiner	600	300	0	0	900
Sum Miljø og byutvikling	64 490	51 500	39 650	41 650	197 290

HANDLINGSPROGRAM 2019 - 2022

<i>Beløp i 1000</i>	Økonomiplan				Sum
	2019	2020	2021	2022	2019-22
Investeringsprosjekter					
Kirker og trossamfunn					
Kirkegårdsmaskiner	1 500	1 500	1 500	0	4 500
Kirkene - rehabilitering mv.	500	500	500	2 000	3 500
Livssynsnøytralt seremonibygge på Eidanger	1 000	15 000	20 000	0	36 000
Sum Kirker og trossamfunn	3 000	17 000	22 000	2 000	44 000
Ikke fordelte utgifter/inntekter					
Sum Ikke fordelte utgifter/inntekter	0	0	0	0	0
Sum	349 590	227 100	144 850	76 350	797 890

Avgiftsfinansierte investeringer

<i>Beløp i 1000</i>	Økonomiplan				Sum
	2019	2020	2021	2022	2019-22
Investeringsprosjekter					
Miljø og byutvikling					
Digitalisering av infrastruktur - Kommunalteknikk	1 000	0	0	0	1 000
Feierbiler	0	0	1 000	1 000	2 000
Forsterke vannforsyning Vestsiden/Knarrdalstrand	6 000	0	0	0	6 000
Knarrdalsstrand renseanlegg fom 2011 ÅBEV	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Rehabilitering avløp ÅBEV	41 500	46 500	47 500	48 500	184 000
Rehabilitering vann ÅBEV	41 000	46 000	47 000	48 000	182 000
Reservevannforsyning fra Skien og Bamble	20 000	0	10 000	0	30 000
Tiltak i forb. med vanddirektivet	5 000	5 000	6 000	6 000	22 000
Utskifting av PREMO vannledning	20 000	20 000	10 000	0	50 000
VA anlegg Sverresgate	4 000	7 000	0	0	11 000
VA-anlegg i forbindelse med bolig- og næringsutvikling	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Sum Miljø og byutvikling	144 500	130 500	127 500	109 500	512 000
Sum	144 500	130 500	127 500	109 500	512 000

Porsgrunn Kommune

Postboks 128,
3901 Porsgrunn

Tlf: 35 54 70 00
e-post: postmottak@porsgrunn.kommune.no
www.porsgrunn.kommune.no

